

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2010

MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA

Výroční zpráva 2010
Moravská zemská knihovna v Brně
Redakce: Soňa Böhmová
Technická a grafická úprava: Mgr. Eva Sedláčková

OBSAH

Identifikační údaje	5
Organizační struktura	6
Zřizovatel	7
Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. v roce 2010	8
Základní personální údaje (stav k 31. 12. 2010)	9
Údaje o rozpočtu příjmů a výdajů	10
Údaje o majetku	11
Hodnocení a analýzy	12
Přehledy činnosti MZK	16
Sekce knihovních služeb	16
Odbor služeb	17
Oddělení základních služeb	17
Úsek meziknihovních služeb	18
Oddělení informačních služeb	19
Úsek firemních a obchodních informací	19
Úsek zahraničních knihoven	21
Oddělení periodik	25
Sekce vývoje, výzkumu a strategického rozvoje	27
Oddělení automatizace a vývoje	28
Oddělení rukopisů a starých tisků	32
Hudební knihovna	34
Odbor doplňování a zpracování fondů	36
Oddělení doplňování fondů a jmenného popisu	36
Úsek věcného popisu a národních autorit	38
Oddělení retrospektivní konverze	39
Odbor revize a ochrany fondů	39
Oddělení revize fondů	40
Oddělení knihovních fondů	42
Úsek knihařské dílny	42
Oddělení digitalizace	43
Oddělení tvorby a správy metadat	43
Referát VaV	44
Úsek IT podpory	44
Specializovaná oddělení v rámci sekce ředitele	45
Technické ústředí knihoven	45
Oddělení knihovnictví	47

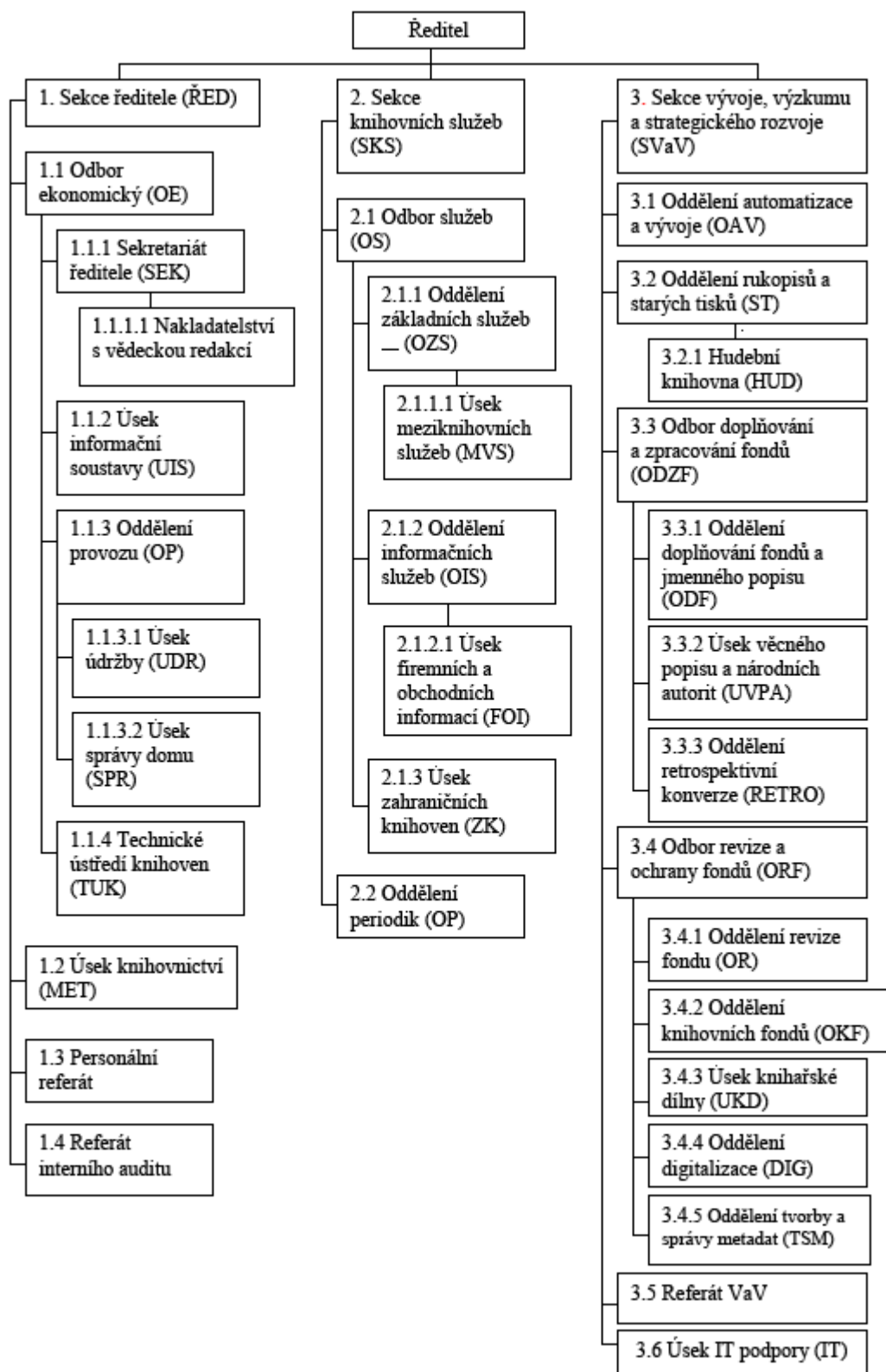
Přílohy	50
1. Plnění výkonových ukazatelů 2010	50
2. Podrobný přehled odborných aktivit MZK	53
2.1. Popis výzkumných záměrů a projektů probíhajících v roce 2010	53
2.2. Aktivity a spolupráce	60
2.2.1. Mezinárodní konference a zahraniční cesty	60
2.2.2. Přednášky	61
2.2.3. Členství v radách, komisích, profesních a mezinárodních organizacích	63
2.2.4. Vzdělávací akce, konference a semináře	64
2.2.5. Vedení akademických prací včetně posudků	66
2.2.6. Ediční činnost	67
2.2.7. Publikační činnost	67
2.2.8. Výsledky předložené za rok 2010 do Rejstříku informací o výsledcích	69
3. Rozvaha (bilance)	74
4. Výkaz zisku a ztráty	78
5. Příloha účetní závěrky	81
6. Kalendárium kulturních akcí	84

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně
Sídlo: Kounicova 65a, 601 87 Brno
IČO: 00094943
DIČ: CZ00094943
Telefon: 541 646 111
Fax: 541 646 100
E-mail: mzk@mzk.cz
Web: www.mzk.cz

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

ZŘIZOVATEL

Zřizovatelem Moravské zemské knihovny v Brně (dále jen MZK) je Ministerstvo kultury České republiky. Rozhodnutím ministra kultury č. 5/2002, ze dne 25. 2. 2002, bylo vydáno pod č. j. 2608/2002 úplné znění statutu MZK. Tento statut nabývá účinnosti dnem 1. 12. 1993. Dle statutu v čele MZK je ředitel, kterého jmenuje a odvolává ministr kultury České republiky.

MZK je v souladu se zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), knihovnou s universálním knihovním fondem doplněným specializovanými fondy, která trvale uchovává konzervační fond a historický fond. MZK plní funkci krajské knihovny v Jihomoravském kraji.

MZK hospodaří s majetkem podle zvláštních právních předpisů o hospodaření s majetkem České republiky. Majetek nabývá MZK pro stát k naplnění účelu a zabezpečení činností, pro které je zřízena. V právních vztazích týkajících se majetku jedná knihovna vlastním jménem. Finanční hospodaření knihovny se řídí právními předpisy upravujícími hospodaření státních příspěvkových organizací.

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM V ROCE 2010

Počet podaných žádostí o informace: 0

Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0

Opis podstatných částí každého rozsudku soudu: 0

Výsledky řízení o sankcích za nedodržování tohoto zákona bez uvádění osobních údajů: 0

Další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona: 0

ZÁKLADNÍ PERSONÁLNÍ ÚDAJE (STAV K 31. 12. 2010)

Fyzický počet zaměstnanců v roce 2010 činil 156, průměrný přepočtený počet zaměstnanců – 141 úvazků.

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VĚKU A POHLAVÍ				
věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	–	–	–	–
21–30 let	12	11	23	15
31–40 let	14	32	46	30
41–50 let	8	28	36	23
51–60 let	3	35	38	24
61 let a více	1	12	13	8
Celkem	38	118	156	100
%	24	76	100	

ČLENĚNÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE VZDĚLÁNÍ A POHLAVÍ					
dosažené vzdělání	muži	ženy	celkem	%	z toho knihovnické
základní	1	5	5	3	–
vyučen	5	9	14	9	–
střední odborné	1	10	11	7	–
úplné střední	6	10	16	10	–
úplné střední odborné	3	46	49	33	39
vyšší odborné	–	2	2	–	2
vysokoškolské	22	36	58	38	24
Celkem	38	118	156	100	65

CELKOVÝ ÚDAJ O PRŮMĚRNÝCH PLATECH	
	celkem
průměrný hrubý měsíční plat	20 774 Kč

ÚDAJE O ROZPOČTU PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ

Ve schváleném rozpočtu na rok 2010 obdržela Moravská zemská knihovna v Brně příspěvek na provoz ve výši 73.140 tis. Kč. V průběhu roku 2010 bylo provedeno 20 rozpočtových opatření.

DOTACE (V TIS. KČ)	
Dotace od zřizovatele na provoz pro rok 2010	73.140
Dotace na projekty MK ČR	10.441
Dotace na investice MK ČR	2.395
Dotace celkem	85.976

MIMOROZPOČTOVÉ ZDROJE (V TIS. KČ)	
ÚSC – regionální funkce	1.443
MŠMT – dotace na projekt LIWA	128
CULTURE – eBook on Demand	315
eContent Plus – Europeana Travel	279
SP7 – LIWA	429
Mimorozpočtové zdroje celkem	2.594

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK			
Ukazatel	Schválený rozpočet	Skutečnost k 31. 12. 2010	% plnění
Výnosy celkem	95.300	95.622	100,3
v tom: výnosy z vlastní činnosti	6.925	6.901	99,6
aktivace	110	94	85,5
zúčtování fondů	1.634	924	56,5
ostatní výnosy	1.257	1.528	121,6
dotace od zřizovatele	85.374	83.581	97,9
mimorozpočtové zdroje	0	2.594	
Náklady celkem	95.300	95.622	100,3
v tom: spotřebované nákupy	21.797	21.729	99,7
služby	13.111	13.024	99,3
osobní náklady	49.020	51.173	104,4
z toho: mzdy	33.970	35.149	103,5
ostatní náklady	2.379	2.359	99,2
odpisy	7.200	7.270	101
ZC prodaného majetku	1.793	0	0
daň z příjmů	0	67	
Hospodářský výsledek	0	0	0

ÚDAJE O MAJETKU

Moravská zemská knihovna v Brně je příslušná hospodařit s majetkem, který nabyla k naplnění svého poslání a zabezpečení činností a služeb, pro které byla zřízena. Tyto údaje jsou uvedeny ve Statutu Moravské zemské knihovny v Brně, který byl vydán Rozhodnutím ministra kultury České republiky dne 25. 2. 2002 pod č.j. 2608/2002.

Moravská zemská knihovna v Brně spravuje:

- a) movitý majetek zvláštního druhu, kterým jsou knihovní fondy. Informace o knihovním fondu jsou uvedeny v příloze č. 1,
- b) dlouhodobý nehmotný majetek, jehož rozsah je dán inventárním seznamem. Jeho zůstatková hodnota k 31. 12. 2010 činí 1.883 tis. Kč, (celková hodnota 4.279 tis. Kč), viz příloha č. 3,
- c) dlouhodobý hmotný majetek, jehož rozsah je dán inventárním seznamem. Jeho zůstatková hodnota k 31. 12. 2010 činí 502.178 tis. Kč, (celková hodnota 592.398 tis. Kč), viz příloha č. 3,
- d) zásoby, jejichž celková hodnota k 31. 12. 2010 činí 508 tis. Kč, nakupované zásoby se oceňují pořizovacími cenami a je o nich účtováno způsobem A, zásoby vytvořené vlastní činností se oceňují vlastními náklady,
- e) celkové pohledávky a závazky jsou uvedeny v rozvaze, viz příloha č. 3, a celkové pohledávky po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2010 dosahovaly výše 285 tis. Kč.

Moravská zemská knihovna v Brně odepisuje majetek lineární metodou podle odpisového plánu. Doby odepisování jsou stanovovány podle předpokládané životnosti jednotlivých předmětů při zařazování do užívání.

HODNOCENÍ A ANALÝZY

Zdůvodnění rozpočtových opatření

V roce 2010 bylo provedeno 20 rozpočtových opatření o celkovém absolutním objemu 85.976 tis. Kč, včetně 12.836 tis. Kč účelových prostředků na projekty a z toho 2.395 tis. Kč na investice. Úpravy schváleného rozpočtu převážně spočívaly v poskytnutí příspěvku na provoz a účelových prostředků na programové projekty.

VYHODNOCENÍ VÝNOSŮ (V TIS. KČ)		
Položka	Skutečnost	% z celkového objemu výnosů
Výnosy z vlastní činnosti	6.901	7,2
Aktivace	94	0,1
Zúčtování fondů	924	1,0
Ostatní výnosy	1.528	1,6
Dotace od zřizovatele	83.581	87,4
Mimorozpočtové zdroje	2.594	2,7
Celkem	95.622	100

VÝNOSY Z VLASTNÍ ČINNOSTI (V TIS. KČ)		
Položka	Skutečnost	% z celkového objemu výnosů z vlastní činnosti
Publikace	6	0,1
Fotoslužby	170	2,5
Registrační poplatky	2.046	29,6
Rešerše	25	0,4
MVS	327	4,7
Pronájmy	1.897	27,5
Ostatní výnosy z prodeje služeb	127	1,8
Tržby za prodané zboží	2.300	33,3
Změna stavu zásob	3	0,1
Celkem	6.901	100

OSTATNÍ VÝNOSY (V TIS. KČ)		
Položka	Skutečnost	% z celkového objemu ostatních výnosů
Ostatní pokuty a penále	1.019	66,7
Úroky	4	0,3
Kurzové zisky	5	0,3
Jiné ostatní výnosy	500	32,7
v tom: Knihovnické kurzy	59	
Náhrady za energie	120	
Náhrady za služby	321	
Celkem	1.528	100

VYHODNOCENÍ NÁKLADŮ (V TIS. KČ)		
Položka	Skutečnost	% z celkového objemu nákladů
Nákupy celkem	16.250	17
Z toho: Knihovní fond	3.638	
Materiál	2.691	
Energie	7.280	
Zboží	1.755	
PHM	117	
Odpisy DDHM	769	
Služby celkem	18.503	19,4
Z toho: Opravy a údržba	5.028	
Cestovné	427	
Náklady na reprezentaci	24	
Poštovné, telefony, internet	1.533	
Nájemné	248	
Ostatní služby	11.243	
Osobní náklady	51.173	53,5
Z toho: mzdy	35.149	
Daně a poplatky	27	0
Ostatní náklady	2.332	2,4
Odpisy	7.270	7,6
Daň z příjmu	67	0,1
Celkem	95.622	100

Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činnosti MZK

Mimo schválený rozpočet byly v průběhu roku uvolněny neinvestiční účelové prostředky na projekty ve výši 12.836 tis. Kč, investiční účelové dotace na projekty v objemu 2.395 tis. Kč.

PŘEHLED POSKYTNUTÝCH DOTACÍ (V TIS. KČ)		
Příspěvek	Neinvestiční	Investiční
Provoz celkem	73.140	
Projekty celkem	10.441	2.395
Česká knihovna	2.000	
Kulturní aktivity – EOD	79	
Institucionální podpora VaV	354	
VaV – Historické fondy	1.418	
VaV – Digitalizace mor. sbírek	1.266	
VaV – Staré mapy online	965	
VISK 2	38	
VISK 3	300	2.395
VISK 5	510	
VISK 6	360	
VISK 7	785	
VISK 9	266	
ISPROFIN – oprava střechy Šumavská	2.100	
Celkem	83.581	2.395

Financování reprodukce majetku v ISPROFIN

V roce 2010 byla prostřednictvím ISPROFIN kryta neinvestiční akce oprava střechy Šumavská. Na tuto akci byla poskytnuta dotace ve výši 2.100 tis. Kč.

Programy Evropských společenství

Mezinárodní projekty Moravské zemské knihovny jsou následující:

Název	Living Web Archives (LiWA)
Období projektu	2/2008–1/2011
Finance celkem	celkové náklady projektu: 3 624 872,16 EUR celkové náklady projektu – partner MZK: 69 160 EUR / příspěvek EU – partner MZK: 52 120 EUR (neinvestiční)

Název	Europeana Travel
Období projektu	5/2009–4/2011
Finance celkem	celkové náklady projektu: 2 800 000 EUR celkové náklady projektu – partner MZK: 99 480 EUR příspěvek EU – partner MZK: 49 740 EUR (neinvestiční)

Název	Ebooks on Demand – A European Library Network (EOD)
Období projektu	5/2009–4/2013
Finance celkem	celkové náklady projektu: 3 630 452 EUR celkové náklady projektu – partner MZK: 102 506,88 EUR příspěvek EU – partner MZK: 51 253,44 EUR (neinvestiční)

Rezervní fond

V roce 2010 bylo do rezervního fondu převedeno 136.386,13 Kč z rozděleného a schváleného hospodářského výsledku z roku 2009 a účelové prostředky z programů Evropské unie ve výši 883.863,86 Kč, které byly použity na financování mezinárodních zahraničních programů Moravské zemské knihovny v Brně.

Přehled hospodářských činností

Moravská zemská knihovna v Brně nevykonávala žádnou hospodářskou činnost.

Hospodářský výsledek

Moravská zemská knihovna za rok 2010 vykazuje vyrovnaný hospodářský výsledek a všechny závazné ukazatele rozpočtu byly splněny. Provoz lze v roce 2010 hodnotit jako úspěšný v plnění základních funkcí knihovny jak vůči odborné veřejnosti, tak v řešení vnitřní problematiky.

V průběhu roku 2010 probíhalo ze strany Moravské zemské knihovny v Brně čerpání jednotlivých projektů VaV, čerpání projektů EU a čerpání dotace na výkon Regionálních funkcí z Jihomoravského kraje. Všechny dotace na účelové projekty VaV jsou zaúčtovány na účtech 6xx dle předběžného schválení čerpání dotace z Ministerstva kultury ČR.

Moravská zemská knihovna v Brně získala dotaci 178 tis. Kč na projekt Liwa z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, z toho čerpala pouze 128 tis. Kč a zbytek ve výši 50 tis. Kč, který byl k 31. 12. 2010 evidován na zálohách na dotaci (účet 374), byl vrácen v průběhu ledna 2011 zpět do rozpočtu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

V roce 2010 proběhlo financování kompletního zastřežení knihovního fondu, nasazení čipových čtenářských karet (samolepicí etikety, ochranné pásy, software na statistiku, čipové karty, čtečky čipových karet apod.) a dále zpracování, vytvoření a realizace orientačního systému pro čtenáře, označení apod.

Během roku 2010 došlo k čerpání fondu reprodukce majetku z důvodu stavebních úprav hlavního vchodu do Moravské zemské knihovny (úprava vstupu, zabezpečování brány apod.) a nebyl čerpán rezervní fond.

V roce 2010 poskytlo Oddělení investic Ministerstva kultury ČR Moravské zemské knihovně v Brně neinvestiční dotaci ve výši 2,1 mil Kč na opravu střechy depozitáře Šumavská, která byla v havarijním stavu. Tato oprava byla úspěšně zrealizována a dotace vyčerpána v plné výši.

Moravská zemská knihovna v Brně vyčerpala celkovou dotaci od zřizovatele na provoz v plné výši, stejně tak všechny dotace určené na kulturní aktivity, VaV projekty, VISKy a institucionální podporu VaV.

PŘEHLEDY ČINNOSTI MZK

Sekce knihovních služeb

Oblast knihovních služeb Moravské zemské knihovny v Brně prošla v průběhu roku 2010 řadou změn, které byly veřejnosti zpřístupněny 6. září 2010.

Mezi nejzásadnější změny patří přestěhování a integrace detašovaného pracoviště Zahraničních knihoven, které dříve sídlilo v budově na Solniční ulici, do hlavní budovy Moravské zemské knihovny na ulici Kounicova. Jedná se o Anglickou knihovnu, Německou a Rakouskou knihovnu a knihovnu Info USA. Nyní jsou tedy všechny knihovní služby v jedné budově, a to znamená nejen zvýšené pohodlí pro čtenáře, ale i prolnutí různých cílových čtenářských skupin.

Další podstatnou změnou bylo přesunutí kontrolního bodu z 2. patra do foyer v přízemí. Ke vstupním dveřím byly nově nainstalovány detekční brány a fond byl zajištěn bezpečnostními pásky. Čtenáři se tak mohou volněji pohybovat nejen po všech studovnách, ale i po celé knihovně. Do prostor celé Moravské zemské knihovny mohou vstupovat nejen registrovaní uživatelé a uživatelé s jednorázovou průkazkou, ale také běžní návštěvníci.

Došlo k posílení a rozšíření výpůjčních služeb především v Oddělení základních služeb. Absenční výpůjčky lze vracet ve všech studovnách, tj. v půjčovně, v Zahraničních knihovnách, Studovně novin a časopisů, Studovně humanitních věd a Studovně přírodních a technických věd. Rovněž byla rozšířena otevírací doba: Půjčovna, Zahraniční knihovny, Studovna humanitních věd a Studovna přírodních věd mají jednotnou otevírací dobu od 9.00 do 22.00 hodin od pondělí do pátku a v sobotu od 9.00 do 16.30 hodin. V této době funguje také vyhledávání ze skladišť. Zásadní změnu představují nové čtenářské čipové průkazky, které lze využívat i pro samoobslužné reprografické služby. Byly nainstalovány nové kopírovací stroje, které souvisí se změnou režimu přechodem na SafeQ. Kredit na čipovou průkazku si čtenář nabije buď u výpůjčního pultu nebo v dobíjecím automatu. Čipovou kartu lze tedy využít kromě klasických knihovních činností také na kopírování a také při tisku z počítačů umístěných v půjčovně a ve studovnách.

Viditelnou novinkou je jednotné barevné značení v rámci nového vizuálního stylu Moravské zemské knihovny (který započal na podzim 2009 novým logem). Barevně jsou odlišeny jak jednotlivá patra a studovny, tak pro větší přehlednost i samotné knihy v jednotlivých studovnách. Byla zavedena bezplatná registrace pro studenty do 19 let, která se projevila registrací 1 024 studentů (od září do prosince 2010). Počet registrovaných čtenářů se zvýšil celkem o 1 172. Celkový počet návštěvníků za rok 2010 činil 307 161.

Místa, kde jsou k dispozici všechny tituly časopisů vydané v běžném roce, byla sjednocena a tyto jsou nyní k dostání na jednom místě, a to ve Studovně novin a časopisů. Nejžádanější z těchto časopisů, kterých je zhruba 600 titulů, je možné najít ve volném výběru této studovny. V oblasti elektronických informačních zdrojů Moravská zemská knihovna udržela stávající nabídku elektronických vědeckých databází. V roce 2010 byly zpřístupněny i s možností vzdáleného přístupu pro registrované čtenáře 14 databází (Anopress, ČTK, Ebsco, Emerald, LISA, LISTA, Library PressDisplay Newspapers, Medline, Naxos Music Library, OCLC, Oxford Music, Scopus, Springer, Web of Knowledge).

Volný výběr knih byl přesunut na galerii do 1. patra a obsahuje nejnovější a nejpůjčovanější knihy k absenční výpůjčce z fondu Moravské zemské knihovny. Je zde 20 507 knihovních jednotek. Celkem je čtenářům ve volném výběru k dispozici 87 024 knih (tj. volný výběr výpůjček a příručky jednotlivých studoven). Celkový počet absenčních i prezenčních výpůjček v roce 2010 byl 563 044, z toho prezenčních 128 719 a prolongací 151 672. Začaly se půjčovat absenčně i elektronické čtečky.

Veškeré změny byly připravovány s cílem zlepšit kvalitu knihovních služeb, tj. především více otevřít knihovnu veřejnosti, zjednodušit orientaci v budově a zpřístupnit všechny typy služeb, které Moravská zemská knihovna nabízí.

Kulturní a vzdělávací aktivity pro veřejnost

Info USA, fungující pod hlavičkou Moravské zemské knihovny, uspořádalo 14 akcí (především přednášky vybraných přednášejících z USA i České republiky), kterých se zúčastnilo 463 osob. Anglická, Německá a Rakouská knihovna zorganizovaly 19 autorských čtení spisovatelů z uvedených zemí a tradičně i exkurze, výstavy, školení a semináře, kterých se zúčastnilo přes 1 000 osob. Za uvedení stojí přednášky prof. M. Hilského, z autorských čtení: S. Mawer, K. Schmidt, E. Menasse, Ch. Zillner. Na podzim roku 2010 proběhly oslavy 20 let od založení Rakouské knihovny.

Moravská zemská knihovna v Brně se opět připojila k Festivalu vědy, zapojila se do Týdne vědy a techniky a uspořádala Den otevřených dveří. Realizovala tradiční školení v oblasti patentů a norem a školení informační gramotnosti.

Nově začal probíhat cyklus přírodovědných přednášek a akcí pro veřejnost. Šlo o přednášky prof. M. Druckmüllera, prof. RNDr. V. Wagnera, RNDr. T. Míkové. Na ně navázal v následujícím roce další, přírodovědné, ale i cestopisné přednášky.

Celkem navštívilo kulturní a vzdělávací akce 3 122 osob.

Odbor služeb

Oddělení základních služeb

Statistiky ve službách

V roce 2010 bylo registrováno 17 651 čtenářů. Počet registrovaných čtenářů zaznamenal nárůst díky nové čtenářské kategorii – mládeži od 15 do 19 let.

Z důvodu měsíčního uzavření knihovny spojeného s provedením změn v rámci Odboru služeb a téměř dvouměsíčního uzavření Oddělení zahraničních knihoven z důvodu stěhování byl počet výpůjček oproti roku 2009 nižší.

V roce 2010 navštívilo Moravskou zemskou knihovnu celkem 307 161 lidí. Uživatelů, kteří využili elektronických služeb knihovny, bylo 841 907, tj. celkem 1 149 068 uživatelů.

NÁVŠTĚVNÍCI		
	2009	2010
počet návštěvníků půjčovny	166 177	155 581
počet návštěvníků studoven	155 949	151 580
Celkem	322 126	307 161

VÝPŮJČKY		
	2009	2010
mimo knihovnu	475 915	563 044
z toho prolongace	129 407	151 672
prezenčně ve studovnách	112 099	128 719
Celkem	588 014	691 763

ČTENÁŘI V JEDNOTLIVÝCH KATEGORIÍCH			
kategorie čtenářů		2009	2010
AU	organizace, ústavy	129	116
A	vědečtí pracovníci a VŠ učitelé	182	131
B	čtenáři s VŠ vzděláním	15 435	16 642
Ak	zaměstnanci knihovny	239	248
Z	cizinci	47	22
	MVS	447	492
Celkem		16 479	17 651

Úsek meziknihovních služeb

V rámci změn v oblasti knihovních služeb Moravské zemské knihovny došlo k přemístění úseku do prostor v přízemí budovy, čímž se Úsek meziknihovních služeb stal součástí oddělení základních služeb.

Začátkem dubna proběhla konverze v ILL modulu Alephu na vyšší verzi 18 a následně v srpnu došlo v Alephu k další konverzi modulu ILL i cirkulace na vyšší verzi 20.

Dne 14. 5. 2010 bylo spuštěno automatické zasílání e-mailových objednávek dodavatelům v ČR i v zahraničí. Tato služba zkrátila dobu vyřízení požadavku v mnohých případech i o 14 dní. Předcházela tomu pečlivá revize kontaktních adres dodavatelských knihoven.

Ve spolupráci s Úsekem informační soustavy a Oddělením rukopisů a starých tisků bylo službou eBooks on Demand zpracováno 15 objednávek; z toho 12 kladně vyřízených a jedna zdigitalizovaná kniha odeslána s provedením platby, 1 objednávka byla stornována z důvodu vysoké ceny a dvě knihy byly nalezeny již ve digitalizované podobě.

Celkem bylo zpracováno 10 879 požadavků.

139 požadavků bylo vráceno zpět čtenářům.

Pro potřeby MVS bylo zhotoveno 6 611 xerokopií.

Poskytnuto bylo 4 626 písemných informací.

VÝPŮJČKY ODESLANÉ JINÝM KNIHOVNÁM		
	2009	2010
vnitrostátně	6 065	6 186
do zahraničí	174	209

VÝPŮJČKY Z JINÝCH KNIHOVEN		
	2009	2010
z ČR objednáno	2 593	2 018
z ČR zapůjčeno	1 805	1 720
ze zahraničí objednáno	1 809	1 798
ze zahraničí zapůjčeno	1 793	1 660

Oddělení informačních služeb

Pracovníci Oddělení informačních služeb s ostatními pracovníky ve službách poskytli 815 písemných informací a 183 konzultací. Zpracovali 91 rešerší. Pro veřejnost uspořádali 147 kulturních a vzdělávacích akcí pro 3 122 účastníků.

Ve 4. čtvrtletí roku 2010 byl otevřen nový cyklus populárně naučných přednášek a představení pro veřejnost, které vzbudily mimořádný zájem a jejichž pokračování je plánováno v nastávajícím roce 2011.

Cílem při přípravě těchto akcí je:

- nabídnout studentům i nejširší veřejnosti atraktivní témata a poznatky z různých vědních oborů v podání špičkových přednášejících,
- přivést do knihovny mladší generaci – podpořit mladé čtenáře, zvýšit zájem o knihovnu, a tím i návštěvnost,
- představit osobnosti z různých oblastí vědeckého a kulturního života (vytváření pozitivních vzorů nejen pro nastupující generaci).

Pracovníci oddělení se zasloužili o realizaci nového vizuálního stylu Moravské zemské knihovny, v rámci něhož je viditelnou novinkou jednotné barevné značení. Barevně jsou odlišena nejen jednotlivá podlaží budovy, včetně studoven, ale pro větší přehlednost i samotné knihy umístěné ve studovnách. Nový vizuální styl byl využit i při vytváření webových stránek Moravské zemské knihovny.

Informační pracovníci spravovali 87 024 svazků dokumentů v příručních knihovnách, v příručkách ve studovnách a ve volném výběru.

Úsek firemních a obchodních informací

Úsek zabezpečuje doplňování, zpracování a zpřístupňování speciálních druhů technické literatury. Zajišťuje také provoz Studovny norem a patentů v 7. poschodí (dříve Studovna firemních a obchodních informací) a částečně i Studovny přírodních a technických věd (dříve Studovna technické a ekonomické literatury) v 6. patře.

PŘÍRŮSTEK SPECIÁLNÍCH DRUHŮ TECHNICKÉ LITERATURY		
	2009	2010
normy	1 857	1 950
patenty	1 250	1 100
firemní literatura – tištěná	4 500	4 000
firemní literatura – CD, DVD	18	0
firemní časopisy	40	40
Celkem	7 665	7 090

Hlavní zdroj doplňování firemní literatury představovaly výstavy a veletrhy v Brně (13 návštěv) a obesílání domácích i zahraničních firem dle požadavků čtenářů. V roce 2010 docházelo bezplatně 275 titulů firemních časopisů, z toho 130 české a 145 zahraniční provenience, jejichž seznam lze najít na webových stránkách Moravské zemské knihovny.

České technické normy byly nakupovány po 1 exempláři jako v předchozích letech, nedoplňovaly se pouze evropské a mezinárodní normy schválené k přímému používání jako ČSN vyhlášením ve Věstníku ÚNMZ a normy třídy 87. Přístup do báze „ČSN online“ využilo 125 čtenářů.

Normy ČSN s ukončenou platností byly průběžně přerazovány v jednom exempláři do archivního fondu. V roce 2010 došlo k vyřazení 1 317 neplatných norem. Postupně byly ověřovány a kompletovány československé normy vydané do r. 1946.

Úřad průmyslového vlastnictví v Praze pravidelně zasílal české národní patentové spisy zdarma v úplnosti (1 100 k.j.), Evropský patentový úřad bezplatně poskytoval databázi Espace® ACCESS B a Espace® EP na optických discích. Do oddělení nadále docházela báze Creditinfo – Firemní monitor na CD s měsíční aktualizací.

V roce 2010 bylo jmenně klasicky zpracováno 350 titulů firemní literatury, na podzim roku 2010 se podařilo zahájit jmenné zpracování pořadačů s listovou firemní literaturou v ALEPHu, jmenně se zpracovaly 122 pořadačů.

Bylo provedeno 360 prolongací a objednávek firemních periodik u jednotlivých firem a vydavatelů. Zkompletovalo se a zkatologizovalo 40 svazků (35 titulů) časopisů. V letních měsících byly prověřeny jednotlivé časopisy ve studovně norem a patentů a vyřazeny zaniklé tituly.

Od podzimu 2010 lze půjčování a vracení absenčních výpůjček realizovat ve Studovně norem a patentů v 7. patře. Větší část fondu firemní literatury je k dispozici čtenářům k prezenčnímu studiu, a proto nepodléhá statistickému sledování. Největší zájem projevovali návštěvníci tradičně o české technické normy (3 533 výpůjček). Z registrovaných výpůjček připadá 410 jednotek na firemní literaturu a 54 na německé normy DIN.

Pracovníci poskytli návštěvníkům studovny v 7. patře:

757 ústních informací,

31 konzultací,

106 písemných informací (z toho 18 rešerší).

Ve Studovně norem a patentů a v přilehlém skladišti bylo vřazeno 12 826 nových a půjčených dokumentů. Z fondu firemní literatury bylo vyřazeno 6 000 jednotek.

REGISTROVANÉ VÝPŮJČKY PODLE DRUHU DOKUMENTŮ		
	2009	2010
Normy (ČSN, TPG, TNV, DIN)	4 229	3 587
Patenty	1	458
Firemní literatura	1 514	410
Ostatní	57	29
Celkem	5 801	4 484

REGISTROVANÉ VÝPŮJČKY SPECIÁLNÍCH DRUHŮ DOKUMENTŮ		
	2009	2010
Mimo knihovnu	623	416
Prezenčně	5 178	4 068
Celkem	5 801	4 484

Studovna v 6. poschodí byla přejmenována na Studovnu přírodních a technických věd a byl do ní začleněn fond Studovny biologických věd a literatura z oboru ekonomiky a managementu.

V létě byly do publikací umístěných ve studovně vlepeny nové ochranné proužky a oranžové značky. Návštěvníci si vyžádali 22 CD/DVD. Ve Studovně přírodních a technických věd bylo poskytnuto návštěvníkům 1 165 ústních informací.

V roce 2010 bylo ve studovně v 6. poschodí založeno 2 136 došlých čísel časopisů, rovněž zde bylo zařazeno 18 839 půjčených publikací a čísel periodik. Ke kompletaci pro oddělení periodik připravili pracovníci 251 titulů. Také proběhla revize 434 optických disků. V únoru dostaly knihy nové štítky, současně proběhla revize 6 422 sv. V červenci 2010 byl běžný ročník časopisů přesunut do oddělení periodik.

Pracoviště uspořádalo v počítačové učebně 15 školení (346 návštěvníků), z nichž 9 vedli pracovníci úseku firemních a obchodních informací. Pracovnice úseku se podílela na 8 interních školeních pro pracovníky sekce knihovních služeb Moravské zemské knihovny.

Úsek zahraničních knihoven

V roce 2010 bylo největším úkolem pro Oddělení zahraničních knihoven jeho přestěhování z detašovaného pracoviště na Solniční ulici do hlavní budovy na ulici Kounicova. Od jarních měsíců probíhalo přelepování knih novými štítky ve shodě s plánovanými změnami ve studovnách a další přípravy na přesun. Samotné přestěhování proběhlo v průběhu července a srpna. Oddělení zahraničních knihoven pak bylo nově začleněno pod Odbor služeb a své sídlo našlo ve 2. patře budovy.

Oddělení zahraničních knihoven zůstalo jako celek zachováno a tři původní zahraniční knihovny – Anglickou, Německou a Rakouskou knihovnu – logicky doplnila ještě Americká knihovna – Info USA, která byla dříve součástí biologické studovny. Nové prostory poskytly všem dílčím

knihovnám dostatek místa, jednotlivé knihovny jsou ve studovně opticky zřetelně odlišeny, jejich fond je přehledně rozčleněn a pro lepší orientaci čtenářů i nově označen a popsán.

V nové studovně má oddělení k dispozici vlastní výpůjční pult a nabízí čtenářům dostatek studijních míst i technického vybavení (počítačové terminály, PC s možností přehrávat CD, CD-R a DVD nosiče, kazetové a CD přehrávače, video přehrávače, barevnou kopírku a tiskárnu).

Základní statistické údaje napovídají, že by rok 2010 mohl být rokem, kdy se zastavil pokles počtu aktivních čtenářů (minimálně jedna výpůjčka za rok, viz tabulka níže), který trval plynule již od roku 2005. Počet všech návštěvníků Oddělení zahraničních knihoven je srovnatelný s rokem 2009), počet absenčních výpůjček byl však opět nižší než v předchozích letech. Je ovšem nutné si uvědomit, že svou roli určitě sehrálo více než dvoutměsíční uzavření knihovny právě kvůli stěhování.

POČET AKTIVNÍCH ČTENÁŘŮ (MIN. 1 VÝPŮJČKA)		
	2009	2010
Anglická knihovna	2 004	2 201
Německá knihovna	518	526
Rakouská knihovna	196	230
ZHR celkem	2 718	2 957

POČET ABSENČNÍCH VÝPŮJČEK (VČETNĚ PROLONGACE)		
	2009	2010
ZHR celkem	72 603	66 715

POČET ABSENČNÍCH VÝPŮJČEK NOVIN A ČASOPISŮ		
	2009	2010
Anglická knihovna	680	573
Německá knihovna	552	503
Rakouská knihovna	80	44
ZHR celkem	1 312	1 120

POČET ABSENČNÍCH VÝPŮJČEK V ZAHRANIČNÍCH KNIHOVNÁCH			
	abs. výpůjčky	prodloužení	celkem
Anglická knihovna	34 428	25 274	59 702
Německá knihovna	3 137	2 282	5 419
Rakouská knihovna	974	620	1 594
ZHR celkem	38 539	28 176	66 715

Podíváme-li se blíže na to, jak je která z knihoven využívána, čísla jednoznačně potvrzují výsadní postavení Anglické knihovny. Vysoký počet výpůjček v Anglické knihovně také souvisí s rychlou cirkulací nejvíce půjčovaných jednotek (učebnice, přípravy ke zkouškám či audiomateriály mají většinou jen týdenní status půjčování).

Německou a Rakouskou knihovnu navštěvují ponejvíce germanisté (studenti i vyučující) a učitelé němčiny, tedy profilovanější a užší skupina čtenářů ve srovnání s Anglickou knihovnou a výrazně nižší čísla je nutné hodnotit i s ohledem na současné postavení němčiny, kdy jí na dříve tradiční pozici druhého cizího jazyka konkurují jazyky jiné.

Americká knihovna svůj fond absenčně zatím nenabízí, z toho důvodu není v přehledu uvedena.

Zahraniční knihovny v uplynulém roce nadále spolupracovaly se svými zahraničními partnery (British Council, Goethe-Institut, Spolkové ministerstvo evropských a mezinárodních věcí Rakouské republiky), kteří poskytli finanční prostředky na doplnění fondu. Po přestěhování do hlavní budovy převzal péči o zpracování přírůstků Odbor doplňování a zpracování fondů, který v jednotlivostech s Oddělením zahraničních knihoven úzce spolupracuje.

OBNOVA FONDU ZAHRANIČNÍCH KNIHOVEN		
	přírůstek	úbytek
Anglická knihovna	826	202
Německá knihovna	658	47
Rakouská knihovna	189	5
ZHR celkem	1 673	254

Kvantitativní údaje poskytují samozřejmě jen částečný obraz o celkové činnosti Oddělení zahraničních knihoven za uplynulý rok, které se ve spolupráci se svými partnery a dalšími institucemi významně podílí na kulturních a vzdělávacích akcích v Moravské zemské knihovně.

Kulturní akce

Rakouská knihovna slavila v minulém roce 20. výročí od svého založení v Brně (prvních pět let byla součástí Ústavu germanistiky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity) a tuto událost si připomínala i při mimořádných akcích, které vyvrcholily 26. 11. slavnostním aktem, nad kterým měl záštitu kromě ředitele Moravské zemské knihovny i rektor Masarykovy univerzity a děkan Filozofické fakulty a při němž byla předána Zlatá medaile Masarykovy univerzity paní vládní radové Christine Dollingerové, vedoucí referátu Rakouských knihoven na ministerstvu zahraničních věcí ve Vídni. V Rakouské knihovně proběhlo v roce 2010 díky podpoře Rakouského kulturního fóra v Praze několik výstav (Dazwischen / Na pomezí, Sigmund Freud, Bertha von Suttner), přednášek (Radek Malý, Marlene Krisper) a autorských čtení (Christian Zillner, Robert Kleindienst a Eva Menasse).

Díky odbornému poradci pro Rakouskou knihovnu, panu dr. Kopřivovi z Ústavu germanistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity se podařilo rovněž v rámci oslav připravit cyklus přednášek pro Rakouskou knihovnu (Wissenschaftskolleg – Österreich-Bibliothek I.), ve kterém vystoupily významné osobnosti z Masarykovy univerzity (prof. Štědroň, dr. Filip, dr. Jeřábek, dr. Kopřiva) nebo zahraničních univerzit (prof. Demetz, prof. Nekula) a jiných institucí (dr. Drlík). Cyklus přednášek byl vypsán jako oficiální předmět pro studenty Filozofické fakulty Masarykovy univerzity, ale byl přístupný i veřejnosti a na návštěvnosti (průměrně 80–100 lidí) to bylo znát. Pokračovala již tradiční spolupráce při pořádání pravidelné jarní a podzimní akce „Dlouhá noc krátkých textů“ v Rakouském institutu (ta podzimní se opět nesla pod heslem 20. výročí založení Rakouské knihovny v Brně). Rakouskou knihovnu, respektive Moravskou zemskou knihovnu, navštívil 7. června 2010 i velvyslanec Rakouské republiky v ČR, pan Dr. Ferdinand Trauttmansdorff.

Rovněž Německá knihovna se loni podílela na pestrém programu kulturních akcí. Vedle zásadní kooperace s Goethe-Institutem v Praze, díky němuž se uskutečnila výstava vyznamenaných knih „Ausgezeichnet“ a autorské čtení spisovatele Jana Faktora, se úspěšně dařila i spolupráce

s dalšími institucemi, např. se zástupci německé menšiny v Brně (zejména Německým kulturním sdružením, region Brno), s Ústavem germanistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity nebo se Spolkem na podporu partnerských měst Brno-Lipsko a odborem zahraničních věcí Magistrátu města Brna. Výsledkem této vzájemné spolupráce byly akce jako např. výstavy Životy našich předků z německého jazykového ostrova u Vyškova, Brno v proměnách času, Joachim Sauter – linoryty k Musilovu románu Člověk bez vlastností, dále se uskutečnily přednášky k 130. výročí narození spisovatele Roberta Musila (přednášeli Dr. Karl Corino a Dr. Walter Fanta), ze svých děl četl v Německé knihovně lipský spisovatel Clemens Meyer.

Vedle toho se v uplynulém roce opět uskutečnil literární seminář paní Helen Bundil z Goethe-Institutu v Madridu, která se svou skupinou probírala knihy německy píšících autorů (Max Frisch, Franz Werfel aj.). Návštěvníci jejího semináře se kromě toho pravidelně scházejí jednou za měsíc k rozhovorům v tzv. „Literárním kroužku“.

Anglická knihovna, ve spolupráci s British Council, nabídla v loňském roce veřejnosti setkání se spisovatelem Simonem Mawerem, který předčítal ze svého úspěšného románu „Skleněný pokoj“ a dvě přednášky prof. Martina Hilského se shakespearovskou tematikou (Podoby sonetů – podoby lásky a Shakespearovi šašci aneb chvála bláznovství). Všechny tyto akce měly mimořádně vysokou návštěvnost. Dále pak Anglická knihovna zajistila ve spolupráci se specializovanými nakladatelstvími tři semináře pro učitele angličtiny s prezentací nových výukových materiálů a na výuku dětí zaměřený seminář „Learn English Family“. V loňském roce pokračovaly pravidelné schůzky „Reading Group“ (8x ročně) – při nichž se pod odborným vedením debatuje v anglickém jazyce o anglické beletrii, kterou si členové skupiny dopředu přečtou.

Tradičně byly prováděny exkurze pro veřejnost, zejména pro středoškolské studenty. V Anglické knihovně proběhlo 34 exkurzí pro 694 návštěvníků, v Německé a Rakouské knihovně pak 21 exkurzí pro 395 návštěvníků.

Info USA – Americká knihovna

Americká knihovna byla během prázdnin přestěhována do nových prostor ve 2. patře a začleněna do Oddělení zahraničních knihoven, kde je nyní společně s Anglickou, Německou a Rakouskou knihovnou. Všechny knihy byly opatřeny novými štítky s druhou signaturou pro řazení na regály a novými ochrannými pásky. Poněvadž přímo v oddělení je výpůjční pult zahraničních knihoven, lze snáze oproti předchozímu umístění půjčovat ve zvláštních případech knihy absenčně domů.

Americká knihovna má ve své sbírce 793 knih. Přírůstek za rok 2010 činil 3 knihy a byl tvořen dary.

Info USA v roce 2010 navštívili:

24. 2. 2010 – David Gainer, kulturní atašé

23. 4. 2010 – Cynthia Borys, Information resources officer, U.S. Embassy Vienna

4. 10. 2010 – David Gainer, kulturní atašé

26. 10. 2010 – Paul L. Oglesby, tiskový mluvčí velvyslanectví

KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ AKTIVITY			
	počet akcí	počet přítomných	průměrný počet *
semináře a školení	3	104	35
přednášky, besedy, panelové diskuze	7	346	49
promítání filmů	1	13	13
výstavy	3	–	–
Celkem	14	463	33

* Průměrný počet přítomných je počítán z celkového počtu akcí po odečtení výstav, poněvadž u nich počet návštěvníků nelze stanovit.

Oddělení periodik

V průběhu roku 2010 došlo k integraci všech titulů časopisů uložených v Biologické studovně, Technické studovně a Studovně humanitních věd do Oddělení periodik. Část z nich je k dispozici ve výběrovém volném výběru časopisů a ostatní časopisy jsou uloženy ve skladišti, v prostorách bývalého volného výběru. Pracovníci oddělení se podíleli na přípravných pracích pro stěhování a přesuny studoven.

Studovna vázaných novin od září Studovnou novin a časopisů

Studovna vázaných novin byla přejmenována na Studovnu novin a časopisů. V rámci ní byl vytvořen výběrový volný výběr časopisů. Je zde uloženo zhruba 600 nejžádanějších titulů běžného ročníku časopisů.

Od září, vzhledem k přestěhování a půjčování všech časopisů ve Studovně novin a časopisů, se zvýšil počet výpůjček běžného ročníku periodik na 1 906 půjčených čísel mimo volný výběr. Návštěvnost dosáhla 8 901 čtenářů.

Vyhledávání požadavků a zhotovování kopií z vázaných novin probíhalo maximálně do 20 minut, běžný ročník časopisů byl vyhledáván na počkání. Objednávky tištěných kopií z mikrofilmů byly vyřizovány většinou do druhého dne nebo dohodou podle množství. V červnu došlo v Moravské zemské knihovně ke zrušení kopírovacích služeb poskytovaných externí firmou a tuto činnost převzala Studovna novin a časopisů, která přijímá objednávky kopií z jednotlivých studoven. Bylo zhotoveno 13 507 čtenářských a služebních xerokopií za 34 718 Kč.

Zpracování seriálů

Oddělení začalo postupně katalogizovat i pravá periodika v Clusteru.

Zpracováno a zařazeno do fondu:

- 8 882 knihovních jednotek (z toho 1 818 tzv. „nepravých periodik“),
- 10 mikrofilmů,
- 304 CD-ROMů,
- 10 814 svazků adjustováno,
- 2 500 svazků knihařsky zpracováno externí firmou,
- 587 svazků knihařsky zpracováno interně,
- 892 svazků novin uloženo do lepenkových krabic.

DOCHÁZEJÍCÍ PERIODIKA			
5 862 titulů			
z toho		z toho	
3 340 časopisů	2 522 ostatních zdrojů	5 709 českých titulů	153 zahranič. titulů

V roce 2010 začalo do knihovny docházet 348 nových titulů a 211 titulů bylo ukončeno (z toho: 186 povinných výtisků a 25 zahraničních titulů kupovaných a docházejících výměnou).

VÝPŮJČKY STUDOVNY VÁZANÝCH NOVIN			
	2008	2009	2010
Běžný ročník	–	–	1 906
Vázané noviny	10 533	10 380	11 296
Mikrofilmy a mikrofiše	1 892	1 332	1 286

ZPRACOVÁNÍ – KATALOGIZACE PERIODIK (SVAZKY)			
	2008	2009	2010
Časopisy	8 558	7 683	8 568
Ostatní dokumenty	1 314	776	314
Celkem	9 872	8 459	8 882

Ostatní činnosti

Během roku byly zpracovány 3 vlastní nabídkové seznamy a 15 nabídkových seznamů jiných institucí bylo prověřeno. Z nabídkových seznamů a z darů bylo doplněno 309 svazků časopisů a novin.

V rámci projektu Kramerius byla dokončena 3/4 digitalizace titulu Tagesbote a částečně se také digitalizovalo z prostředků projektu firmy Digitale Forum Mittel- und Osteuropa e.V. (Mnichov). Digitalizované dokumenty jsou dostupné na adrese: <http://kramerius.mzk.cz>.

Čtenářům byly zpřístupněny licencované online databáze: Anopress, ČTK, Ebsco, Emerald, LISA, LISTA, Library Pressdisplay Newspapers, Medline, Naxos Music Library, OCLC, Oxford Music, Scopus, Springer, Web of Knowledge. Většina databází je přístupná i prostřednictvím vzdáleného přístupu. Do těchto IZ bylo zaznamenáno 14 436 vstupů.

Sekce vývoje, výzkumu a strategického rozvoje

Rok 2010 byl pro Moravskou zemskou knihovnu prvním rokem v roli výzkumné organizace se všemi právy a povinnostmi z toho vyplývajících. Díky tomu MZK vznikl nárok na institucionální financování z prostředků VaVal ve vazbě na výsledky uznané v rámci RIVu. Tyto prostředky však byly knihovně uvolněny na úkor rozpočtu končícího výzkumného záměru, takže knihovně „pouze“ umožnily dokončit rozpracovaný výzkumný záměr „Historické fondy MZK“. Přínos institucionálního financování tak bude zřetelnější až v roce 2011, kdy umožní navázat na aktivity nastartované během řešení výzkumného záměru.

Jako výzkumná organizace se MZK mohla zúčastnit i veřejné soutěže ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI). MZK podala celkem tři návrhy projektů v roli hlavního řešitele a na čtvrtém se podílela jako partner. Někteří pracovníci knihovny se také podíleli na hodnocení projektů podaných do programu NAKI jinými institucemi.

V konkurenci 219 podaných projektů MZK uspěla s projektem „TEMAP – Technologie pro zpřístupnění mapových sbírek ČR: metodika a software pro ochranu a využití kartografických děl národního kartografického dědictví“, který se v pořadí hodnocených projektů umístil na 3. místě z celkem 35, které byly přijaty k podpoře. Partnery tohoto projektu jsou Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity a Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy v Praze.

MZK byla v průběhu roku 2010 spoluřešitelkou tří mezinárodních projektů (Living Web Archives, EuropeanaTravel a eBooks on Demand). Po celý rok probíhaly přípravné práce na projektu Národní digitální knihovny, kde je MZK partnerskou institucí Národní knihovny ČR. Pokračovaly také přípravné práce na projektu centra pro odkyselování papíru. Vystoupení výzkumných pracovníků knihovny na mezinárodních konferencích a seminářích přinesly rozšíření mezinárodních kontaktů.

Nedílnou a dá se říci klíčovou součástí aktivit MZK jako výzkumné organizace je podíl na budování infrastruktury VaVal. Logickým jádrem těchto aktivit je proto vytváření, zpřístupňování a ochrana depozitní kolekce dokumentů, vydávaných na našem území a díky tomu i podíl na tvorbě databáze České národní bibliografie, která slouží mj. jakožto validace pro knižní produkci vykazovanou do RIVu.

Jednou z důležitých aktivit na poli ochrany sbírek byla oprava ploché střechy depozitáře „H1“, která byla v natolik havarijním stavu, že do objektu masivně zatékalo. Provedením opravy bylo zabráněno dalšímu poškození objektu a zároveň byly zajištěny lepší podmínky pro tam uchovávané fondy.

Aktivitou, která má přímý pozitivní dopad na uživatele knihovny, bylo vytvoření oddělení digitalizace a zahájení jeho systematické činnosti. Ta je postupně rozšiřována zejména v návaznosti na projekt Národní digitální knihovny, který byl v druhém pololetí roku 2010 zahájen a v jehož prospěch MZK přislíbila poskytnutí některých svých prostor a pracovníků.

Zaznamenáníhodných výsledků dosáhla MZK i na poli softwaru a provozovaných online služeb. Za zmínku stojí například webové služby Georeferencer.org, MapRankSearch.cz a ObálkyKnih.cz. Z aplikací je to pak modifikace image serveru IIPImage a jeho integrace do digitální knihovny Kramerius 4 nebo moderní metadatový editor pro tuto digitální knihovnu.

Podrobný přehled odborných aktivit MZK včetně seznamů výzkumných a rozvojových projektů, výsledků předložených do RIVu, ediční, přednáškové a publikační činnosti, vedení akademických prací a členství v mezinárodních organizacích je uveden v příloze č. 2.

Oddělení automatizace a vývoje

Rok 2010 byl pro celou Moravskou zemskou knihovnu ve znamení velkých změn a vylepšení, včetně vývoje zcela nových softwarových komponent. Oddělení automatizace a vývoje kromě starosti o bezproblémový chod knihovního systému Aleph mnohé tyto novinky zaštiťovalo.

Přechod na nový modul MVS

V dubnu proběhl přechod na nový modul MVS, podporující standard ISO-ILL. Bez přechodu na tuto novou verzi by nebylo možné přejít na novou verzi Alephu, verzi 20. Tato verze již nový modul striktně vyžaduje. Přechod na nový modul MVS je jednorázová nevratná akce. Vyžadovala tedy několikatýdenní přípravné práce a testování na zapůjčeném zkušebním serveru. Byly na něm provedeny:

- Nastavení databáze,
- Testovací konverze dat,
- Zprovoznění tiskových sestav
- Zaškolení odpovědných pracovníků.

Po těchto nutných akcích došlo k ostrému přechodu na provozním serveru.

Přechod na Aleph v.20

V koordinaci s Národní knihovnou Praha a Vědeckou knihovnou Olomouc proběhl na přelomu měsíce července a srpna přechod na vyšší verzi knihovního systému Aleph. Z verze 18 se přešlo přímo na verzi 20. Ta, jako již každá nová verze, přináší některá vylepšení jak pro čtenáře, tak i pro knihovníky. Za zmínku jistě stojí nová služba pro čtenáře – upozornění na prohřešky. Po přihlášení do WWW OPACu je čtenáři oznámeno, pokud nastane jedna z následujících možností:

- Má u nějaké výpůjčky prošlou výpůjční lhůtu,
- Dluží knihovně peníze,
- Má zaevidovaný přestupek.

Dne 6. května byly zkušenosti z přechodu na tento nový modul prezentovány na Setkání uživatelů Alephu České a Slovenské republiky (SUAleph) v Ostravě.

V září byl na konferenci Knihovny současnosti organizované Sdružením knihoven ČR prezentován příspěvek Meziknihovní služby v Moravské zemské knihovně. Tento příspěvek byl také otištěn v publikaci Knihovny současnosti 2010: sborník z 18. konference, konané ve dnech 14.–16. září v Seči u Chrudimi.

Nově vyvinuté LDAP rozhraní pro Aleph

V měsíci březnu byla testována LDAP nadstavba pro Aleph od firmy Multidata, s. r. o. Ta však byla shledána nepoužitelnou pro naše účely, a proto bylo naprogramováno vlastní řešení, které je koncipováno tak, aby zajistilo nejen autentizaci čtenářů pro SafeQ, ale i pracovní stanice Sun Ray, iMac a PC. LDAP využívá i nadstavba pro autentizační standard Shibboleth, který v budoucnu umožní čtenářům jednotné přihlašování do aplikací provozovaných knihovnou.

Zprovoznění kreditního systému SafeQ pro kopírovací a tiskové služby

V červenci došlo ke zprovoznění systému SafeQ. Tento systém umožňuje čtenářům využívání samoobslužných kopírek a síťových tiskáren s úhradou prostřednictvím předplaceného kreditu spojeného s čipovým čtenářským průkazem. Hlavní část měl na starosti Úsek IT podpory, OAI mělo za úkol především zaškolení zaměstnanců. Během období letních prázdnin proběhla série školení pro zaměstnance služeb na užívání SafeQ. V souvislosti se změnami v tomto oddělení proběhlo současně s tímto školením i školení výpůjčního modulu knihovního systému Aleph.

Přesun zahraničních knihoven do budovy MZK

V období letních prázdnin došlo k přesunu zahraničních knihoven z budovy na Solniční do 2. patra budovy MZK. Kromě fyzického stěhování to znamenalo i přesun systémový. Došlo ke zrušení bibliografické i administrativní báze ZHR a importu jejich obsahu do bází MZK. V rámci tohoto přesunu došlo i ke kompletní změně jednoznačných identifikátorů záznamů pocházejících z bází ZHR. Byla provedena i mnohá systémová nastavení ve snaze sjednotit rozdílné pracovní postupy pro konkrétní knihovnické akce.

Nové virtualizační prostředí pro Sun Raye

V průběhu měsíce července byl vytvořen nový virtuální server pro Sun Raye, běžící na linuxové distribuci Centos 5.5 a nainstalován obslužný software SRSS, který zprostředkovává komunikaci mezi tenkými klienty a serverem. Autentizace uživatelů je řešena prostřednictvím LDAPu, uživatelé také mohou tisknout do SafeQ. Díky tomu bylo možné vypnout původní server Sun s operačním systémem Solaris, který již nedostačoval výkonem ani kompatibilitou s novými verzemi aplikací, dostupnými již především pro Linux.

VuFind a jeho vývoj

Začátkem října bylo zprovozněno alternativní webové rozhraní k Alephu – VuFind. VuFind představuje open source implementaci uživatelského rozhraní knihovního katalogu nové generace. Toto rozhraní je provozováno na adrese <http://vufind.mzk.cz>. VuFind je napojen na Aleph prostřednictvím jeho XML rozhraní a REST-DLF API. Toto napojení bylo včetně dalších úprav VuFindu vyvinuto v MZK a připravuje se jeho integrace do distribuce VuFindu.

Z nejvýznamnějších úprav je nutné zmínit rozdělení výsledků hledání na absenční a prezenční výpůjčky, zjišťování dostupnosti jednotek, podpora prohledávání více alephovských databází současně a další.

O VuFindu a jeho vývoji byl 4. listopadu přednesen příspěvek na prestižním semináři Developer meets Developer v izraelském Jeruzalémě a na Setkání uživatelů Alephu České a Slovenské republiky, 26. listopadu v Brně.

Předsednictví a organizace SUAlephu

Zástupcům Moravské zemské knihovny bylo přes 10 let svěřeno předsednictví SUAlephu – Sdružení uživatelů knihovního systému Aleph z České a Slovenské republiky. Měli tak na starosti preposílání informací od vedení Ex Libris, koordinaci hlasování o rozvoji Alephu či prosazování přání knihoven na setkání zástupců jednotlivých zemí s vedením Ex Libris. Mezi povinnostmi předsedy patřilo i pořádání, organizace a moderování pravidelných setkání.

Tato setkání se konají 2× ročně a dochází na nich nejen ke sdělení novinek od zástupců distributora, ale i ke vzájemnému sdílení poznatků a problémů mezi knihovnami. Těchto akcí se pravidelně účastní přes 35 zástupců knihoven a distributora. V roce 2010 se setkání konala 5. května v Ostravě v budově Ostravské univerzity a 25.–26. listopadu na brněnském VUT, kde zástupce MZK nahradil v roli předsedy sdružení zástupce Ústřední knihovny VUT v Brně.

Zefektivnění využívání služeb X-serveru: nová předregistrace a volba přezdívky

Na základě požadavku oddělení služeb na evidenci nových čtenářských údajů (trvalá i přechodná adresa) při jejich předregistraci byl zcela změněn způsob registrace. Původní registrace systému Aleph využívala jen stručného formuláře, kde byla jen omezená možnost vkládání požadovaných údajů. Vznikl proto nový formulář, který již obsahuje všechny potřebné údaje.

Navíc si mohou čtenáři kdykoli zvolit vlastní přezdívku, která jim potom slouží jakou alternativa k čárovému kódu průkazky pro přihlašování do čtenářského účtu. Zvolená přezdívka musí být v systému jedinečná.

Výběr nové technologie na zastřežení fondu

Od září byl nově umožněn přístup do knihovny a volný pohyb po veřejné části každému, tedy i neregistrovanému, čtenáři. Vznikla tedy potřeba co možná nejkvalitněji zabezpečit volně dostupný fond. Našími kritérii pro výběr technologie zastřežení byly efektivita zastřežení a jeho cena. Po zvážení všech možností byla zvolena elektromagnetická technologie, která je sice starší, ale v našich podmínkách spolehlivější a samozřejmě i levnější než RFID technologie.

Řešení technologie nových čtenářských průkazů

Potřeba poskytování nových služeb spolu s tenčící se zásobou starých čtenářských průkazek s čárovým kódem postavila knihovnu před potřebu přejít na průkazky čipové. Ty mají ve svém čipu uložené UID, unikátní identifikátor, který je nemožné přepsat. Toto číslo je uložené v našich systémech a po přiložení karty ke čtecímu zařízení je jím čtenář identifikován. Při volbě čipu jsme vycházeli z toho, jaké čipy používají velké brněnské vysoké školy. Bohužel, na rozdíl od jiných měst není v Brně používán jednotný standard, a proto jsme se přiklonili ke standardu, který pro nás znamenal nejnižší náklady při přiměřené bezpečnosti proti duplikování. Zvolili jsme proto čip EM4102, odpovídající standardu ISO/IEC 7810.

ČTENÁŘSKÝ PRŮKAZ

Číslo průkazu: 987654321012**14**

Vlastnoruční podpis držitele karty

Moravská zemská knihovna v Brně, Kounicova 65a, 601 87 Brno
www.mzk.cz
pujcovna@mzk.cz
online katalog aleph.mzk.cz

Přední a zadní strana průkazky

S novými čtenářskými průkazy úzce souvisel i nákup čteček čipových karet. Koupili jsme čtečky PCR340, které jsou schopny číst čipy na různých frekvencích. Díky tomu můžeme akceptovat jako čtenářské průkazy i karty drtivé většiny brněnských univerzit, pražskou Opencard, In-kartu ČD a mnohé další, založené na standardech MIFARE/DESFire. Jedinou podmínkou akceptace je, aby byla karta kompatibilní s našimi čtečkami a na kartě bylo jméno a fotografie uživatele.

Tipy na nákup od čtenářů i od garantů oborů

Tip na nákup nové knihy mohou zadávat jak čtenáři, tak garanti oborů. Byly navrženy jednoduché postupy za využití již existujících aplikací Googlu pro snadnou evidenci a vyřizování zadaných návrhů na dokup. Zároveň byly i hlídacím programem ošetřeny čtenářské tipy tak, aby v co nejkratším termínu byla zodpovědná osoba upozorněna na existenci nového tipu.

Přeštitkování volně dostupného fondu MZK

V návaznosti na stěhování zahraničních knihoven do budovy MZK došlo k četným přesunům fondu mezi patry, např. sloučení technické a biologické studovny v jednu, rozptýlení prezenčního volného výběru do jednotlivých studoven atd. Byl kladen velký důraz na to, aby se čtenáři mohli v knihách co nejsnáze orientovat. Došlo ke kompletnímu přeštitkování volně dostupného fondu. Současné štítky jsou barevně odlišeny podle patra, v němž se má kniha nacházet (v zahraničních knihovnách potom dle vlajek příslušného státu). Dále jsou odlišeny barevnými pruhy i dle tématu, do kterého kniha spadá. Přineslo to velké usnadnění pro čtenáře, kteří hledají knihu z určitého oboru. Zároveň se mnohem snáze odhalují chyby v řazení.

Oddělení automatizace a vývoje vytvářelo systém pro obarvování jednotlivých štítků a dále postup při polepování knih. Zahrnovalo to nejen tisk samotných štítků na barevně zkalibrované tiskárně (kvůli zajištění neměnnosti barev nově tištěných štítků), ale i tisk doprovodných seznamů či tvorbu programů pro automatické změny v knihovních jednotkách po označení bibliografického záznamu oddělením věcného popisu.

Metadatový editor

Metadatový editor vyvíjený od roku 2008 byl v roce 2010 nasazen do ostrého provozu v oddělení digitalizace. Naskenované obrázky jsou při importu opatřeny základními vygenerovanými strukturálními metadaty a automaticky je též stažen přes protokol Z39.50 bibliografický záznam z Alephu a konvertován do formátu potřebného pro export do Krameria verze 3. Po upravení metadatového záznamu (správná paginace, rozčlenění periodik na čísla, přidání a popsání článků nebo kapitol atd.) je záznam automaticky publikován. Výsledky lze nalézt v digitální knihovna Krameries na adrese <http://krameries.mzk.cz>.

Správa digitalizovaných dokumentů

Většina digitálních dokumentů, které vznikaly z projektů VISK 6, VISK 7, interní digitalizací a dalšími aktivitami, byla uložena na úložišti, které již bylo technicky zastaralé a nemělo dostatečnou spolehlivost. Proto jsou na něm uložená data postupně kopírována na nové úložiště, které je podstatně spolehlivější a má i větší úložnou kapacitu. S tím souvisí i jejich revize a rozčlenění do jednotné adresářové struktury. Vzhledem k tomu, že data vznikala v různé kvalitě v průběhu let, liší se v některých případech výrazně i formáty dat a metadat. V průběhu roku 2010 proto probíhala jejich analýza a v některých případech i konverze. Problémy, které se v průběhu této činnosti vyskytly, jednoznačně indikují potřebu softwaru pro správu a ochranu digitálních dat.

Podíl na vývoji Registru digitalizace, import dat za MZK a zodpovědnost za nově přistupující knihovny

Registr digitalizace sdružuje záznamy o digitalizovaných datech jednotlivých v něm zapojených institucí a má zabránit duplicitní digitalizaci tištěných dokumentů. To bude důležité obzvláště v projektech masové digitalizace, jako je NDK nebo digitalizační projekty z krajských knihoven. Pracovnice oddělení pro registr navrhovala mechanismus pro přístup nových institucí a formát metadat, která budou importována. Podílela se i na návrhu nové vnitřní struktury ukládání metadat, která je oproti předchozí verzi univerzálnější a dovoluje více automatizovat procesy importu metadat.

Analýzy metadatových formátů pro Kramerius 4

Na podzim vyšla nová verze digitální knihovny Kramerius (Kramerius 4), která je oproti předcházející zcela přepracovaná. Na jejím vývoji se MZK podílela návrhem struktury metadat ve formátu MODS a možnými konverzemi z formátu MARC21 a DTD pro monografie a periodika, návrhem minimálního zobrazení metadat v GUI a analýzou polí, ze kterých se propagují data do fazetového vyhledávání.

Významným příspěvkem bylo také zajištění integrace image serveru IIPImage, což do Krameria vneslo podporu grafického formátu jpeg2000 a další možnosti, které nasazení IIPImage otevírá. Dalším příspěvkem MZK bylo vyvinutí moderního editoru pro metadata uložená v Krameriu. Tento editor využívá nástrojů Google Closure Library.

Proběhlo také připomínkování modulů administrace a správy práv a testování importu analytických záznamů – článků z Lidových novin. Od podzimu probíhá testování a připomínkování nové verze v MZK.

Oddělení rukopisů a starých tisků

Těžiště odborné práce oddělení spočívalo v řešení Výzkumného záměru „Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně“. Pracovníci oddělení se tak jako v předchozích letech zaměřili nejen na vědeckou katalogizaci historických fondů, ale věnovali se i další výzkumné činnosti.

Do databáze Historických fondů (MZK03) přibýlo 8 676 nových bibliografických záznamů rukopisů, starých tisků, map a grafik. Katalogizace probíhá v systému ALEPH ve formátu MARC 21, pouze rukopisy byly zpracovávány souběžně ve formátu TEI P5. Nadále pokračovalo také pročišťování jednotlivých přístupových rejstříků a opravy bibliografických záznamů. Nově bylo zkatalogizováno 264 rukopisů a 414 rukopisů bylo opraveno v souvislosti s přechodem z formátu MASTER na TEI P5. Díky tomu jsme mohli poskytnout cennou zpětnou vazbu týmu vyvíjejícímu systém Manuscriptorium. Podrobnosti o výzkumném záměru jsou zveřejněny v jeho závěrečné zprávě na webových stránkách knihovny.

Studovna

- navštívilo ji 508 badatelů,
- prezenčně půjčeno celkem 1 870 svazků z historického fondu MZK,
- uspořádáno 19 exkurzí s ukázkami rukopisů, prvotisků, starých tisků, map a grafik,
- poskytnuto 21 odborných konzultací,
- do příruční knihovny bylo nově zařazeno 33 svazků.

Kopírování a skenování historického fondu

Zhotoveno:

- 115 digitálních fotokopíí tištěných,
- 6 058 digitálních fotokopíí elektronických,
- 1 119 stran bylo vyhotoveno v rámci služby EOD.

Naskenováno:

- 2 832 nových digitálních obrazů z historických fondů MZK,
- 1 768 nově naskenovaných obrazů připojeno k bibliografickým záznamům do elektronického katalogu MZK.

V prvním pololetí proběhla revize celkem 34 667 svazků historického fondu. Součástí revize bylo lepení čárových kódů, doplňování knihovních jednotek do elektronické báze MZK03 i opravy bibliografických záznamů. V průběhu roku bylo přesunuto ve skladišti a trezoru celkem 275 m fondů (přesuny souvisely s roztříděním a zpracováním rezervního fondu, v prosinci byl do trezoru nastěhován nově uspořádaný archiv MZK – 54 m).

Spolupráce

Dne 12. ledna 2010 byly podepsány nové deponátní smlouvy se zástupcem řádu františkánů na rukopisy a prvotisky klášterních knihoven v Dačicích a Moravské Třebové. (Deponát zahrnuje 130 rukopisů, 18 svazků prvotisků kláštera z Dačic a 35 rukopisů a 12 svazků prvotisků z kláštera v Moravské Třebové.)

Dne 16. března 2010 byla uzavřena se zástupcem řádu augustiniánů nová deponátní smlouva ohledně klášterní knihovny na Starém Brně. Deponát zahrnuje 153 rukopisů a 194 prvotisků.

Celkem 7 dokumentů z historických sbírek bylo zapůjčeno na výstavu „Kryštof Pavel Liechtenstein-Castelkorn a Morava v časech třicetileté války“, kterou pořádal Národní

památkový ústav, územní odborné pracoviště v Brně v prostorách sýpky státního hradu Pernštejn ve dnech 4. 6.–30. 9. 2010.

Dne 3. května 2010 proběhlo v Moravské zemské knihovně setkání pracovní skupiny katalogizátorů historických fondů, na kterém se řešily problémy tvorby autorit, analytický popis atlasů a souborný katalog. Na podzim se uskutečnilo setkání též pracovní skupiny v Národní knihovně v Praze a na programu byla tvorba tiskařských autorit a minimální záznam starých tisků pro souborný katalog.

Dne 21. října 2010 byly na 19. odborné konferenci Problematika historických a vzácných knižních fondů předneseny příspěvky Výzkumný záměr Historické fondy MZK v Brně (Jitka Machová) a Opatská knihovna rajhradského benediktinského kláštera (Jindra Pavelková).

Hudební knihovna

V rámci výzkumného záměru Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně bylo dokončeno i jmenné a věcné vědecké zpracování starých hudebnin. Zejména u rukopisů byl důležitým prvkem záznamu hudební incipit, pro jehož zobrazení byl vytvořen nástroj, který umožňuje katalogizátorům jeho tvorbu v libovolném katalogizačním programu. Incipity u hudebních rukopisů jsou tvořeny podle pravidel zavedených v RISMu (Répertoire International des Sources Musicales – nejrozsáhlejší dokumentace písemných hudebních pramenů se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem) a byla tak převzata i do standardu MARC 21. Na pracovním setkání 10. listopadu 2010 v Národní knihovně ČR zástupce hlavní redakce RISMu Guido Kraus představil nově vyvinutý katalogizační modul Kallisto pro hudební rukopisy. Redakce dále plánuje vyvíjet modifikaci programu Kallisto i pro tištěné hudebniny. V roce 2011 přistoupí MZK k importu záznamů svých hudebních rukopisů z Alephu do databáze RISMu. Z toho důvodu bylo v roce 2010 doplněno chybějících 5 390 incipitů u notových materiálů se signaturou STMus. Technicky nebude tento převod obtížný, avšak bude vyžadovat zpětný vstup, doplnění, opravy a kontrolu záznamů.

Sdílená katalogizace hudebnin

Jedním z hlavních úkolů Hudební knihovny v roce 2010 bylo zahájení sdílené katalogizace hudebnin tří knihoven – Státní vědecké knihovny v Olomouci, Národní knihovny v Praze a Moravské zemské knihovny v Brně. Byla stanovena jednotná pravidla jmenného a věcného popisu, včetně skenování obálek a obsahů hudebnin. V průběhu roku byly doladovány drobné nesrovnalosti v popisu.

- naskenováno bylo 49 obálek (později přešlo pod centrální skenování) a 48 obsahů,
- jmenně a věcně bylo zkatalogizováno 49 hudebnin,
- opraveno 48 hudebnin.

V bázi MZK bylo jmenně a věcně zkatalogizováno 1 006 záznamů hudebnin i zvukových dokumentů. Jmenný popis hudebnin a zvukových dokumentů byl součástí Hudební knihovny do září 2010. Od října přešla pracovnice jmenného popisu do Oddělení doplňování fondu a jmenného popisu.

Bylo zastaveno půjčování povinného výtisku hudebnin a rozhodnuto o dokupování druhého výtisku s možností absenční výpůjčky. Pracovnice Hudební knihovny se stala garantem pro nákup hudebnin a odborné muzikologické literatury. Fond hudebnin byl v roce 2010 obohacen o další významná hudební díla – xerokopie rukopisů skladeb MgA. Radomíra Ištvana. Do fondu byly doplněny i notové materiály získané z pozůstalosti, které nebyly ve fondu zastoupeny. Bylo ověřeno celkem 270 svazků hudebnin.

Studovna

V roce 2010 bylo poskytnuto:

- 68 odborných konzultací,
- 68 informací z hudební oblasti,
- 104 písemných informací v rámci ČR a 14 zahraničních,
- zapůjčeno 95 prezenčních výpůjček hudebnin.

Pro větší informovanost veřejnosti byly vytvořeny speciální letáky pro provoz v Hudební a multimediální studovně, včetně informací o fondu a katalozích.

Byla provedena číselná revize 536 svazků knih z odborné hudební příručky a bylo zrušeno skladiště zvukových dokumentů v Hudební a multimediální studovně. Dokumenty byly převedeny do skladiště ve 4. patře.

Spolupráce

Pracovnice Hudební knihovny se podílela na spolupráci s Kabinetem informačních studií a knihovnictví FF MU při oponentském posudku diplomové práce Audioknihy v pověřených knihovnách Jihomoravského kraje a jejich využití čtenáři od Veroniky Jíchové včetně účasti na obhajobě.

Propagační aktivity

Hudební knihovna v roce 2010 zapůjčila notové materiály na dvě výstavy:

Johannes Matthias Sperger (Valtice) a **Poklady Moravy**, příběh jedné historické země (Praha).

K zajímavým počínům patřilo i vydání CD Karlem Plockem „Návraty na Vysočinu“, které nahrálo Stamicovo kvarteto při veřejné nahrávce v novoříšském klášteře. Skladba Františka Kramáře Smyčcový kvintet op. 70 pro dvoje housle, 2 violy a violoncello pochází z fondu hudebnin Moravské zemské knihovny.

Přednášková činnost

9. března 2010 se uskutečnila přednáška a exkurze pro studenty Gymnázia Pavla Křížkovského s uměleckou profilací (Brno-Komín).

23. září 2010 a **16. listopadu 2010** byla uspořádána pro studenty přednáška o fondu a provozu Hudební knihovny včetně ukázek starých hudebních tisků a rukopisů a následná exkurze po knihovně.

25. listopadu 2010 proběhla přednáška pro studenty katedry hudební výchovy PedFMU v Brně.

17. května 2010 se uskutečnila přednáška pro studenty Vyšší odborné školy knihovnických, informačních a sociálních služeb Brno. Od 17. 5. do 28. 5. se zúčastnili studenti této školy praxe v Hudební knihovně.

18. března 2010 byla uspořádána přednáška Zapomenutý jubilant roku 2009 – F. X. Richter – přednášel prof. PhDr. Jiří Sehnal.

19. října 2010 přednášel MgA. Radomír Ištvan o životě a díle skladatele Miloslava Ištvana „Cituplný a drsný svět skladatele“.

Odbor doplňování a zpracování fondů

Oddělení doplňování fondů a jmenného popisu

Část doplňování

Hlavní prioritou úseku doplňování je získávání domácí produkce prostřednictvím celostátního povinného výtisku podle zákona č. 37/1995 Sb., nákupem, dary a mezinárodní výměnou.

Nové tituly jsou pravidelně sledovány v elektronické formě Knižních novinek a Ohlášených knih, v tisku i na internetu. Regionální publikace, zejména drobné tisky, jsou získávány i osobní návštěvou veletrhu cestovního ruchu Regiontour.

V roce 2010 Moravská zemská knihovna do fondu získala:

23 383 svazků neperiodických publikací – z toho 19 525 formou povinných výtisků.

Z celkového počtu jednotek bylo:

- 400 map,
- 226 tištěných hudebnin,
- 976 zvukových dokumentů,
- 105 audiovizuálních,
- 448 elektronických zdrojů.

Podle e-mailových oznámení o vydaných knihách bylo průběžně kontrolováno dodávání povinných výtisků, zvláště těch nakladatelů, kteří nezasílají ohlášení o vydání do Nových knih nebo Knižních novinek. Přestože se situace v dodávání povinného výtisku v posledních letech stabilizovala a většina nakladatelů akceptuje zákonnou povinnost, je v některých případech nutné upomínat jak telefonicky, tak e-mailem a písemně. Je tolerována praxe většiny velkých vydavatelů, kteří odevzdávají povinné výtisky v kumulovaných zásilkách za delší časová období.

V roce 2010 bylo upomenuto 2 331 titulů od 349 nakladatelů. Z toho regionálním nakladatelům bylo zasláno 96 upomínek o 128 titulů. Ve třech případech byl podán podnět k zahájení správního řízení o uložení pokuty k příslušnému krajskému úřadu, k dalším podáním Národní knihovny ČR se Moravská zemská knihovna připojila.

Od 1. 9. 2010 došlo k převzetí agendy doplňování Anglické, Německé a Rakouské knihovny a bylo nutno nárazově zpracovat 450 titulů. Roční přírůstek se vlivem začlenění Oddělení zahraničních knihoven do budoucna zvýší o cca 1 700 svazků ročně.

Došlo ke změně v systému nákupu knih. Dosavadní způsob – doplňování z požadavků správců studoven a volného výběru – byl nahrazen ustanovením odborných garantů pro jednotlivé obory. Tito navrhuji dokupy v rámci příslušného oboru prostřednictvím on-line formuláře pro dezideráta. Dalším zdrojem nákupu byly čtenářské tipy z webových stránek Moravské zemské knihovny, jejichž využití bylo minimální. Nákup zahraniční literatury probíhal prostřednictvím objednávek v Amazonu, Book depository a specializovaných nakladatelů, např. Kronos. Již tradiční je spolupráce při doplňování starší české literatury.

Celkem bylo zakoupeno 1 831 titulů, z toho 63 zahraničních, zpracováno bylo 226 souborných faktur. Darovaných knih bylo rovněž 1 831 titulů. V rámci mezinárodní výměny bylo odesláno 319 svazků, z toho 108 svazků knih a 211 svazků periodik.

Plynule pokračovalo ověřování starší literatury nalezené při revizi fondu bývalé Technické knihovny a zajišťování přípisů doplňovaných exemplářů. Dle možností byly prověřovány nabídkové seznamy a soupisy nabízených darů.

Pracovníci oddělení se i v roce 2010 zúčastnili knižních veletrhů, výstav a pracovních konferencí (Regiontour, Svět knihy, celostátní akviziční seminář, Knižní veletrh v Havlíčkově Brodě atd.).

Celková čísla	2009	2010
Přírůstek	23 822	23 383
Povinný výtisk	20 033	19 525

Část jmenného popisu

I v roce 2010 byla prioritou sdílená katalogizace Moravské zemské knihovny, Národní knihovny ČR a Vědecké knihovny v Olomouci v Clusteru. Od 1. února 2010 došlo k rozšíření sdílené katalogizace o tištěné hudebniny. Celkem bylo zkatalogizováno 226 titulů hudebnin, z toho 93 v rámci sdílené katalogizaci.

Plynule pokračovala jmenná katalogizace knih, hudebnin, kartografických dokumentů, grafiky a monografických sborníků. Po předchozích konzultacích mezi Moravskou zemskou knihovnou, Státní vědeckou knihovnou v Olomouci a Národní knihovnou ČR byla v září 2010 zahájena katalogizace netištěných materiálů (CD, CDR). Do konce roku bylo jmenně zkatalogizováno 327 titulů těchto dokumentů.

Ke změně pracovních postupů došlo i při zakládání personálních autoritních záznamů a návrhů unifikovaných názvů. Od ledna 2010 byly zakládány přímo v bibliografickém záznamu v rámci jmenného popisu dokumentu.

Celkem bylo ve jmenné katalogizaci zpracováno 18 971 bibliografických záznamů, z toho 2 185 v bázi Moravské zemské knihovny. V rámci sdílené katalogizace bylo zpracováno 16 756 záznamů, z toho 5 537 úplně jmenně popsanych v Moravské zemské knihovně. Původní plán 13 000 záznamů byl překročen o 5 971 záznamů díky rozšíření pracovních úvazků v oddělení.

Při zakládání personálních autorit probíhalo testování přejímání záznamů z LC names a ověřování možností převzetí bez úprav. Při ověřování autorit byl využíván mezinárodní virtuální soubor autorit VIAF, který se osvědčil. Celkem bylo založeno 2 014 jmenných autoritních návrhů, bylo navrženo 520 oprav. Průběžně bylo opraveno 1 310 záhlaví VIZ a VIZ TÉŽ v záznamech v bázi MZK podle e-mailů z Národní knihovny ČR.

Od 1. ledna 2010 byla zavedena praxe přidělování čísla ČNB v poli 015 MARC 21.

V rámci rekatalogizace bylo zrekatalogizováno 2 174 záznamů, z toho 965 map a 510 grafik.

Nadále pokračovala editace rejstříků názvů, unifikovaných názvů a edic a odstraňování duplicit. Katalogizátorky se podílely na kontrole bibliografických záznamů z retrokonverze pro VISK5 a prováděly instruktáže a školení zaměstnanců jiných oddělení MZK.

Supervizi národních autorit převzala od ledna 2010 Mgr. Eliška Vrbová, a proto byla tato činnost převedena do Úseku věcného popisu a národních autorit.

Úsek věcného popisu a národních autorit

V roce 2010 bylo Úsekem věcného popisu a národních autorit předmětově a systematicky zkatalogizováno a ověřeno celkem 17 561 titulů, do bibliografické databáze sdílené katalogizace přispěl 7 004 záznamy, z Národní knihovny ČR a Vědecké knihovny v Olomouci převzal a ověřil 7 748 záznamů.

V roce 2010 nově začalo zpracování fondu Oddělení zahraničních knihoven podle standardů věcné katalogizace. Do databáze národních autorit byly navrženy nové formální deskriptory z jazykové oblasti.

V rámci sdílené katalogizace pokračovalo skenování obsahů odborné literatury dle sjednaných pravidel a naskenováno bylo 3 050 obsahů.

Průběžně probíhala rekatalogizace bibliografických záznamů od roku 2000 včetně; z důvodu rozšíření možnosti tematického vyhledávání doplňovaná o konspekt. Takto bylo věcně zrekatalogizováno 5 357 záznamů. K 31. prosinci 2010 bylo možné vyhledávat z 203 483 tematicky seřazených titulů. Moravská zemská knihovna v Brně byla v rámci pracovní skupiny pro věcný popis uvedena jako vzorová organizace, ve které se důsledně aplikuje stavění fondu ve volném výběru podle Konspektu.

Pracovníci věcného popisu také přiřazují 2. signaturu jednotkám do studoven HSS, STM a do volného výběru. Nově bylo přiřazeno 3 915 2. signatur.

Od května 2010 dochází k doplňování označení literatury (b – beletrie, db – dětská beletrie, n – naučná literatura, dn – dětská naučná literatura). Tyto údaje doplňujeme i k bibliografickým záznamům z Národní knihovny ČR a Vědecké knihovny v Olomouci.

Nadále jsme spolupracovali na tvorbě věcných národních autorit. Do Národní knihovny ČR jsme zaslali 230 formálních a věcných návrhů. U geografických návrhů byly doplňovány souřadnice, což zvyšuje informační hodnotu a je oceňováno zejména v zahraničí. Geografických návrhů bylo zasláno 64, jedná se zejména o regionální obce, které by se do souboru jinak nedostaly. V rámci

tvorby unifikovaných názvů bylo založeno 68 autoritních návrhů pro unifikované názvy a 156 personálních a korporativních návrhů.

Od ledna 2010 byla do Úseku věcného popisu a národních autorit nově včleněna supervize jmenných národních autorit. Celkem bylo zrevidováno 10 527 personálních a korporativních autorit, z toho 3 695 autoritních záhlaví starých tisků, vytvořených v minulých letech.

Celková čísla	2009	2010
Jmenně zkatalogizováno	16 474	18 971
Nově založené jmenné autority	11 027	8 693
Lokální supervize	9 100	10 527
Návrhy vylučovacích odkazů	1 511	1 710
Věcně zkatalogizováno	17 318	17 561
Nově založené věcné autority	290	294
Rekatalogizace	10 628	7 531

Oddělení retrospektivní konverze

Oddělení především koordinuje úplnou zpětnou retrokonverzi knihovního fondu Moravské zemské knihovny na úrovni nejméně minimálního záznamu. To znamená vytváření katalogizačních záznamů ze sekundárních pramenů dle pravidel AACR2 ve formátu MARC 21 do bází Moravské zemské knihovny a následné odesílání záznamů do Souborného katalogu ČR. V loňském roce se postupovalo sestupně podle lokačního katalogu a zpracovávána byla především lokace 1, 2 a MUS. Celkem bylo vytvořeno 30 059 záznamů, (7 341 zaměstnanci a 22 718 brigádníci VISK5). Tomu předcházelo ověřování v dostupných katalozích a bázích, důsledná deduplikace a slučování duplicitních záznamů a záznamů vícesvazkových děl. Sloučeno bylo celkem 4 000 záznamů. Některé již existující záznamy byly rekatalogizovány, opraveny, popřípadě doplněny. Záhlaví záznamů byla systematicky propojována s rejstříky národních autorit již při vzniku záznamů. Do konce roku 2010 bylo odbornými katalogizátory zrevidováno 25 702 záznamů.

Oddělení zajišťovalo koordinaci prací na projektu VISK5, na kterém se podíleli externisté zaškolení v loňském roce. V červnu 2010 byla dokončena retrokonverze fondu Anglické knihovny metodou de visu. V průběhu celého roku probíhaly kontroly záznamů z projektu VISK5 pro odeslání do souborného katalogu.

Číselné ukazatele	2009	2010
Nové retrokonverzní záznamy	46 722	30 059
Zrevidované záznamy pro SK	21 336	25 702
Sloučené (deduplikované) záznamy	7 970	4 000

Odbor revize a ochrany fondů

V roce 2010 byla v Moravské zemské knihovně realizována řada změn, které se bezprostředně dotkly i Oddělení revize a ochrany fondů. Významná změna se udála na počátku roku, kdy se Oddělení revize a ochrany fondů změnilo na Odbor revize a ochrany fondů.

Oddělení revize fondů

Provádění revize fondu vychází ze zákona. Ročně je třeba zrevidovat nejméně 200 000 svazků.

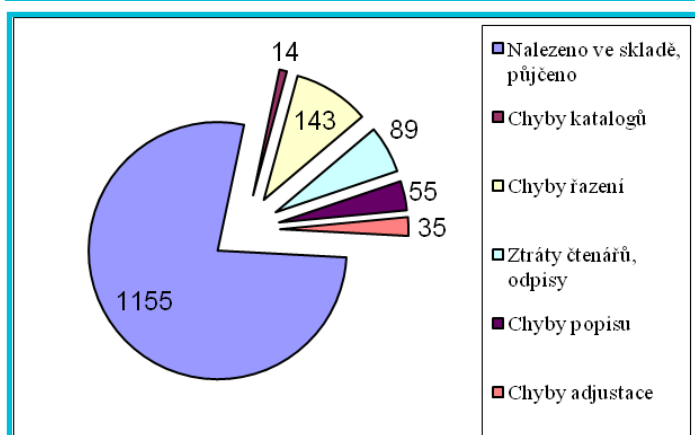
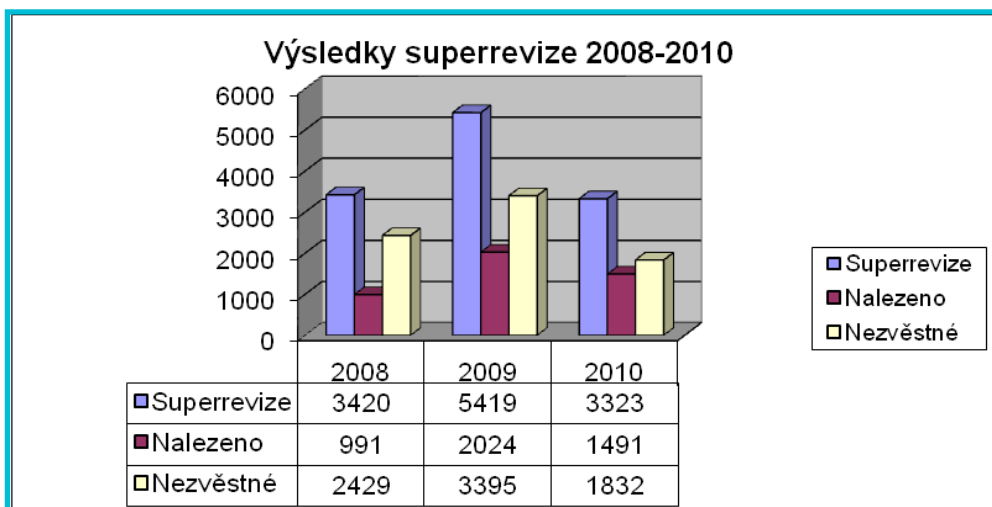
REVIZE FONDU (UVEDENO VE SVAZCÍCH)	
Revize celkem	263 446
z toho nezvěstné	4 749
Oddělení revize fondů	212 765
Oddělení základních služeb	50 681

Oddělení revize fondů pokračovalo v obtížné revizi fondu TK – A do sign. 130 000. Práce to byla velmi náročná, vyžadovala mnoho následných zjišťování, protože podklady pro revizi téměř neexistovaly a byly pořizovány až při samotné revizi. O náročnosti svědčí i fakt, že po návratu ze skladiště muselo být řešeno 17 457 případů po revizi.

V trezoru byla dokončena revize historických sbírek spojená s nalepením čárových kódů na exempláře a zápisem čárového kódu do Alephu.

Superrevize nezvěstných svazků z let 2003, 2004 a 2010 byla také překročena. Přehledáváno bylo 3 323 svazků. Nalezeno bylo 1 491 svazků, 1 832 svazků zůstává nezvěstných.

Na grafu je vidět, že počet nezvěstných svazků zjištěných při revizi je stále dost vysoký. V roce 2010 bylo nalezeno 45 % z hledaných svazků.

Grafické vyjádření superrevize provedené v roce 2010

V revizním oddělení se v průběhu roku prováděly také další práce spojené s provozem a organizačními změnami v Moravské zemské knihovně. Z fondu bylo odepsáno 6 694 knihovních jednotek. Kromě ztrát čtenářů bylo zpracováno 12 seznamů duplicitních časopisů. Seznamy byly nabízeny dalším institucím prostřednictvím internetu.

V databázi bylo průběžně opraveno 33 469 položek. Změny se prováděly zejména u knih vracených z Hudební a multimediální studovny a volného výběru do skladu, přesouvaných mezi studovnami. Opravy byly provedeny v knihách a v Alephu.

Do revizních katalogů bylo zařazeno 29 153 lístků. Při revizi fondu Technické knihovny bylo zjištěno, že neexistují evidenční podklady. Proto bylo nutné psát nebo tisknout nové lístky při využití naskenovaného katalogu. Dále bylo doplněno 5 009 přípisů ročníků docházejících periodik a dalších výtisků monografií.

Změna lokace byla provedena u 1 058 titulů (1 272 svazků). Opravy byly provedeny v Alephu a revizních katalozích.

Do fondu bylo vráceno 111 náhrad za nezvěstné výtisky, které byly získány z nabídkových seznamů jiných institucí.

Průběžně byly tištěny přírůstkové a úbytkové seznamy. Zcela nově byly vytištěny přírůstkové a úbytkové seznamy zahraničních knihoven. Po sloučení bází bylo zjištěno množství nedostatků, které bylo nutné odstranit. Problémy se řešily velmi zdlouhavě od jara až do konce roku.

Nově byl zorganizován a přestavěn generální katalog. Nepoužívané katalogy byly přesunuty do skladu ve 2. podzemním podlaží.

Po provedených přesunech ve skladišti Moravské zemské knihovny a depozitáři v Nesovicích byla nově k 31. prosinci 2010 zpracována pasportizace fondu.

RETROKONVERZE	
	Počet záznamů
RetroS	598
RetroR	4 345
Celkem odesláno do Souborného katalogu CASLIN	28 635

V souladu s trendem údržby Souborného katalogu ČR byla prováděna deduplikace záznamů se siglami BOA001, BOA002 a BOA003 v databázi MZK. Při retrokonverzi je prováděna kontrola a více výskytů téhož titulu je stahováno na jedno systémové číslo. Takto bylo pracovníky Oddělení revize fondu sloučeno 5 519 záznamů, pracovníky Oddělení retrospektivní konverze 2 190 záznamů.

Adjustace

- zpracováno 52 373 svazků,
- naskenováno 4 381 obálek,
- vytištěno 56 000 čárových kódů na nový přírůstek a 30 500 čárových kódů pro potřeby retrokonverze,

- 628 svazků opatřeno štítkem s 2. signaturou pro jednotlivé studovny a volný výběr a průběžně opatřováno ochranným proužkem,
- 1 746 svazků do studoven bylo zabaleno do ochranné fólie.

Počet adjustovaných svazků byl vysoce překročen, neboť bylo nutné opravit štítky na knihách, které se vracely z volného výběru do skladu, u svazků z rušených příruček, po změně lokace a po revizi fondu Technické knihovny.

Restaurátorské práce

- zpracováno 156 svazků z Oddělení rukopisů a starých tisků,
- vyvázáno 7 bibliofilů,
- vyčištěno 302 starých map,
- ošetření svazků časopisů uložených v depozitáři H1, které byly v důsledku nedostatečné cirkulace vzduchu v objektu zasaženy plísní.

Oddělení knihovních fondů

VYHLEDÁNÍ A ŘAZENÍ		
	Sklady MZK	Depozitář Nesovice
Vyhledáno objednávek	193 800	6 450
Zařazeno svazků	300 500	8 800

V roce 2010 byly provedeny náročné přesuny knihovního fondu. Bylo nutné posunout 3 555 m fondu v SK0, SK5, SK6, SK4 a SK7 kam byly vráceny knihy s prezenčním půjčováním z volného výběru nebo přelokované svazky seriálů. Po přesunech byla provedena číselná revize u formátů 1, 2, 3, 4 a hudební příručky. Zrevidováno bylo 123 636 svazků.

Po nákupu nových skříní pro uložení mapové sbírky bylo přesunuto 119 zásuvek v SK8.

O prázdninách došlo k přesunu fondu Technické knihovny z SK8 a PP1 do PP2. Celý fond byl sloučen a uspořádán podle signatur a rozdělen na dvě lokace „TK a TK-A“. Přesunuto bylo 5 900 m fondu. Pro dobrou orientaci byly po přesunech zaplněné police nově oštitkovány.

Další velký přesun byl zorganizován v depozitáři v Nesovicích, kde bylo přestěhováno 2 079 m časopisů na desce 2774–3899. Do stěhování byli zapojeni i pracovníci Oddělení revize fondů a Oddělení periodik.

Úsek knihařské dílny

V knihařské dílně probíhaly práce průběžně. Zpracovávána byla vazba celoplátěná, polotuhá i vazba brožur. Podle potřeby byly prováděny opravy poškozených monografií i novin a další knihařské práce pro potřeby Technické ústředí knihoven.

Knihařské práce

- svázáno 4 375 svazků,
- vyrobeno 3 238 desek na časopisy a obalů na knihy,
- zkompletováno 111 svazků (241 s.).

Oddělení digitalizace

Na úseku mikrografie byly zhotoveny kopie do projektu Kramerius. Nafoceno bylo 23 filmů (12 150 políček) a zkopírováno bylo 46 filmů (24 300 políček). V únoru byly práce na mikrofilmování dokumentů ve vlastní dílně ukončeny. Zhotovení dalších filmů bylo objednáno u firmy Microna.

V polovině roku byl přijat projekt Národní digitální knihovna, ve kterém je Moravská zemská knihovna spoluředitelem a její digitalizační pracoviště bylo postupně rozšířeno o další dva pracovníky. Vybaveni byli dalšími stolními skenery Plustek OpticBook 4600 a jednou digitální kamerou. Kromě digitalizování dokumentů pro projekt Národní digitální knihovna byly digitalizovány dokumenty pro projekty EOD a DMS, publikace na objednávku čtenářů a pro potřebu knihovny. Hotové svazky byly předávány na pracoviště správy metadat k dalšímu zpracování. Digitalizováno bylo 374 titulů, které obsahovaly 87 429 obrázků.

Oddělení tvorby a správy metadat

Pracoviště vytvořilo pomocí metadatového editoru (dále jen „ME“) k 419 naskenovaným svazkům popisná metadata a popsané dokumenty byly zpřístupněny v systému Kramerius.

Na začátku roku byl ME připraven pouze pro základní zpracování monografií a import dat do ME i export do Krameria se prováděl ručně. Importy a exporty se s přestávkami doladovaly do konce dubna. V dubnu se začal také testovat import, zpracování a export periodik. Naráželo se na rozdíly mezi popisem periodik a monografií, které nebyly nikde zdokumentovány a v závěru nedovolily nahrání do Krameria. Například ISSN je povinný údaj a ISBN ne, popis stran nedovoluje některá označení, která jsou u monografií běžná. Mazání ročníků nebo čísel z ME bylo nastaveno až na konci roku a import periodik do Krameria po částech – ročnících nebo svazcích – byl v provozu až od konce prosince.

Postupně během roku docházelo ke změnám, úpravám, byly odstraňovány závady a přibývaly funkce. První byla dělení textu knih na kapitoly, později označení článků a u periodik rozdělení na čísla. Mapování stránek bylo upraveno tak, aby nemohlo dojít ke ztracení stránky, bylo přidáno automatické číslování římskými číslicemi a číslování listů. U úpravy struktury dokumentu přibýlo u náhledů označení typu strany, což umožní lepší orientaci při popisu dokumentu, u zobrazení strany její logické číslo a možnost označování více stran za sebou jedním příkazem a hlavně rychlé zobrazení stránky. Opakujícím se problémem bylo u periodik třídění v různých úrovních zobrazení, netřídilo se numericky, ale alfabetycky. Přetrvávajícím problémem je, že při importu se ne vždy načtou správně všechny bibliografické údaje.

Průběžně se řešily problémy s místem na disku, ať už na serverech nebo na počítačích skenujících pracovníků, občas byl nepřístupný server nebo po nějakém zásahu nefungovaly části editoru, které dříve spolehlivě fungovaly. Také rychlost importu a exportu dokumentu a zobrazování náhledů by si zasloužila ještě nějakou změnu, je časově náročná a v běžném provozu by dost vadila. Celkově lze ale říct, že editor je funkční.

Poslední problémy, které zůstávají, jsou především ve vazbě na Kramerius. Od vyšší verze očekáváme vyřešení například řazení názvů podle členů (der, the), přiřazení k příslušnému

písmenu titul začínající přehláskou, kde se import do Krameria provede, ale titul vyhledat nejde. Nejsou dořešeny přívazky a vícedílná díla, ale také vazba na Aleph, kam se musí ručně zapisovat informace o digitalizaci a odkaz. Přes tyto problémy doporučujeme pokračovat ve vývoji programu i v roce 2011.

Pro projekt Digitalizace moravských sbírek byly průběžně excerpovány články se zaměřením na kulturní události. Zpracováno bylo 18 998 záznamů z jednotlivých oblastí kulturního života (divadlo, hudba, výtvarné umění) a kulturních institucí a literární texty v plném rozsahu. Tyto záznamy budou dodatečně nahrány do Krameria a budou sloužit k vyhledávání článků. Excerpovány byly roky 1925–26 a 1938 (únor)–1939.

Pro bázi ANL bylo vytvořeno 358 záznamů z vybraných periodik a 60 záznamů autorit. Průběžně byl také editován Slovník čs. knihovníků. V průběhu roku bylo zveřejněno 32 hesel.

Referát VaV

Pracovnice referátu během roku 2010 poskytovala administrativní podporu připravovaným i realizovaným projektům. Do Rejstříku informací o výsledcích (RIV) – informační systém výzkumu, experimentálního vývoje a inovací – byly uplatněny za rok 2010 výsledky, jejichž přehled je uveden v příloze výroční zprávy.

Úsek IT podpory

V roce 2010 byl z Oddělení automatizace a vývoje vyčleněn Úsek IT podpory a dostal do vínku péči o provozní záležitosti IT v MZK. Úsek zajišťoval běžnou podporu uživatelů a čtenářů v oblastech pracovních stanic a přístupů na servery. Úsek zajišťoval provoz a běžnou údržbu hardwaru, což obnáší servery, osobní počítače, tiskárny, čtečky čárových kódů, čtečky karet, síťovou infrastrukturu a připojení na internet včetně bezpečnostní politiky MZK. Dále zajišťoval provoz a údržbu aplikací jako účetnictví, docházkový systém, intranet, weby, tiskové řešení, WiFi sítě a realizoval nákupy hardwaru a softwaru pro potřeby knihovny v oblasti IT. Neopomenutelnou složkou práce úseku je podíl na výzkumné a vývojové činnosti MZK včetně navrhování rozvojových projektů ve svěřené oblasti, a to v úzké spolupráci zejména s Oddělením automatizace a vývoje.

Projekty

Projektová oblast zahrnuje, po rozdělení původního OAV, hlavně projekt Národní digitální knihovny.

NÁRODNÍ DIGITÁLNÍ KNIHOVNA

Ve spolupráci s Národní knihovnou startujeme realizaci projektu Národní digitální knihovny. Pro Úsek IT podpory budou nejnáročnější jeho počáteční etapy, během kterých dojde k vybudování nové serverovny a digitalizačního pracoviště. V roce 2010 se úsek podílel na podkladech zadávací dokumentace výběrových řízení v rámci projektu NDK a probíhaly první přípravné práce potřebné pro realizaci nové serverovny, která bude sloužit pro projekt NDK.

Spolupráce v rámci projektu NDK umožnila MZK vybavit se videokonferenčním zařízením, které bylo instalováno v zasedací místnosti ve 3. patře. Instalované zařízení je určeno především pro komunikaci s týmem Národní knihovny ČR v rámci projektu NDK, ale díky tomu, že jde o zařízení podporující standardní komunikační protokoly, možnosti jeho využití jsou daleko širší. Užívání videokonferenčního zařízení přináší úsporu na cestovních nákladech i úsporu času zúčastněných pracovníků. Jen v roce 2010 realizovaných 5 videokonferencí znamená úsporu cestovních nákladů a růst produktivity v hodnotě cca 100 000 Kč.

Vzdělávací a další aktivity

Ve spolupráci s Úsekem knihovnictví vedoucí úseku IT podpory odborně garantoval a organizoval vzdělávání pro IT pracovníky knihoven s velmi kladnou odezvou. Úsek se také podílí na realizaci přednáškového cyklu pro veřejnost.

Hardware a software

Nejzásadnějším počinem v oblasti hardwaru bylo přebudování serverové infrastruktury. Díky dotaci z rozvojového programu Ministerstva kultury ČR (VISK3) mohla být realizována virtualizace serverové infrastruktury naplánovaná v předešlém roce. Mezi hlavní cíle projektu lze zahrnout získání prostředí, které zajistí provozovaným aplikacím vysokou dostupnost, více možností v oblasti vědy a výzkumu a bezpečné úložiště pro data.

V oblasti osobních počítačů se držíme metodiky obnovy této techniky z předchozího roku a v rámci definovaných standardů byly vybrány a nakoupeny stanice s nižší spotřebou energie.

V oblasti kabeláží a sítí byla svépomocí posílena dvě patra a na další je potřeba se zaměřit v následujícím období. Bylo posíleno připojení k internetu, kde došlo k přechodu na gigabitovou technologii.

Oblast softwaru zaznamenala v tomto roce také několik převratných změn, které úsek realizoval. Z nich je třeba zmínit nový intranet, postavený na redakčním systému Drupal, zprovoznění open source systému pro spisovou službu, zprovoznění docházkového systému (jehož ostré spuštění je naplánováno na rok 2011) a zprovoznění tiskového řešení pro čtenáře i zaměstnance na bázi SafeQ.

Specializovaná oddělení v rámci sekce ředitele

Technické ústředí knihoven

V roce 2010 došlo v činnosti oddělení, které zajišťuje a zprostředkovává knihovnám knihovnické tiskopisy, pomůcky a také literaturu k doplňování knihovnických fondů (projekt Česká knihovna), k řadě změn. Nejvýraznější z nich bylo ukončení prodeje knižních regálů a dalšího zařízení pro knihovny (stoly pod počítač, knižní skřínky, příruční poličky na knihy a CD, skřínky na CD, stolky pod tiskárnu, odkládací vozíky dřevěné i kovové, lístkovnice, stavebnicové výpůjční pulty a náslapná stupátka). V lednu 2010 byl sklad knihovnického zařízení zrušen. Další podstatnou změnou bylo zrušení manipulačního poplatku (poštovné a balné) při zasílání zboží zákazníkům (novela zákona o DPH) a navýšení cen tiskopisů a pomůcek (nový ceník od 1. 1. 2010). Tiskopisy a pomůcky byly i nadále osvobozeny od DPH dle paragrafu 61 e) zákona č.235/2004 Sb. Obrat z

prodeje zboží v roce 2010 činil 2 300 133,50 Kč, celkem bylo vyhotoveno 1 052 faktur a vystaveno 1 703 účetních dokladů. Od února 2010 se nově prováděla týdenní uzávěrka skladu (dříve jen měsíční uzávěrky) a denně se odváděly tržby. Technické ústředí knihoven zaúčtovalo faktury v počítačové evidenci a od září také nově sledovalo placení faktur, popř. písemně urgovalo nezaplacené. Prodej v hotovosti činil 126 549 Kč, tj. 5,5 % z celkového prodeje, bylo obslouženo 401 zákazníků. Tento druh prodeje byl ukončen k 23. 12. 2010 a v roce 2011 bude probíhat pouze formou faktur a zásilkové služby.

Podstatnou část prodeje tvořily knihovnické pomůcky, z nichž nejžádanější byly knižní vzpěry kovové (4 druhy) a průsvitná fólie na balení knih. Nárůst poptávky byl zaznamenán u krabic na tiskopisy, klasických katalogizačních lístků, laminovacích fólií, pouzder z PVC na evidenci výpůjček, abecedních regálových rozřadovačů sítotiskových i plastických, nosičů orientačních nápisů z plexiskla i z plastu a u všech druhů stojánků na knihy z plexiskla. Stálý zájem je o základní knihovnické tiskopisy, prodej některých dokonce zaznamenal nárůst proti předcházejícímu roku (čtenářské průkazy pro veřejné knihovny, přírůstkové seznamy). Celkem bylo vyexpedováno 1 913 zásilek od 2 do 30 kg a 898 balíčků do 2 kg. Atypické velké balíky, celkem 191 kusů, byly odesílány silniční kusovou dopravou. K 31. 12. 2010 činil stav skladu knihovnických tiskopisů a pomůcek 293 758,39 Kč. Vzhledem k omezení sortimentu nabízeného zboží v roce 2011 došlo ke zlevnění a výprodeji vybraného zboží.

K propagaci Technického ústředí knihoven přispěla účast na konferenci Knihovny současnosti v Seči, na knihovnických akcích pořádaných v rámci regionu a propagace sortimentu v časopise Duha.

Projekt Česká knihovna

V roce 2010 proběhl 12. ročník České knihovny, projektu na podporu vydávání a distribuce uměleckých, avšak komerčně problematických děl české literatury, literární vědy a ilustrované tvorby pro děti i mládež, určeného pro profesionální veřejné a vybrané vysokoškolské knihovny evidované na Ministerstvu kultury ČR dle zákona 257/2001 Sb. Dne 6. ledna 2010 vyhlásila Moravská zemská knihovna – Technické ústředí knihoven z pověření Ministerstva kultury ČR projekt na rok 2010. Uzávěrka pro nakladatele k přihlášení knižní produkce z roku 2009 a připravované k vydání v roce 2010 byla 5. února 2010. Pracovníci Technického ústředí knihoven ověřili a zpracovali materiály od nakladatelů, připravili podklady pro členy Literární rady a také její jednání. Do 12. ročníku projektu přihlásilo 33 nakladatelství 241 knižních titulů (z toho 163 titulů již bylo vydáno a 78 s vrocením 2010). Z této nabídky vybrala Literární rada (dále jen „LR“), poradní orgán ředitele Moravské zemské knihovny Brno pro projekt Česká knihovna, na svém zasedání 17. března 2010 celkem 121 titulů od 27 nakladatelů. Veškeré informace o České knihovně byly začátkem dubna zveřejněny na webových stránkách Moravské zemské knihovny v Brně, Ministerstva kultury ČR a v elektronických konferencích Knihovna a Region.

Z nabídky 121 titulů si 627 profesionálních veřejných a vysokoškolských knihoven na základě anotovaných seznamů objednalo publikace ve stanoveném finančním limitu: každá knihovna si mohla vybrat v základní objednávce publikace do 2 800 Kč a v rezervě 5 libovolných titulů. Řada knihoven nevyplnila tiskopisy v úplnosti a správně, proto museli pracovníci Technického ústředí knihoven údaje zjišťovat a do materiálů doplňovat. Po sumarizaci požadavků knihoven zaslalo objednávky publikací jednotlivým nakladatelům. Objednávky titulů základní řady byly odeslány v květnu a titulů rezervy od října. První zásilky knih byly knihovnám expedovány ke konci května

2010. Celkem bylo realizováno 7 expedic a vystaveno 3 812 dokladů. Tituly dodané od nakladatelů v prosinci 2010 a tituly rezervy budou rozesílány v prvním čtvrtletí roku 2011.

Dne 28. července 2010 proběhlo jednání zástupců Ministerstva kultury ČR a Moravské zemské knihovny v Brně k projektu Česká knihovna. Pracovníci Technického ústředí knihoven připravili pro jednání podklady o průběhu minulých ročníků projektu a skladbě nabízených titulů za dobu jeho trvání. Na schůzce bylo rekapitulováno 12 ročníků projektu a upřesnilo se jeho další směřování.

Na základě požadavku předsedy Svazu českých knihkupců a nakladatelů Vladimíra Pistoria a po dohodě s ředitelem Mgr. Tomášem Gecem byl 27. října 2010 na webových stránkách Moravské zemské knihovny vyhlášen nový ročník České knihovny 2011 – část pro nakladatele (termín podání přihlášek nakladatelů – 28. 1. 2011).

V rámci 12. ročníku projektu Česká knihovna obdrželo 627 knihoven, bezplatně na obohacení fondů a na rozšíření nabídky pro své dětské i dospělé čtenáře, 9 681 publikací původní české literární tvorby (průměrná cena svazku byla 186 Kč).

Oddělení knihovnictví

Výkon regionálních funkcí

V roce 2010 byl zajišťován výkon regionálních funkcí (dále jen „RF“) v Jihomoravském kraji prostřednictvím 8 pověřených knihoven (dále jen „PK“). Jednalo se o Knihovnu Jiřího Mahena v Brně, Městskou knihovnu v Blansku, Městskou knihovnu v Boskovicih, Městskou knihovnu v Břeclavi, Městskou knihovnu v Hodoníně, Městskou knihovnu v Kuřimi, Knihovnu Karla Dvořáčka ve Vyškově a Městskou knihovnu ve Znojmě. Se všemi PK byly aktualizovány smlouvy, připraveny žádosti pro rok 2010 a prováděna kontrola plnění RF prostřednictvím uskutečněných metodických návštěv. S řediteli PK byly projednávány úkoly na čtvrtletních poradách za přítomnosti zástupců Krajského úřadu Jihomoravského kraje. Moravská zemská knihovna v Brně ve spolupráci s PK koordinovala výkon RF v kraji po kvalitativní i kvantitativní stránce podle plánu a na odpovídající profesionální úrovni. Uskutečnily se porady metodiků PK, na kterých se projednávaly konkrétní problémy z praxe, otázky statistického výkaznictví a situace v malých neprofesionálních knihovnách. Porady ředitelů i metodiků byly zaměřeny na řešení aktuálních úkolů. V roce 2010 byla pozornost věnována zejména přípravě nové Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji na období 2011–2014, na které se ve spolupráci s Oddělením knihovnictví podílely všechny pověřené knihovny kraje. Tento střednědobý plán rozvoje RF definuje a konkretizuje strategické cíle a priority zohledňující požadavek dalšího zkvalitňování knihovnických a informačních služeb poskytovaných základními knihovnami kraje. Koncepce by měla sloužit jako nástroj plánování, koordinace a vzájemné spolupráce knihoven.

Na základě zasílaných statistických výkazů byla zpracována Výroční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji za rok 2009, která byla předložena kraji a vystavena na webových stránkách knihovny, a v průběhu roku bylo vyhodnoceno plnění standardu Veřejných knihovnických a informačních služeb ve veřejných knihovnách Jihomoravského kraje.

Oddělení knihovnictví se zúčastnilo také několika mezinárodních konferencí. V květnu konference v Bratislavě Školské knižnice ako informačné a kultúrne centrá škôl a v červnu mezinárodního odborného semináře pro pracovníky veřejných knihoven s názvem Komunitní knihovny IV., který se konal v Knihovně Juraja Fándlyho v Trnavě.

V období dubna až května 2010 probíhalo dotazníkové šetření s názvem Průzkum uživatelské spokojenosti s výkonem regionálních funkcí pověřených knihoven ze strany obsluhovaných knihoven, jehož cílem bylo zjistit spokojenost obsluhovaných knihoven s regionálními službami. Dotazník byl zveřejněn v elektronické i v tištěné podobě a obsahoval celkem 37 otázek, z toho 23 povinných. Dotazníkové šetření se zúčastnilo celkem 273 respondentů. Mezi pozitivní zjištění patřila spokojenost s výměnnými fondy a rostoucí zájem o ně. Jako výborné potvrdilo hodnocení RF jako celku ze strany pověřených knihoven 66,6 % obsluhovaných knihoven.

Výsledky průzkumu byly předmětem jednání porad metodiků a ředitelů PK.

Profesní vzdělávání

V rámci projektu VISK2 Ministerstva kultury ČR Mimoškolní vzdělávání knihovníků probíhal nadstandardní kurz pro IT pracovníky a správce sítí. Lektory v kurzech byli odborníci z vysokých škol, Národní knihovny ČR, odborníci z knihovnických a informačních pracovišť v ČR a odborní pracovníci Moravské zemské knihovny v Brně.

Knihovna také obhájila a získala novou akreditaci na Rekvalifikační knihovnický kurz (2010/2012). Ve školním roce 2009/2010 rekvalifikační knihovnický kurz absolvovalo celkem 22 posluchačů.

Kulturní a vzdělávací aktivity

Oddělení knihovnictví se ve vzdělávání pro knihovníky Jihomoravského kraje v roce 2010 zaměřilo na podporu čtenářství a nové formy práce s uživateli. Byly to v rámci projektu Sdružení knihovníků a informačních pracovníků (dále jen „SKIP“) kurzy Mediální výchova a Výchova k občanství, semináře Podivný druh aneb Komiks okem knihovnickým a celorepublikový seminář organizovaný Klubem dětských knihoven SKIP Model multimediální knihovny. V knihovnách se se značnou odezvou setkal seminář Veřejné knihovny podporují čtenářství občanů se sluchovým postižením. Dalším záměrem vzdělávání bylo zkvalitnit a rozšířit práci s informacemi a informační vzdělávání uživatelů knihoven. Ve spolupráci s KDK SKIP byl připraven seminář s praktickými ukázkami – Informační výchova v odděleních pro děti ve veřejných knihovnách a Nové informační zdroje. Celkem se 21 akcí v rozsahu 320 výukových hodin zúčastnilo 573 knihovníků.

Informační vzdělávání ve veřejných knihovnách

Další odborné téma, které Oddělení knihovnictví Moravské zemské knihovny pravidelně řeší, je informační vzdělávání. Byl připraven dvoudenní seminář Informační vzdělávání ve veřejných knihovnách, který se zabýval změnami v informačním vzdělávání uživatelů veřejných knihoven. Seminář byl organizován Sekcí informačního vzdělávání při Sdružení knihoven a konal se v dubnu v prostorách Moravské zemské knihovny v Brně.

Konference pro ředitele škol, učitele a knihovníky Informační gramotnost – vědomosti a dovednosti pro život 9 se v roce 2010 konala opět dva dny 24. a 25. 11. jako jednodenní konference a následující den formou práce v sekcích Nástroje moderních technologií pro podporu výuky a Tipy k využívání vizuální historie ve školní výuce.

Publikační a odborná činnost

V roce 2010 byla vydána 3 tištěná čísla odborného periodika Duha, které informuje o knihách a knihovnách z Moravy. V tomto roce začal časopis vycházet v elektronické podobě a je dostupný z webových stránek Moravské zemské knihovny. Elektronická verze vychází čtyřikrát ročně, a její tištěná podoba představuje výběr nejdůležitějších příspěvků publikovaných elektronicky. V odborných knihovnických periodikách byly publikovány články informující o aktivitách oddělení a aktuálních knihovnických tématech (Čtenář, Duha, Ikaros, Inflow, sborník Knihovny současnosti).

Oddělení knihovnictví se již tradičně podílí na zajišťování exkurzí pro knihovnické školy a zprostředkování odborné praxe studentů SOŠ a VOŠSKISS Brno.

Oddělení pracovalo také na zkvalitnění a rozšíření své činnosti. Pokračovala spolupráce s Kabinetem informačních studií a knihovnictví Masarykovy univerzity v Brně formou vedení či oponování bakalářských a magisterských diplomových prací. Probíhala jednání o dalších možnostech spolupráce, mj. formou zajištění stáží studentů v Moravské zemské knihovně. Byla zahájena spolupráce na vytváření elektronických opor výuky pro rekvalifikační knihovnický kurz, týkající se zejména aktualizace obsahu i formy výuky. Jednání budou pokračovat i v roce 2011.

PŘÍLOHY

1. Plnění výkonových ukazatelů 2010

I. KNIHOVNÍ FOND		CELKEM
Stav knihovního fondu celkem k 31. 12. 2009		3 961 932
Knihovní jednotky celkem k 31. 12. 2010		4 006 226
v tom	naučná literatura	2 250 203
	krásná literatura	919 133
	rukopisy	1 094
	mikrografické dokumenty	10 717
	kartografické dokumenty	1 007
	tištěné hudebniny	82 082
	zvukové dokumenty	28 169
	audiovizuální dokumenty	9 995
	elektronické dokumenty	6 706
	jiné	697 120
v tom	normy	175 489
	patenty	395 212
	firemní literatura	79 352
	ostatní	47 067
Počet exemplářů titulů docházejících periodik		5 862
v tom	ČR	5 709
	zahraniční	153
Počet knihovních jednotek ve volném výběru		87 024
Přírůstky knihovního fondu		58 305
v tom	povinný výtisk	23 821
	nákup	2 306
	dar	31 942
	výměna	236
Přírůstky knihovního fondu podle druhu dokumentů		
v tom	knihy	24 079
	periodika	8 573
	rukopisy	161
	mikrografické dokumenty	10
	kartografické dokumenty	400
	tištěné hudebniny	226
	zvukové dokumenty	1 224
	audiovizuální dokumenty	114
	elektronické dokumenty	789
	jiné	22 729
v tom	normy	1 950
	patenty	1 100
	firemní literatura	0
	ostatní	19 679

Úbytky knihovního fondu podle druhu dokumentů		14 011
v tom	knihy	505
	periodika	6 147
	rukopisy	0
	mikrografické dokumenty	0
	kartografické dokumenty	0
	tištěné hudebniny	2
	zvukové dokumenty	0
	audiovizuální dokumenty	6
	elektronické dokumenty	0
	jiné	7 351
v tom	normy	1 351
	patenty	0
	firemní literatura	6 000
	ostatní	0
Revize knihovního fondu		263 446
Číselná revize knihovního fondu		1236
I.a ZPRACOVÁNÍ KNIHOVNÍHO FONDU		
Katalogizace jmenná		29 233
Katalogizace věcná		18 664
Vytvořené záznamy národních autorit		8 693
Opravené záznamy národních autorit		520
Retrokonverze		30 059
Adjustace		68 346
Knihařské práce		4 375
Restaurátorské práce		156
Digitalizace		419
v tom	monografie	256
	seriály	161
II. UŽIVATELÉ		
Registrovaní uživatelé		17 651
z toho	nově registrovaní ve sledovaném období	7 713
Návštěvníci celkem		1 149 068
Návštěvníci (fyzické návštěvy)		307 161
Návštěvníci on-line služeb		841 907
z ř.204	návštěvníci využívající internet v knihovně	175 726
	návštěvníci kulturních akcí	2 549
	návštěvníci vzdělávacích akcí	573
III. SLUŽBY		
Požadavky na výpůjčky		563 044
Výpůjčky celkem		418 132
v tom	naučná literatura	322 020
	periodika	37 645

	rukopisy	80
	mikrografické dokumenty	1 292
	kartografické dokumenty	160
	tištěné hudebniny	92
	zvukové dokumenty	11 011
	audiovizuální dokumenty	979
	elektronické dokumenty	296
	jiné	44 557
v tom	normy	3 587
	patenty	458
	firemní literatura	439
	z fondů zahraničních knihoven	38 545
	jiné	1 528
Výpůjčky	absenční	289 413
	prezenční	128 719
Prolongace		151 672
Záznamy na rezervaci výpůjček		336 689
M V S	celkem kladně vyřízených požadavků	9 775
v tom	knihy, periodika	6 566
	kopie poskytnuté náhradou	3 203
	ostatní	6
požadavky z jiných knihoven ČR	počet požadavků	6 686
	počet kladně vyřízených požadavků	6 186
požadavky jiným knihovnám ČR	počet požadavků	2 018
	počet kladně vyřízených požadavků	1 720
požadavky z jiných zemí	počet požadavků	238
	počet kladně vyřízených požadavků	209
požadavky do jiných zemí	počet požadavků	1 798
	počet kladně vyřízených požadavků	1 660
Písemné informace		815
z toho	rešerše	91
IV. DALŠÍ ÚDAJE		
Poradenská a konzultační činnost		183
Počet vzdělávacích akcí	pro knihovníky	20
	pro veřejnost	74
Počet kulturních akcí pro veřejnost (besedy, výstavy, přednášky aj.)		73
Počet titulů vydaných publikací		3

2. Podrobný přehled odborných aktivit MZK

2.1. Popis výzkumných záměrů a projektů probíhajících v roce 2010

Výzkumný záměr 2004–2010

Název	Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně
Řešitel	Ing. Petr Žabička
Finance celkem / čerpáno v roce 2010	celkové uznatelné náklady 39 964 tis. Kč / 6 652 tis. Kč institucionální podpora 10 769 tis. Kč / 1 418 tis. Kč institucionální prostředky na výzkum a vývoj účelově vázány na výzkumný záměr Historické fondy MZK v Brně: 354 tis. Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	Výzkumný záměr zpřístupnil historické sbírky a další unikátní fondy MZK badatelům i laické veřejnosti prostřednictvím metadatového katalogu a digitální knihovny těchto fondů. K 31. 12. 2010 obsahovala elektronická databáze historických fondů MZK03 celkem 95 705 exemplářových záznamů rukopisů, prvotisků, starých tisků, tisků 19. století, starých grafik a map. Elektronická databáze MZK01 obsahovala 7 443 záznamů hudebních rukopisů a starých tisků. Všechny tyto záznamy jsou propojeny se svým plným textem nebo jsou zpřístupněny prostřednictvím služby EOD (eBooks on Demand). Digitalizované dokumenty jsou zpřístupněny online, mimo MZK jsou zpřístupněny prostřednictvím portálů Manuscriptorium a Europeana. Díky řešení výzkumného záměru zřídila Moravská zemská knihovna vlastní digitalizační oddělení, které postupně vybavuje vhodným zařízením. Digitalizační oddělení se nyní připravuje na zásadní rozšíření a zahájení masové digitalizace v rámci projektu Národní digitální knihovna (NDK) od začátku roku 2012. Digitalizační oddělení využívá pro svou práci metadatový editor, zajišťující tvorbu zejména strukturálních metadat a import digitalizovaných dokumentů do digitální knihovny Kramerius. Tento editor je jedním z výsledků výzkumného záměru. Dále byla zprovozněna OAI-PMH gateway, agregující data i metadata poskytovaná MZK do jednoho rozhraní, odkud jsou po nutných modifikacích prostřednictvím OAI-PMH dále zpřístupňována. Open source systém Kramerius byl nasazen jako systém digitální knihovny MZK a v současné době probíhá přechod z verze 3 na verzi 4, na jejímž vývoji MZK spolupracuje. Hlavním přínosem výzkumného záměru pro rozvoj Krameria je image server IIPImage. Přínosem výzkumného záměru je výrazné rozšíření funkcionality tohoto imageserveru, který byl rozšířen o podporu dlaždicových de-facto standardů Zoomify a DeepZoom, čímž se výrazně rozšířila škála dostupných prohlížeček, na straně serveru pak byla implementována podpora pro jpeg2000 a v posledním roce řešení výzkumného záměru byla ještě doplněna podpora pro volitelné dynamické označování jednotlivých dlaždic viditelnými vodoznaky a podpora kešovacího systému Memcached. IIPImage implementovaný v Krameriu verze 4 eliminuje po přechodu na jpeg2000 nutnost používání plug-inů třetích stran, nutných pro zobrazování obrázků formátu djvu. Cíle výzkumného záměru byly tak splněny, za výsledek výzkumného záměru je ovšem nutné považovat i řadu navazujících aktivit, ať už jde o končící projekt Staré mapy online a na něj navazující projekt TEMAP, nebo

	o účast MZK v projektech EOD a EuropeanaTravel. Výsledky výzkumného záměru byly průběžně prezentovány na různých fórech u nás i v zahraničí.

Projekty VaV 2008–2011

Název	Staré mapy online
Řešitel	Ing. Petr Žabička
Finance celkem / čerpáno v roce 2010	celkové uznatelné náklady 3 200 tis. Kč / 1 467 tis. Kč institucionální podpora 1 920 tis. Kč / 965 tis. Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	Ve třetím roce řešení projektu jsme dokončili vývoj všech komponent důležitých pro úspěch projektu. Vzhledem k povaze projektu nespočívá udržitelnost v prostém udržení systémů v provozu, ale zejména v jejich dalším rozvoji tak, aby reflektovaly nejnovější trendy. Proto jsme ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a Masarykovou univerzitou připravili a podali nový projekt do programu NAKI. Vzhledem k tomu, že vyvinutá infrastruktura je celosvětově unikátní, je naší snahou uplatnit výsledky projektu na mezinárodní úrovni, například v rámci portálu Europeana. Nejdůležitějším počinem roku 2010 je bezesporu dokončení nové verze nástroje pro georeferencování, který disponuje oproti původní verzi značně přepracovaným uživatelským rozhraním a podporuje také širší škálu různých image serverů a dlaždicových struktur. Dalším důležitým milníkem je dokončení nástroje MapAnalyst Online a jeho přímé napojení na GeoReferencer. Díky tomu je nyní možné jednoduše vizualizovat uživateli během georeferencování vložené údaje. Již nyní je tak možné nabídnout paměťovým institucím zpřístupňujícím digitalizované mapy možnost je jednoduchým způsobem začít georeferencovat.

Název	Digitalizace moravských knihovních sbírek
Řešitel	Ing. Petr Žabička
Finance celkem / čerpáno v roce 2010	celkové uznatelné náklady 4 124 tis. Kč / 1 896 tis. Kč institucionální podpora 2 474 tis. Kč / 1 266 tis. Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	V projektu Digitalizace moravských knihovních sbírek je řešena problematika získávání článkových metadat z historicky významných periodik a jejich následné automatické zpracování. V roce 2010 se zkoumalo hlavně zpřístupnění získaných a konvertovaných metadat a efektivní propojení na již existující data v digitální knihovně Kramerius. K tomu byl v letošním roce do Krameria verze 4 implementován image server IIPImage, který umožní efektivnější zobrazování stránek novin v lepších rozlišeních a nových formátech. Projekt je přínosný i v dalších aktivitách českých i zahraničních knihoven v oblasti digitalizace – projektech Národní digitální knihovna, Kramerius 4 a Registr digitalizace. Nyní se řeší zejména specifikace metadatových formátů, identifikátory digitálních objektů, problematika dlouhodobého uchovávání digitálních dokumentů a teoretické poznatky z tohoto projektu jsou tak přínosem i v projektech souběžných či navazujících.

Mezinárodní projekty

7. rámcový program

Název	Living Web Archives (LiWA), 2/2008–1/2011
Řešitelé	žadatel a koordinátor: Leibniz University Hannover partner projektu: Moravská zemská knihovna v Brně, Ing. Petr Žabička
Finance celkem	celkové náklady projektu: 3 624 872,16 EUR celkové náklady projektu – partner MZK: 69 160 EUR / příspěvek EU – partner MZK: 52 120 EUR
Popis projektu / postupu v roce 2010	V průběhu roku 2010 se jednotlivé pracovní skupiny zaměřily na aplikaci poznatků z předešlých výzkumů a jejich následnou implementaci do reálných nástrojů a aplikací. Byl dokončen nástroj Link Extractor, který zásadním způsobem zvyšuje kvalitu sklizní webových aplikací díky využití techniky simulující reálného uživatele. Pro zjištění reálného přínosu touto technikou byla v MZK provedena sada sklizní klasickou metodou a bylo provedeno srovnání dohodnutou metodikou. Integrací výsledků sémantické a koherenční analýzy vznikl nástroj Semantic Browser, který umožňuje porovnání významu a souvislostí termínu v časové ose a zároveň využívá různé informační zdroje. Byl dokončen prototyp Streaming Application v2, který v upraveném rozhraní aplikace Wayback zobrazuje archivované verze proudových videí, která mají připojená různá kontextová metadata, a umožňuje tak uživateli komplexní pohled na archiv. Pro tuto aplikaci MZK dodala zdrojovou kolekci dat holandských internetových magazínů. V případě druhé aplikace, tedy Social Web Application, došlo k mírnému posunu cílených výsledků, a to především z důvodu rychle se měnícího prostředí tzv. sociálních sítí. V tomto roce bylo integrováno hned několik modulů, které zajistí vysoce kvalitní archivaci asynchronních aplikací, jako je Facebook nebo Twitter. Tato archivovaná data jsou následně zpracována v aplikaci Symantec Data Vault, kdy je možné nad daty provádět komplexní dotazy, a aplikace tak může přispět pro řešení soudních sporů apod. Počátkem roku navíc MZK ve spolupráci s NK vytvořila video prezentující návrh integrace jednotlivých komponent do systému WA Admin, který je využit pro správu metadat o archivovaných zdrojích. V průběhu roku bylo vytvořeno několik sklizní, které přispěly k návrhu aplikace Social Web Application.

Program eContentplus

Název	Europeana Travel, 5/2009–4/2011
Řešitelé	žadatel a koordinátor: Národní knihovna Estonska partner projektu: Moravská zemská knihovna v Brně, Ing. Petr Žabička
Finance celkem	celkové náklady projektu: 2 800 000 EUR celkové náklady projektu – partner MZK: 99 480 EUR příspěvek EU – partner MZK: 49 740 EUR
Popis projektu / postupu v roce 2010	EuropeanaTravel je projekt financovaný EU, který propojí zdigitalizované fondy národních a univerzitních knihoven Evropy do virtuální evropské knihovny Europeana.eu. Dvouletý projekt EuropeanaTravel poskytne prostředky a výměnu zkušeností mezi knihovnami pro digitalizaci více než milionu položek, včetně map, rukopisů, fotografií, filmů, knih a pohlednic – vše na téma cestování a turistika. V rámci projektu MZK zdigitalizovala celou Mollovu sbírku map včetně originálních rukopisných katalogů, část Schramovy sbírky grafik a další relevantní dokumenty (rukopisy, atlasy) z historických fondů MZK. Všechny digitalizované dokumenty jsou postupně zpřístupňovány mimo jiné

	prostřednictvím portálu Europeana. Připraveny byly i podklady pro virtuální výstavu, která proběhne v rámci portálu Europeana.

Program Culture

Název	eBooks on Demand – A European Library Network (EOD), 5/2009–4/2013
Řešitelé	žadatel a koordinátor: University of Innsbruck partner projektu: Moravská zemská knihovna v Brně, Ing. Petr Žabička
Finance celkem	celkové náklady projektu: 3 630 452 EUR celkové náklady projektu – partner MZK: 105 710,22 EUR příspěvek EU – partner MZK: 52 855,11 EUR
Popis projektu / postupu v roce 2010	Díky EOD si uživatelé objednají elektronickou verzi knihy – prostřednictvím knihovního katalogu, knihovna poté požadovanou knihu zdigitalizuje a zašle ji uživateli pomocí servisní sítě EOD. Tohoto projektu se účastní 20 knihoven z deseti evropských zemí. Projekt má stanoveny tři hlavní cíle: rozšířit síť EOD o nové evropské členy, ukázat službu EOD jako praktický model spolupráce v celoevropské síři a vyškolit zúčastněné strany ve fungování tohoto typu mezinárodní kulturní služby založené na nejmodernějších technologiích a podpořit kulturní dialog mezi čtenáři a uživateli historických knih pomocí technologie web 2.0. Součástí řešení projektu byla i propagační akce – Den otevřených dveří EOD.

Kulturní aktivity

Název	Ebooks on Demand – A European Library Network (EOD)
Řešitel	Ing. Petr Žabička
Finance – dotace na rok 2010	79 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	Tento program slouží ke krytí části nákladů na spoluúčast v programu Culture.

Veřejné informační služby knihoven (VISK)

VISK 2

Název	Mimoškolní vzdělávání knihovníků
Řešitel	Mgr. Jana Nejezchlebová
Finance celkové náklady / dotace	54 900 Kč / 38 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	V rámci projektu VISK2 byl navržen zcela nový typ školení zaměřený na rozvoj znalostí pracovníků IT oddělení knihoven. Taková školení jsou výrazně náročnější na úroveň školitelů. V přípravě byly vytipovány okruhy, které by byly pro IT pracovníky knihoven vhodné s ohledem na problematiku, kterou se zabývají, a z důvodů ceny byla vhodným způsobem upravena náplň kurzů: Teorie sítí a TCP/IP, XML pro pokročilé.

VISK 3

Název	Rozvoj serveru obálky knih a metadatového editoru včetně nezbytného posílení infrastruktury MZK
Řešitel	Ing. Vladimír Žemla
Finance celkové náklady / dotace	2 525 143,76 Kč / 1 757 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	Systém obalkyknih.cz za poslední období prošel vývojem v mnoha oblastech. Uživatelé jeho prostřednictvím mohou získat náhled obálky, obsah prohlížené publikace, hodnocení od dalších uživatelů, recenze od jiných čtenářů či nakladatelů, odkazy na související publikace a v neposlední řadě také seznam knihoven, kde je možno publikaci půjčit. Systém je využíván mnoha knihovnami včetně většiny těch velkých. Všichni hlavní distributoři knihovnických systémů v rámci ČR podporují implementaci aplikačního rozhraní pro obalkyknih.cz přímo ve svých knihovních systémech. Metadatový editor je nyní v MZK rutinně používán. Oba systémy a na ně navazující aplikace, zejména Aleph a Kramerius, byly migrovány na nově pořízenou virtualizační platformu VMWare využívající robustního hardwarového řešení, což zvýšilo nezávislost systémů na výpadcích hardwaru.

Název	Server pro geografické vyhledávání map
Řešitel	Ing. Petr Žabička
Finance celkové náklady / dotace	1 411 200,30 Kč / 938 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	Cílem projektu bylo zřídit na národní úrovni inovativní službu Geografické hledání kartografických dokumentů s optimalizovaným řazením podle relevance pro bibliografické záznamy map ze Souborného katalogu ČR, obsahující v poli 034 měřítko a geografické souřadnice udávající hranice oblasti zobrazené na mapě podle standardu MARC21. Tohoto cíle bylo dosaženo zakoupením licence systému MapRank Search. Tato licence je trvalá a umožňuje systém využívat všem knihovnám, dodávajícím záznamy splňující požadované parametry do Souborného katalogu ČR. Podrobné informace o systému a jeho implementaci v českých knihovnách poskytuje portál http://www.mapranksearch.cz. Na těchto stránkách je nabízena i informace o API, které umožňuje českým knihovnám bezplatně vložit geografické vyhledávání do svého webu, ať už jde o prohledávání Souborného katalogu nebo sbírky dané knihovny. Příkladem funkční implementace je provoz tohoto systému na adrese http://mapranksearch.mzk.cz a je přístupná i prostřednictvím portálu http://www.staremapy.cz. Prostřednictvím systému jsou zpřístupněny všechny záznamy nacházející se v Souborném katalogu ČR, které obsahují v poli 034 příslušné údaje. Prostřednictvím Souborného katalogu se do systému dostávají i relevantní záznamy z databáze GeoReferencer.org. Zvolené řešení je celosvětově unikátní a jeho implementace posouvá české knihovny v této oblasti na světovou špičku. Uživatelům českých knihoven se díky tomuto projektu nabízí velmi komfortní vyhledávání starých map ze sbírek našich knihoven.

VISK 5

Název	Retrospektivní konverze fondu Moravské zemské knihovny (pokračování)
Řešitel	Mgr. Eva Tauwinklová
Finance celkové náklady / dotace	734 056 Kč / 510 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	V rámci řešení pokračovacího projektu VISK5 – Retrospektivní konverze fondu Moravské zemské knihovny bylo v roce 2010 vytvořeno 30 059 bibliografických záznamů, z toho 6 419 záznamů velmi žádané ucelené sbírky kapesních partitur a edic Philharmonia partituren – scores – Partition, Paynes kleine Partitur a Eulenburgs kleine Partitur. Zpřístupnění těchto záznamů je zvláště důležité s ohledem na brněnské vysoké školy hudebního zaměření (PedF MU, FF MU, JAMU a konzervatoř) a dále jeho uvedení v informačních zdrojích v oblasti hudby a hudební vědy v tzv. oborové bráně MUS. V retrokonverzi běžného fondu jsme postupovali obvyklou metodou: zpracováním nejžádanějších lokací sestupně k nižším ročníkům. V lokaci 2 jsme se dostali k roku 1980/1981, v lokaci 1 až do roku 1951. Všechny záznamy byly průběžně odesílány do Souborného katalogu ČR. Údaje z lístkového lokačního katalogu MZK byly převáděny do strukturované podoby ve formátu MARC 21 za využití dostupných databází ke stahování dříve vytvořených záznamů prostřednictvím protokolu Z39.50. Při přepisu záhlaví byla využívána báze Národních autorit AUT10 k přenosu a propojování jmenných autorit. K titulu byly evidovány i všechny exempláře, včetně poznámek o jejich dostupnosti. Pokud byl zjištěn současný výskyt identického titulu monografie ve fondech tří dříve samostatných knihoven tvořících dnes MZK (UK-BOA001, PK-BOA002, TK-BOA003), byly tyto záznamy staženy na jedno systémové číslo s evidencí všech dostupných exemplářů. Toto slučování – deduplikace – probíhá v souladu s postupy prováděnými pracovníky Národní knihovny při údržbě Souborného katalogu. V průběhu roku 2010 bylo sloučeno 7 709 záznamů.

VISK 6

Název	Digitalizace rukopisů augustiniánského kláštera na Starém Brně, hudebních a orientálních rukopisů Moravské zemské knihovny
Řešitel	Mgr. Jitka Machová
Finance celkové náklady / dotace	516 476,62 Kč / 360 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	Digitalizace rukopisů augustiniánského kláštera na Starém Brně, hudebních a orientálních rukopisů Moravské zemské knihovny V roce 2010 přistoupila Moravská zemská knihovna v Brně v rámci programu VISK 6 – Memoriae Mundi Series Bohemica k digitalizaci celkem 84 dokumentů – 70 rukopisů z klášterní knihovny augustiniánů na Starém Brně, 10 hudebních notových rukopisů, 2 hebrejských svitků a 2 orientálních rukopisů z kmenového rukopisného fondu MZK. Digitalizace rukopisů včetně technických úprav dat si vyžádalo neinvestiční náklady 360 000 Kč (včetně DPH). Digitalizaci vzácných rukopisů provedla firma Microna. Zhotovení bibliografického popisu k digitalizovaným rukopisům, strukturální metadata a základní restaurátorské ošetření zajistila MZK z vlastních prostředků. Digitalizované rukopisy se staly součástí databáze Manuscriptorium, která na serveru NK ČR soustřeďuje veškerá data z programu Memoriae Mundi

	Series Bohemica. Zpřístupňuje vzácné knihovní fondy prostřednictvím veřejně přístupných informačních systémů i do zahraničí. Digitalizace představuje současný nejnovější trend v ochraně knižních fondů a zároveň umožňuje studium vzácných dokumentů ve vysoké kvalitě pro výzkumnou a badatelskou práci.

VISK 7

Název	Tagesbote – část II
Řešitel	Mgr. Radka Chlupová
Finance celkové náklady / dotace	1 144 843 Kč / 785 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	V roce 2010 byly v rámci projektu VISK 7 – Kramerius zakoupeny ochranné krabičky na mikrofilmy a cívky na přemotání mikrofilmů. Bylo uloženo a přemotáno 960 mikrofilmů starých tisků a 350 mikrofilmů hudebnin. Všechny tyto mikrofilmy byly označeny popisem a byla provedena retrokonverze záznamů do Alephu do elektronického katalogu MZK. Z mikrofilmové podoby do digitalizované byla převedena další část titulu Tagesbote – roky 1928–1945 s předcházejícími i následujícími názvy. Jednalo se asi o 42 tisíc polí, tj. asi 84 tisíc stran. Poslední část titulu – roky 1910–1927 – bude digitalizována Digitale Forum Mittel- und Osteuropa e.V. (Mnichov), kteří se spolupodílí svým projektem na digitalizaci titulu Tagesbote. V roce 2009–2010 zdigitalizovali roky 1851–1894. Bibliografické informace o nasnímkaných titulech jsou evidovány v databázi fondu MZK a jsou zasílány informace do databáze CZROMM a registru digitalizace. Digitalizovaným titulům bylo přiděleno ISSN. Mikrofilmové dokumenty jsou zpřístupňovány a jsou zajišťovány výpůjční služby a reprografické služby pro čtenáře MZK i pro potřeby služby MVS. Titul Tagesbote je vystaven na webové adrese http://kramerius.mzk.cz, kde je přístupný široké veřejnosti, a do roků nevázaných autorskými právy je možný i vzdálený přístup pro registrované čtenáře MZK.

VISK 9

Název	Kooperativní tvorba a využívání souborů národních autorit 2010
Řešitel	Mgr. Eva Tauwinklová
Finance celkové náklady / dotace	382 158 Kč / 266 000 Kč
Popis projektu / postupu v roce 2010	V roce 2010 jsme vytvořili v rámci projektu VISK9 celkem 8 320 autoritních záhlaví a korporací, provedli supervizi 9 730 autoritních návrhů a zaslali do NKP 488 návrhů na doplnění chybějících údajů u stávajících autorit. Prioritně jsme se zaměřili na dokončení hudebních rukopisů a jejich finální podobu pro zasílání do RISM (Projekt Répertoire International des Sources Musicales), což umožní zpřístupnění dokumentace těchto unikátních hudebních pramenů v celosvětovém měřítku. Vytváření autorit bylo vzhledem k jejich výjimečnosti velmi náročné, jednalo se v mnoha případech o osobnosti regionálního významu, dobové amatérské hudebníky, kopisty, kantory apod., což vyžadovalo rešerše ve velkém množství literatury. Průběžně jsme spolupracovali s různými paměťovými a vědeckými institucemi. Autoritní záhlaví byla doplňována odkazy z různých světových knihoven, zejména z DNB, ONB, ICCU, BNF a LC, byla též využívána řada odborných databází, např. RISM, Bayerischen Musiker-Lexikon Online, Oesterreichische Musiklexikon atd. V řadě případů jsme

	museli zkoumat i samotné rukopisy. Časově byla tato práce velmi náročná. Pro tuto odbornou činnost se nám podařilo získat kvalifikované muzikology. Bylo vytvořeno 2 195 autoritních záhlaví hudebních rukopisů, hudebních starých tisků a dalších hudebnin, které byly propojeny s bibliografickými záznamy v databázi MZK. Podařilo se dokončit celkovou kontrolu jmenných autoritních záhlaví starých tisků, prvotisků, rukopisů, grafik a historických map z fondu Moravské zemské knihovny, které byly vytvořeny v minulých letech. Nově bylo vytvořeno a harmonizováno v oddělení starých tisků 1 266 autorit. Celkem byla provedena supervize u 3 695 autoritních záznamů z minulých let. Také tuto odbornou činnost zajišťovali kvalifikovaní specialisté na staré tisky. Průběžně jsme harmonizovali přístupové soubory dosud nepropojených autorit, odstraňovali duplicity, rozlišovali autory, doplňovali stávající autority o nově získané biografické údaje a vytvářeli nové autority. Kromě hudebních i nehupebních rukopisů a starých tisků jsme vytvořili dalších 4 859 autoritních záznamů a zaslali 488 návrhů na doplnění neúplných autorit nebo v případě duplicity jejich odstranění.

Různé

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Projekt Zvýšení adaptability zaměstnanců podniků v profesních oborových a odvětvových sdruženích

Projekt Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, jehož příjemcem je Unie zaměstnavatelských svazů, jejímž členem je také SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR) – členem SKIPu je i MZK.

Dotace: 30 mil. Kč na 30 měsíců trvání projektu

Více info: <http://kultura.monitorovani.eu/projekt.php>

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Projekt Národní klastr informačního vzdělávání (NAKLIV)

Projekt Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, prioritní osa 2.4

Příjemce: KISK FF MU, MZK je partnerem projektu

Registrační číslo: CZ.1.07/2.4.00/12.0060

OP VK Partnerství a síť

Stránky projektu: www.nakliv.cz

Softskills v programu Informační studia a knihovnictví – podpora uplatnění absolventů

Akademické centrum rozvoje soft skills (**ACROSS**) slouží jako informačně-podpůrné středisko pro studenty ISK zájímající se o tematiku osobnostně sociálního rozvoje v přípravě na profesi.

Připravuje nové kurzy zaměřené na rozvoj tzv. měkkých dovedností.

Registrační číslo: CZ.1.07/2.2.00/07.0058

Stránky projektu: www.projekt-across.cz

MZK je partnerem.

2.2. Aktivity a spolupráce

2.2.1. Mezinárodní konference a zahraniční cesty

V roce 2010 pracovníci Moravské zemské knihovny absolvovali 37 zahraničních služebních cest.

Větší počet zahraničních služebních cest je dán tím, že jsme spoluřešiteli 3 mezinárodních projektů – Living Web archives, EuropeanaTravel a eBooks on Demand. Účast v projektech obnáší mimo jiné výroční setkání, setkání pracovních skupin, workshopy k tématům apod.

V rámci projektu Living Web Archives (LiWA) bylo v roce 2010 vykonáno 5 služebních cest: v lednu a prosinci byla setkání v Paříži, v březnu výroční setkání v Lucemburku, v červnu schůzka partnerů v Budapešti a v září se pracovníci projektu účastnili konference IWAW ve Vídni. Výroční setkání projektů EuropeanaTravel a eBooks on Demand byla obě v Bratislavě v květnovém termínu. Projekt eBooks on Demand zahrnoval také setkání v březnu ve Vídni a na přelomu září a října v Lublani. Z projektu EuropeanaTravel byla vykonána cesta v únoru do Vídně.

Další zahraniční cesty byly spojeny s řešením výzkumných úkolů, na nichž se MZK podílí. K takovým patří výzkumný záměr Historické fondy MZK, kde se členové řešitelského týmu účastnili konferencí, seminářů a odborných jednání: v březnu školení systému SDB4 od firmy Tesella, v dubnu účast na konferenci Digitálna knižnica, v červnu konference ELAG 2010 v Helsinkách, na přelomu června a července konference LIBER 2010, na přelomu srpna a září konference IGeLU, v září účast na konferenci iPRES a IWAW a v listopadu účast na workshopu TEI. V rámci projektu VaV Staré mapy online šlo o účast na mezinárodních konferencích a workshopech: v únoru v Zürichu a Vídni, v září v Barceloně a v listopadu ve Vídni, zároveň byly v rámci tohoto projektu 2 setkání v ČR (Brno, Praha). V souvislosti s projektem VaV Digitalizace moravských knihovních sbírek se Mgr. Pavla Švástová účastnila těchto zahraničních cest: v březnu školení systému SDB4 od firmy Tesella, v květnu dvou jednodenních seminářů v Bratislavě, na začátku prázdnin konference LIBER 2010, v září konference ECDL v Glasgow; RNDr. Blanka Sapáková pak v říjnu Kolokvia českých, moravských a slovenských bibliografů v Trnavě.

Mimo projekty pracovníci Moravské zemské knihovny v Brně navštívili Univerzitní knihovnu v Bratislavě (sdílení zkušeností s kolegy), aktivně se účastnili odborných setkání: konference Školské knižnice jako informačné a kultúrne centrá škol, Komise služeb SR, semináře Komunitná knižnica a semináře o grafickém formátu JPEG 2000. Během celého roku byl připravován projekt do programu Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013, proběhla 3 jednodenní setkání v Rakousku v těchto termínech: březen, červenec, prosinec. Mimo pořádané konference a semináře absolvovali v červnu pracovníci studijní cestu po rakouských knihovnách.

2.2.2. Přednášky

22. 2. 2010 – Petr Přidal: OldMapsOnline.org: IIPIImage, JPEG2000 and Georeferencer.org – přednáška na 5th International Workshop on Digital Approaches in Cartographic Heritage ve Vídni

1. 3. 2010 – Pavla Švástová: přednáška na semináři k regionální digitalizaci (NTK, Praha)

15. 3. 2010 – Petr Žabička: Projekt OldMapsOnline.org přednáška na ÚISK FF UK, Praha

23. 4. 2010 – Přemysl Bar: přednáška o historickém fondu MZK a exkurze po knihovně polsky (návštěva z KJM)

20. 4. 2010 – Pavla Švástová: Vedení exkurze po digitalizačních centrech Národní knihovny ČR, Knihovny Akademie věd a Městské knihovny v Praze

- 3. 5. 2010** – Pracovní setkání katalogizátorů historických fondů. Přednášející: Souborný katalog (NK Praha, J. Andrlé), Katalogizace starých map (MZK Brno, J. Dufka). Počet účastníků: 18
- 15. 6. 2010** – Petr Žabička: Staré mapy online – přednáška na konferenci Digitalizace aneb konec oslích uší v MK Praha
- 15. 6. 2010** – Petr Žabička, Pavla Švástová: účast v panelové diskusi na konferenci Digitalizace aneb konec oslích uší v MK Praha
- 7. 9. 2010** – Petr Přidal: OldMapsOnline.org: Open Source & Online Tools for Old Maps – přednáška na konferenci FOSS4G v Barceloně
- 15. 9. 2010** – Pavla Švástová, Petr Žabička: přednáška na konferenci Knihovny současnosti 2010 Projekty MZK: obohacování katalogů, hledání map a metadatový editor
- 15. 9. 2010** – Kateřina Kamrádková (NTK), Věra Pospíšilíková (MZK): přednáška na konferenci Knihovny současnosti 2010 Služba eBooks on Demand
- 30. 9. 2010** – Pavla Švástová: přednáška o metadatovém editoru a digitalizačním workflow v MZK na technickém semináři projektu EOD v Lublani
- 9. 10. 2010** – Pavla Švástová: přednáška o novinkách a projektech v MZK v rámci Dne otevřených dveří MZK. Byl představen alternativní VUFind a Kramerius 4
- 21. 10. 2010** – Na 19. odborné konferenci Problematika historických a vzácných knižních fondů v Olomouci byly předneseny příspěvky Jitka Machová: Výzkumný záměr Historické fondy MZK v Brně a Jindra Pavelková: Opatská knihovna rajhradského benediktinského kláštera.
- 15. 11. 2010** – Petr Žabička: IIPIImage and OldMapsOnline – prezentace na semináři JPEG 2000 for the Practitioner v Londýně
- 25. 11. 2010** – Petr Žabička: prezentace výsledků projektů MZK (obálky knih, GeoReferencer, MapRank Search) na setkání SDRUK IT
- 25. 11. 2010** – Václav Rosecký: Integrace Alephu s VuFindem v MZK Brno – prezentace na setkání SUAleph
- 30. 11. 2010** – Přemysl Bar: přednáška o historickém fondu MZK a exkurze po knihovně polsky (návštěva z KJM)
- 1. 12. 2010** – Petr Žabička, Petr Přidal: Georeferencování a vyhledávání map – přednáška na konferenci AKM 2010
- 9. 12. 2010** – Pavla Švástová: přednáška na Univerzitě Pardubice o metadatech a metadatových standardech užívaných v knihovnách

2.2.3. Členství v radách, komisích, profesních a mezinárodních organizacích

DiFMOE (Digitales Forum Mittel- und Osteuropa)

Se sdružením DiFMOE spolupracuje MZK formou projektů na digitalizaci německojazyčných novin vydávaných v minulosti v Brně.

IAML (International Association of Music Libraries Archives and Documentation Centres), Nizozemsko

Organizace sdružující knihovny a další instituce s hudebními fondy. Součástí členství je mimo jiné také přístup k periodiku *Fontes artis musicae*.

IGELU (International Group of Exlibris Users), Itálie

Organizace sdružuje knihovny používající produkty firmy ExLibris (v našem případě systém Aleph) a zastupuje je při jednání o dalším vývoji produktu s firmou ExLibris.

LIBER (The Ligue des Bibliothéques Européennes de Recherche), Dánsko

Organizace sdružující evropské vědecké knihovny. Členství s sebou přináší možnost účasti na odborných konferencích pořádaných LIBER a přístup k čtvrtletně publikovanému periodiku *LIBER Quarterly*.

Muzejní a vlastivědná společnost, o. s.

je dobrovolnou, nestátní a samostatnou organizací bez vazby na statní rozpočet či rozpočty územních celků, sdružující jak amatéry a profesionály pracující v oboru, tak i pouhé příznivce, jejichž jediným podílem jsou sympatie s činností společnosti a její hmotná podpora. Muzejní a vlastivědná společnost v Brně navazuje na činnost Musejního spolku v Brně, založeného na ustavujícím shromáždění v brněnském Besedním domě za předsednictví MUDr. Jindřicha Wankla v neděli dne 4. března 1888, k podpoře české vědy a kultury v tehdejším německém Brně.

SDRUK (Sdružení knihoven ČR) je zájmovým sdružením právnických osob – knihoven působících na celém území České republiky. V současnosti sdružuje 45 členů. <http://www.sdruk.cz>

SKIP (Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky) sdružuje téměř 500 knihoven z celé České republiky. <http://skip.nkp.cz>

SUAleph (Sdružení uživatelů Alephu), ČR+Slovensko

Volné uskupení knihoven, které jsou uživateli produktů firmy ExLibris, mezi nimi zejména knihovního systému Aleph. Sdružení nemá žádné formální struktury, nicméně je platformou pro komunikaci mezi českými knihovnami a v některých otázkách za ně vystupuje i při komunikaci na národní i mezinárodní úrovni.

2.2.4. Vzdělávací akce, konference a semináře

11. ledna 2010

Úvod do problematiky elektronických informačních zdrojů

Přednášející: Ing. Marie Matoulková a PhDr. Martina Machátová, MZK

17. února 2010

Informační seminář

Název přednášky: Patentové databáze

Přednášející: PhDr. Martina Machátová

Pořadatel a místo konání: Výzkumný ústav Kroměříž, s. r. o., Agrotest fyto, s. r. o.

25. března 2010

Kde hledat odborné informace?

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

25. března 2010 + 24. října 2010

Jmenná katalogizace v programu CLAVIUS a porovnání s MARC 21 (UNIMARC)

Lektor: Alena Justinová, Pavel Straka, [LANius](#)

1. dubna 2010

Jak citovat?

Přednášející: Mgr. Eva Dohnálková a PhDr. Martina Machátová, MZK

14. dubna 2010

Volně přístupné informační zdroje z oblasti průmyslového vlastnictví

Přednášející: Ing. Zuzana Čapková a Ing. Eva Křováková, Úřad průmyslového vlastnictví

28. dubna 2010

Vyhledávání v bezplatných patentových databázích

Přednášející: Ing. Zuzana Čapková a Mgr. Eva Pičmanová, diplomovaný informační specialista, Úřad průmyslového vlastnictví

3. května 2010

Elektronické informační zdroje

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

5., 12. a 19. května 2010

Knihovnický kurz se specializací na práci informačních a studijních center škol (ISC) – školní rok 2010/2011

Lektoři: odborní pracovníci MZK, externí spolupracovníci z vysokých škol

19. května 2010

Aktuality ve věcném zpracování dokumentů

Lektor: PhDr. Aleš Hrazdil, Moravskoslezská vědecká knihovna v Ostravě

20. května 2010

Podivný druh aneb Komiks okem knihovnickým

Lektor: Martin Foret, Centrum kulturních, mediálních a komunikačních studií při KŽ FF UP Olomouc

27. května 2010

Seminář o spolupráci knihoven paměťových institucí Jihomoravského kraje

Téma služby paměťových institucí pro veřejnost a možnosti spolupráce s veřejnými knihovnami Místo konání: Moravské zemské muzeum v Brně

24. června 2011

Seminář Klubu dětských knihoven jižní Moravy

Přednášející: Iveta Štanclová, Bc. Helena Selucká

14. září 2010

Nová dimenze vyhledávání v odborných zdrojích: jednotná brána SciVerse

Přednášející: Mgr. Lucie Vavříková, Elsevier, B.V.

21. září 2010

Volně přístupné bibliografické báze technických norem a standardů

Akce proběhla v rámci projektu Festival vědy s Jihomoravskou plynárenskou.

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

13. října 2010

Vyhledávání ve volně přístupných bázích Úřadu průmyslového vlastnictví

Přednášející: Ing. Zuzana Čapková a Mgr. Karla Paulová, Úřad průmyslového vlastnictví

10. listopadu 2010

Vyhledávání ve volně přístupných zahraničních patentových databázích

Přednášející: Ing. Zuzana Čapková a Mgr. Eva Pokorná, Úřad průmyslového vlastnictví

10.–11. listopadu a 29. listopadu 2010

Mediální výchova jako součást programů, které nabízí knihovny školám

Lektor: Nina Rutová, Kritické myšlení o. s.

11. listopadu 2010

Kde hledat odborné informace?

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

18. listopadu 2010

Licencované elektronické informační zdroje v MZK

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

24.–25. listopadu 2010

Informační gramotnost

Uspořádáno ve spolupráci se Střediskem služeb školám a Zařízením pro DVPP Brno a Klubem školních knihoven SKIP ČR

25. listopadu 2010

Kde hledat odborné informace?

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

1. prosince 2010

Vyhledávání ve volně přístupných národních patentových databázích

Přednášející: Ing. Eva Křováková, Úřad průmyslového vlastnictví

8.prosince 2010

Benchmarking – měření výkonů v knihovnách

Přednášející: PhDr. Vít Richter, Mgr. Zdeňka Dohnálková

9. prosince 2010

Volně přístupné elektronické zdroje odborných informací

Přednášející: PhDr. Martina Machátová, MZK

9.–10.prosince 2010

Výchova k občanství v praxi českých škol

Lektor: Mgr. Filip Hotový, Ph.D., Centrum pro demokratické učení při GEMINI o. s., lektor

Centra občanského vzdělávání při MU Brno

Místo konání: Knihovna Jiřího Mahena v Brně

2.2.5. Vedení akademických prací včetně posudků

CUBR, Ladislav. *Dlouhodobá ochrana digitálních dokumentů*. 1. vyd. Praha : Národní knihovna České republiky, 2010. 154 s. ISBN: 978-80-7050-588-5. Recenzní posudek: Ing. Petr Žabička.

DAMBORSKÁ, Lenka. *Projekty digitálních knihoven u nás a ve světě – nástroje a standardy*. Brno : Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Katedra české literatury a knihovnictví, Kabinet informačních studií a knihovnictví, 2010. 89 s. Vedoucí bakalářské diplomové práce Mgr. Pavla Švástová.

HOFMAN, Tomáš. *Formáty repozitářů digitálních knihoven*. Brno: Masarykova univerzita. Fakulta informatiky. Magisterský studijní program/obor: Aplikovaná informatika. 2010. Oponentský posudek: Ing. Petr Žabička.

JÍCHOVÁ, Veronika. *Audioknihy v pověřených knihovnách Jihomoravského kraje a jejich využití čtenáři*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a knihovnictví, Kabinet informačních studií a knihovnictví, 2010. 82 s. Vedoucí magisterské diplomové práce Mgr. et Mgr. Monika Kratochvílová. Oponentský posudek PhDr. Štěpánka Studeníková.

LUKŠŮ, Alžběta. *Dlouhodobé uchovávání a zpřístupňování dokumentů zaznamenaných na optických discích*. Brno: Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Ústav české literatury a knihovnictví, 2010. 42 s. Vedoucí bakalářské diplomové práce Mgr. Pavla Švástová.

Repozitáře šedé literatury. Editor Petra Pejšová. 1. vyd. Zlín : VeRBuM, 2010. 152 s. ISBN :978-80-904273-5-8. Recenzní posudek: Ing. Petr Žabička.

ŠEDĚNKA, Lukáš. *Easydialogs pro Linux*. Brno: Masarykova univerzita. Fakulta informatiky. Bakalářský studijní program/obor: Aplikovaná informatika, 2010. 38 s. Vedoucí bakalářské práce: Ing. Petr Žabička.

TALICH, Lukáš. *Formáty repozitářů digitálních knihoven*. Brno: Masarykova univerzita. Fakulta informatiky. Magisterský studijní program/obor: Aplikovaná informatika. 2010. 58 s. Oponentský posudek: Ing. Petr Žabička.

VLČEK, Ivan. *Automatická identifikace webových stránek příslušejících k národnímu webu*. Brno: Masarykova univerzita. Fakulta informatiky. Magisterský studijní program/obor: Aplikovaná informatika. 2010. 106 s. Vedoucí magisterské diplomové práce: Ing. Petr Žabička.

2.2.6. Ediční činnost

Duha : informace o knihách a knihovnách z Moravy. Vedoucí redaktorka: Mgr. Jana Nejezchlebová. Brno : Moravská zemská knihovna, 2010. 1987-. ISSN 0862-1985 (Print), ISSN 1804-4255 (Online)

Moravsko-slezská revue 1905-1923 : Brünner Wochenblatt 1824-1827. Zpracoval Miloš Papírník. 1. vyd. Brno : Moravská zemská knihovna, 2010. 167 s. ISBN :978-80-7051-188-6.

Moravská zemská knihovna : Výroční zpráva 2009. Redakce Soňa Böhmová. Brno : Moravská zemská knihovna, 2010. 105 s. ISSN 1804-851X

2.2.7. Publikační činnost

BAR, Přemysl. Král a království za posledních Přemyslovců. In WIHODA, Martin ; LUKÁŠ, Reitinger. *Proměna středovýchodní Evropy raného a vrcholného středověku.* Brno : Matice moravská pro Výzkumné středisko pro dějiny střední Evropy: prameny, země, kultura, 2010. s. 192-213.

HEILANDOVÁ, Lucie. Zámecká knihovna hrabat Chorynských. In *Problematika historických a vzácných knižních fondů 2009 : sborník z 18. odborné konference*, Olomouc, 14.-15. října 2009. Olomouc : Vědecká knihovna, Brno : Sdružení knihoven České republiky, 2010, s. 227- 237. ISBN 978-80-7053-285-0 (VKOL), 978-80-86249-58-2 (SDRUK).

KŘIVOVÁ, Petra, PAVELKOVÁ, Jindra. TOP 10 rajhradské klášterní knihovny v 19. a počátkem 20. století. In *Problematika historických a vzácných knižních fondů 2009 : sborník z 18. odborné konference*, Olomouc, 14.-15. října 2009. Olomouc : Vědecká knihovna, Brno : Sdružení knihoven České republiky, 2010, s. 145-151. ISBN 978-80-7053-285-0 (VKOL), 978-80-86249-58-2 (SDRUK).

MACHOVÁ, Jitka. Světské uzavřené historické sbírky ve fondu Moravské zemské knihovny v Brně. In *Problematika historických a vzácných knižních fondů 2009 : sborník z 18. odborné konference*, Olomouc, 14.-15. října 2009. Olomouc : Vědecká knihovna, Brno : Sdružení knihoven České republiky, 2010, s. 247-254. ISBN 978-80-7053-285-0 (VKOL), 978-80-86249-58-2 (SDRUK).

Moravsko-slezská revue 1905-1923 : Brünner Wochenblatt 1824-1827. Zpracoval Miloš Papírník. 1. vyd. Brno : Moravská zemská knihovna, 2010. 167 s. ISBN :978-80-7051-188-6.

PAVELKOVÁ, Jindra. Cesta knihy od uživatele do muzejních depozitářů. In *Muzeum Brněnska : sborník 2010.* Předklášteří : Muzeum Brněnska, 2010. s. 39-45. ISBN 978-80-904397-1-9.

PAVELKOVÁ, Jindra. Dům rajhradského kláštera v Brně na Petrově. In *A vůbec ... Utajený sborník Mileně Flodrové k 75. narozeninám.* Brno : Statutární město Brno, Archiv města Brna, 2010, s. 318-331.

PRACHAŘ, Tomáš. Zabezpečení fondu a nové čtenářské průkazy Moravské zemské knihovny. *Duha* [online].25.10.2010 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW:

<http://duha.mzk.cz/clanky/zabezpeceni-knihovniho-fondu-nove-ctenarske-prukazy-moravske-zemske-knihovny>. ISSN 1804-4255.

PRÁZOVÁ, Irena; SOŠKOVÁ, Michala. Elektronické čtečky a jejich využívání v Moravské zemské knihovně v Brně. *ITlib : Informačné technológie a knižnice* [online]. 2010, 03, [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <http://www.cvtisr.sk/itlib/itlib103/prazova_soskova.htm>.

ŠVÁSTOVÁ, Pavla. Digitalizační a mikrofilmovací centrum Finské národní knihovny. *Duha* [online]. 01.03.2010 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <http://duha.mzk.cz/clanky/digitalizacni-mikrofilmovaci-centrum-finske-narodni-knihovny>. ISSN 1804-4255.

ŠVÁSTOVÁ, Pavla. MEditor – metadatový editor pro digitální knihovnu Kramerius. *Duha* [online]. 25.10.2010 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <http://duha.mzk.cz/clanky/meditor-metadatovy-editor-pro-digitalni-knihovnu-kramerius>. ISSN 1804-4255.

ŠVÁSTOVÁ, Pavla. Registr digitalizace. *Duha* [online]. 25.10.2010 [cit. 2011-04-12]. Dostupný z WWW: <http://duha.mzk.cz/clanky/registr-digitalizace>. ISSN 1804-4255.

ŽABIČKA, Petr. Staré mapy online *ITlib : Informačné technológie a knižnice*. Roč. 14, č. 2 (2010), s. 45-46. ISSN 1336-0779.

ŽABIČKA, Petr. Volně dostupné nástroje z produkce projektu Staré mapy online. *Knihovna – knihovnická revue*. Roč. 21, č. 1 (2010), s. 15-22. ISSN 1801-3252.

ŽŮREK, Pavel. Questenbergovi hudebníci v Brně. 1. *Opus musicum*. Roč. 42, č. 5 (2010), s. 50-64. ISSN 0862-8505.

ŽŮREK, Pavel. Questenbergovi hudebníci v Brně. 2. *Opus musicum*. Roč. 42, č. 6 (2010), s. 51-61. ISSN 0862-8505.

2.2.8. Výsledky předložené za rok 2010 do Rejstříku informací o výsledcích

Autor	Miloš Papírník
Název	Rejstříky moravského tisku. Sv. 8. Moravsko-slezská revue 1905–1923 Brünner Wochenblatt 1824–1827
Druh výsledku	B – odborná kniha
Popis	Na přelomu 19. a 20. století z důvodů malého počtu zájemců zanikla většina literárních revuí, které vycházely na Moravě. V Ostravě se o univerzální politicko-hospodářský časopis pokusil redaktor Otakar Skýpala. Jeho Moravskoslezská revue vycházela v letech 1905–1923. Za své autory získala představitele politického a ekonomického života a také většinu moravských literátů. Od roku 1913 vycházel časopis v Brně. Brünner Wochenblatt, vydávaný moravským stavovským novinovým úřadem a redigovaný historikem Josefem E. Horkým, byl méně anonymní, autoři se častěji podepisovali plnými jmény. Vedle obsáhlé historické části obsahovalo každé číslo literární část s řadou prozaických příspěvků, básní i úryvků z moravských pověstí. Recenzní rubrika zohledňovala také jazykově českou literaturu, v prvním čísle byl publikován esej o českém jazyce na Moravě. Vydávání časopisu bylo ukončeno po odchodu hlavního mecenáše, moravského gubernátora Antonína B. Mitrovského, do Vídně. Výsledku bylo dosaženo v rámci projektu DC08P02OUK005 Digitalizace moravských knihovních sbírek.
Další charakteristiky	ISBN: 978-80-7051-188-6; 167 stran

Autor	Přemysl Bar
Název	Král a království za posledních Přemyslovců
Druh výsledku	C – kapitola v knize
Popis	V české medievistice nepanuje jednotný výklad procesu změn, kterým prošla přemyslovská monarchie ve 13. století. Na okraji diskuze se objevila i otázka role královského titulu a království v tomto procesu. Jednou z možností, jak uchopit tuto problematiku, je zkoumat místo korunovačního obřadu v souvislosti se starobylým rituálem nastolení na kamenný stolec na pražském hradě nebo jeho sepětí s volbou nového panovníka zemskou reprezentací. Písemné prameny přesvědčivě dokládají, že ve 13. století Přemyslovci nemuseli před velmoži potvrzovat svou legitimitu královskou korunovaci. Šlechtické obci stačila řádná volba s jejím souhlasem. Určitý zlom nastává po vymření domácí vládnoucí dynastie na počátku 14. století, kdy se korunovační obřad postupně stával nástrojem potvrzujícím nároky několika současně vystupujících uchazečů o vládu v českém království.
Další charakteristiky	kapitola v knize Proměna středovýchodní Evropy raného a vrcholného středověku; 22 stran

Autor	Pavel Žůrek
Název	Questenbergovi hudebníci v Brně I. díl
Druh výsledku	J – článek v odborném periodiku
Popis	Cílem této studie je sledovat osudy a brněnské působení čtyř hudebníků, Johanna Jakoba Schitta, Dominika Klopšana (zemřel 1782?), Peregrina Gravaniho (1732–1815) a Františka Slámy (1699?–1744), které spojovaly dvě skutečnosti: všichni byli hudebníky ve službách hraběte Jana Adama Questenberga (1678–1752) a všichni po odchodu z Jaroměřic nad Rokytnou našli na nějaký čas nebo nastalo uplatnění pro své hudební

	schopnosti v Brně. Výsledku bylo dosaženo v rámci výzkumného záměru MK00809494301 Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně.
Další charakteristiky	Opus musicum, ročník 42 (2010), 5. číslo; 15 stran

Autor	Pavel Žůrek
Název	Questenbergovi hudebníci v Brně II. díl
Druh výsledku	J – článek v odborném periodiku
Popis	Předmětem této studie je sledovat osudy a brněnské působení hudebníků Peregrina Gravaniho (1732–1815) a Františka Slámy (1699?–1744), které spojovaly dvě skutečnosti: oba byli hudebníky ve službách hraběte Jana Adama Questenberga (1678–1752) a oba po odchodu z Jaroměřic nad Rokytnou našli na nějaký čas nebo nastalo uplatnění pro své hudební schopnosti v Brně. Výsledku bylo dosaženo v rámci výzkumného záměru MK00809494301 Historické fondy Moravské zemské knihovny v Brně.
Další charakteristiky	Opus musicum, ročník 42 (2010), 6. číslo; 11 stran

Autor	Petr Žabička
Název	Volně dostupné nástroje z produkce projektu Staré mapy online
Druh výsledku	J – článek v odborném periodiku
Popis	Moravská zemská knihovna v Brně se v rámci svých výzkumných a vývojových aktivit dlouhodobě zabývá mimo jiné i problematikou starých map: jejich digitalizací, online zpřístupňováním i v kontextu standardů GIS a v neposlední řadě i vývojem volně dostupných aplikací pro tyto činnosti potřebným. Tento článek popisuje dosavadní výsledky dosažené v rámci projektu Staré mapy online, který je prezentován na webu OldMapsOnline.org. Výsledku bylo dosaženo v rámci projektu DC08P02OUK006 Staré mapy online.
Další charakteristiky	Knihovna – knihovnická revue, ročník 21 (2010), 1. číslo; 8 stran

Autor	Jaromír Kubíček
Název	Rejstříky moravského tisku. Sv. 7. Pásmo 1924–1926 Index 1929–1939
Druh výsledku	B – odborná kniha
Popis	Pásmo bylo tiskovinou poetismu a orgánem brněnského spolku Devětsil. Vycházelo v letech 1924–1926. Časopis měl pražskou filiálku, přispívali do něj i zahraniční autoři. Měl pětijazyčný titul a některé články byly cizojazyčné (francouzština, němčina, italština, polština). List tiskl aktuality, kritiku, poetickou beletrii, důraz byl kladen na typografickou úpravu básní; zabýval se podobou divadla, filmu i výtvarného umění včetně architektury. Redaktorem brněnské kulturní revue Index byl Bedřich Václavek, zaměstnanec Univerzitní knihovny v Brně se specializací na bohemikální literaturu. Levicově orientovaný list vycházel v letech 1929–1939. Dával prostor moravským spisovatelům, výtvarníkům, architektům a vědcům. Od třetího ročníku zahrnoval kulturní dění též v Praze, Bratislavě a Ostravě, obsah byl rozšířen mimo jiné o portréty některých nakladatelství. K financování byla založena edice Indexu, v níž vyšlo na dvě desítky knih. List se vyznačoval moderní grafikou architekta Zdeňka Rossmanna.

	Výsledku bylo dosaženo v rámci projektu DC08P02OUK005 Digitalizace moravských knihovních sbírek.
Další charakteristiky	ISBN: 978-80-7051-185-5; 104 stran

Autor	Jaromír Kubíček
Název	Česká retrospektivní bibliografie. Řada 2, Časopisy. Díl 1, Časopisy České republiky od počátku do roku 1918 (CERBI C1). Část 1, Bibliografie. Sv. 1. A–N.
Druh výsledku	B – odborná kniha
Popis	Publikace je součástí třísvazkového retrospektivního bibliografického soupisu časopisecké produkce vycházející od počátku do roku 1918 na území České republiky, který je tvořen částí bibliografickou a částí s doprovodným materiálem (přehledy a rejstříky). Tento konkrétní titul, který reprezentuje první část vlastní bibliografie, obsahuje abecedně uspořádaný bibliografický soupis časopisů od písmene A po písmeno N včetně. Bibliografický soupis tvoří vlastní jádro publikace. Předmluva svazku, v českém, anglickém a německém jazyce vysvětluje výběr a význam jednotlivých údajů v bibliografickém popisu časopisů.
Další charakteristiky	ISBN: 978-80-86249-51-3; 422 stran

Autor	Jaromír Kubíček
Název	Česká retrospektivní bibliografie. Řada 2, Časopisy. Díl 1, Časopisy České republiky od počátku do roku 1918 (CERBI C1). Část 1, Bibliografie. Sv. 2. O–Ž.
Druh výsledku	B – odborná kniha
Popis	Publikace je součástí třísvazkového retrospektivního bibliografického soupisu časopisecké produkce vycházející od počátku do roku 1918 na území České republiky, který je tvořen částí bibliografickou a částí s doprovodným materiálem (přehledy a rejstříky). Tento konkrétní titul, který reprezentuje druhou část vlastní bibliografie, obsahuje abecedně uspořádaný bibliografický soupis časopisů od písmene O po písmeno Ž včetně. Bibliografický soupis tvoří vlastní jádro publikace. Předmluva svazku, v českém, anglickém a německém jazyce vysvětluje výběr a význam jednotlivých údajů v bibliografickém popisu časopisů.
Další charakteristiky	ISBN: 978-80-86249-52-0; 397 stran

Autor	Petr Přidal
Název	Kolaborativní georeferencování digitalizovaných starých map
Druh výsledku	Z – poloprovoz
Popis	Kolem softwaru Georeferencer.org byl vystavěn poloprovoz pro kolaborativní georeferencování digitalizovaných starých map, testující jeho použitelnost. Poloprovoz umožňuje zapojení veřejnosti do zpracování starých map ze sbírek paměťových institucí na celém světě. Na základě poznatků získaných poloprovozem byl Georeferencer značně přepracován. Výsledku bylo dosaženo v rámci projektu DC08P02OUK006 Staré mapy online.
Dostupné	http://www.mzk.cz/georeferencer

Autor	Václav Rosecký
Název	VuFind – Aleph
Druh výsledku	Z – poloprovoz
Popis	Poloprovoz testující řešení propojující systém VuFind coby web 2.0 nadstavbu nad knihovním systémem Aleph. Inovativnost spočívá v umožnění integrace více fyzických databází z knihovního systému Aleph do společného fulltextového indexu. Nově také přebírá všechny důležité funkce webu knihovního systému Aleph a přidává fasetovou navigaci a další prvky web 2.0.
Provozováno na	http://vufind.mzk.cz

Autor	Petr Přidal
Název	GeoReferencer v.2
Druh výsledku	R – software
Popis	Georeferencer umožňuje komukoli georeferencovat z webového prohlížeče jakékoli rastrové mapy, které jsou on-line k dispozici v některém z mnoha podporovaných formátů dlaždic. Na základě poznatku z poloprovozu „Kolaborativní georeferencování digitalizovaných starých map“ byl software GeoReferencer značně přepracován a vydán ve verzi 2.0. Mezi nové funkce patří přidání ořezových čar a funkce pro manipulaci s kontrolními body. GeoReferencer běží on-line na http://www.georeferencer.org a je volně k dispozici všem uživatelům. Výsledku bylo dosaženo v rámci projektu DC08P02OUK006 Staré mapy online.
Software je provozován jako zdarma dostupná online aplikace na	http://www.georeferencer.org

Autor	Václav Rosecký
Název	LDAP-Aleph
Druh výsledku	G – funkční vzorek
Popis	LDAP server pro uživatele registrované v systému Aleph. Pracuje jako konektor mezi knihovním systémem Aleph a systémy třetích stran.
Dostupné	http://code.google.com/p/ldap-aleph

Autor	Martin Řehánek
Název	OAI-PMH server
Druh výsledku	G – funkční vzorek
Popis	OAI-PMH server integruje metadata a digitální data v různých formátech z různých systémů knihovny a poskytuje údaje Europeaně a jiným agregátorům a poskytovatelům služeb. Výsledku bylo dosaženo díky institucionální podpoře na rozvoj výzkumné organizace.
Dokumentace na	http://code.google.com/p/joai-mzk

Autor	Jan Rychtář
Název	MapAnalyst Online
Druh výsledku	G – funkční vzorek
Popis	MapAnalyst Online přenáší do on-line prostředí systém pro analýzy digitalizovaných a georeferencovaných starých map. Jeho výstupem jsou znázornění deformací mapy proti skutečnosti, vektory posunutí, izolinie měřítka a rotace. Je k dispozici pro rastrové mapy georeferencované pomocí Georeferencer.org. Výsledku bylo dosaženo v rámci projektu DC08P02OUK006 Staré mapy online.
Dostupné	http://mapanalyst.georeferencer.org

Autor	Vítězslav Orel, Margaret H. Peaslee
Název	Historická souvislost vývoje poznání vědeckého objevu od J. A. Komenského (1592–1670) k G. Mendelovi (1822–1884)
Druh výsledku	J – článek v odborném periodiku
Popis	V roce 1865 vysvětloval Mendel výsledky svých pokusů s křížením rostlin jako zákon o vzniku a vývoji rostlinných hybridů. V roce 1900 zahraniční přírodovědci objevili Mendlovo vysvětlení jako zákony dědičnosti, což bylo východisko pro vznik genetiky. Ve třicátých letech upozornil cambridgeský genetik R. Fischer, že genetické stále nevědí, co vlastně Mendel objevil. To bylo východiskem pro historický výzkum pracovníků Mendeliana, nového oddělení Moravského muzea, zřízeného v roce 1963 v areálu starobrněnského kláštera.
Další charakteristiky	Studia Comeniana et historica, ročník 40 (2010), číslo 83–84; 11 stran

Autor	Vítězslav Orel
Název	Z historie dědičnosti před Mendelovým příchodem do Brna
Druh výsledku	J – článek v odborném periodiku
Popis	Na XXII. Výročním sjezdu Spolku šlechtitelů ovcí v Brně v roce 1836 J. K. Nestler, profesor zemědělství a přírodopisu univerzity v Olomouci navrhl naléhavou otázku týkající se dědičnosti z rodičů na potomky. Podle F. C. Nappa, opata augustiniánského kláštera, potomstvo vybraných ovcí je výsledkem zápasu mezi berany na život a na smrt. V roce 1859 Ch. Darwin vysvětlil boj o život v přirozeném výběru a původu druhů. Nappův postoj ohledně boje na život a na smrt je vysvětlen v souvislosti s výzkumem G. Mendela (byl přijat do kláštera 1843) zákonitostí vzniku a vývoje hybridů.
Další charakteristiky	Dějiny věd a techniky, ročník XLIII (2010), 1. číslo; 5 stran

Autor	Petr Žabička, Pavla Švástová
Název	Analytická bibliografie moravských periodik
Druh výsledku	G – funkční vzorek
Popis	Funkční vzorek „Analytická bibliografie moravských periodik“ umožňuje zpracování a zpřístupnění velkého množství záznamů článkové bibliografie online. Testuje nové postupy tvorby článkové databáze a integraci této databáze do digitálních knihoven. Výsledku bylo dosaženo v rámci projektu DC08P02OUK005 Digitalizace moravských knihovnických sbírek.

3. Rozvaha (balance)

Příloha č. 1 - Rozvaha

(v tisících Kč)

sestavená k 31.12.2010

IČ 00094943   Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně
Sídlo: Kounicova 65a, 60187 Brno
Právní forma: příspěvková organizace

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
	AKTIVA CELKEM		609 298.00	92 634.00	516 664.00	518 996.00
A.	Stálá aktiva		596 677.00	92 616.00	504 061.00	506 341.00
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 279.00	2 396.00	1 883.00	115.00
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012				
2.	Software	013	3 724.00	1 841.00	1 883.00	115.00
3.	Ocenitelná práva	014				
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015				
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	555.00	555.00		
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019				
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný	041				
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení	044				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	051				
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		592 398.00	90 220.00	502 178.00	506 226.00
1.	Pozemky	031	20 171.00		20 171.00	19 781.00
2.	Kulturní předměty	032	613.00		613.00	613.00
3.	Stavby	021	512 410.00	45 514.00	466 896.00	471 496.00
4.	Samostatné movité věci a soubory	022	43 349.00	28 868.00	14 481.00	14 319.00
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025				
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	15 838.00	15 838.00		
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029				
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný	042	17.00		17.00	17.00
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení	045				
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	052				
III.	Dlouhodobý finanční majetek					
1.	Majetkové účasti v osobách s	061				
2.	Majetkové účasti v osobách s	062				
3.	Dluhové cenné papíry držené do	063				
4.	Půjčky osobám ve skupině	066				
5.	Jiné dlouhodobé půjčky	067				
6.	Termínované vklady dlouhodobé	068				
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069				
8.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	043				
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý	053				
IV.	Dlouhodobé pohledávky					
1.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci	462				
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených	464				
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465				
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466				
5.	Dlouhodobé pohledávky z nástrojů	468				
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
B.	Oběžná aktiva		12 621.00	18.00	12 603.00	12 655.00
I.	Zásoby		508.00		508.00	669.00
1.	Pořízení materiálu	111				
2.	Materiál na skladě	112	128.00		128.00	157.00
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123	86.00		86.00	84.00
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	294.00		294.00	428.00
9.	Zboží na cestě	138				
10.	Ostatní zásoby	139				
II.	Krátkodobé pohledávky		2 174.00	18.00	2 156.00	1 792.00
1.	Odběratelé	311	602.00	18.00	584.00	434.00
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	54.00		54.00	53.00
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				
6.	Poskytnuté návratné finanční výpomoci	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených	317				
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných	318				
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	32.00		32.00	76.00
11.	Zúčtování s institucemi sociálního	336				
12.	Daň z příjmů	341				
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343	127.00		127.00	5.00
15.	Jiné daně a poplatky	345	2.00		2.00	14.00
16.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se	346				
17.	Pohledávky za rozpočtem územních	348				
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
20.	Pevné termínové operace a opce	363				
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
23.	Krátkodobé pohledávky z nástrojů	371				63.00
24.	Poskytnuté zálohy na dotace	373				
25.	Náklady příštích období	381	1 226.00		1 226.00	1 040.00
26.	Příjmy příštích období	385				
27.	Dohadné účty aktivní	388	128.00		128.00	98.00
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377	3.00		3.00	9.00
III.	Příjmové účty rozpočtového					
1.	Příjmový účet organizačních složek	222				
IV.	Krátkodobý finanční majetek		9 939.00		9 939.00	10 194.00
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				
3.	Jiné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				
6.	Účty spravovaných prostředků	247				
7.	Souhrnné účty	248				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO	
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou	249				
9.	Běžný účet	241	9 525.00		9 525.00	9 945.00
10.	Běžný účet FKSP	243	376.00		376.00	222.00
11.	Základní běžný účet územních	231				
12.	Běžné účty fondů územních	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek	225				
15.	Ceniny	263	1.00		1.00	1.00
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	37.00		37.00	26.00

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		516 664.00	518 996.00
C.	Vlastní kapitál		510 976.00	513 471.00
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		507 770.00	510 841.00
1.	Jmění účetní jednotky	401	505 375.00	510 841.00
2.	Fond privatizace	402		
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	403	2 395.00	
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých let	404		
5.	Kurzové rozdíly	405		
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	406		
7.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
8.	Opravy chyb minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		3 206.00	2 494.00
1.	Fond odměn	411	315.00	315.00
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	473.00	339.00
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	194.00	58.00
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	1 350.00	683.00
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	874.00	1 099.00
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření			136.00
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493		
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431		136.00
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
D.	Cizí zdroje		5 688.00	5 525.00
I.	Výdajové účty rozpočtového hospodaření			
1.	Zvláštní výdajový účet	223		
II.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
III.	Dlouhodobé závazky			
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Vydané dluhopisy	453		
4.	Závazky z pronájmu	454		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
6.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		

pol.č.	N á z e v p o l o ž k y	účet	1	2
			O B D O B Í	
			B Ě Ž N Ě	M I N U L Ě
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
8.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
IV.	Krátkodobé závazky		5 688.00	5 525.00
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Vydané krátkodobé dluhopisy	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	1 100.00	949.00
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Závazky z dávek sociálního zabezpečení	323		
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	97.00	91.00
9.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
10.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
11.	Přijaté zálohy daní	327		
12.	Závazky z výběru daní	328		
13.	Závazky ze sdílených daní	329		
14.	Zaměstnanci	331	66.00	51.00
15.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	2 513.00	
16.	Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	336	1 393.00	1 440.00
17.	Daň z příjmů	341	47.00	52.00
18.	Jiné přímé daně	342	301.00	318.00
19.	Daň z přidané hodnoty	343		
20.	Jiné daně a poplatky	345		
21.	Závazky ke státnímu rozpočtu	347	50.00	
22.	Závazky k rozpočtům územních samosprávných celků	349		
23.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
24.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
25.	Pevné termínové operace a opce	363		
26.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
27.	Závazky z finančního zajištění	366		
28.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
29.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372	3.00	
30.	Přijaté zálohy na dotace	374		
31.	Výdaje příštích období	383		
32.	Výnosy příštích období	384	2.00	4.00
33.	Dohadné účty pasivní	389	3.00	1.00
34.	Ostatní krátkodobé závazky	378	113.00	2 619.00

4. Výkaz zisku a ztráty

Příloha č. 2 vyhlášky - Výkaz zisku a ztráty

(v tisících Kč)

sestavená k 31.12.2010

IČ 00094943

Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně

Sídlo: Kounicova 65a, 60187 Brno

Právní forma: příspěvková organizace

pol.č.	N á z e v p o l o ž k y	účet	1	2	3	4
			B Ě Ž N Ě O B D O B Í		M I N U L Ě O B D O B Í	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
A.	N Á K L A D Y		95 555.00			
I.	Náklady z činnosti		95 058.00			
1.	Spotřeba materiálu	501	7 098.00			
2.	Spotřeba energie	502	7 280.00			
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných	503	117.00			
4.	Prodané zboží	504	1 755.00			
5.	Opravy a udržování	511	5 028.00			
6.	Cestovné	512	427.00			
7.	Náklady na reprezentaci	513	24.00			
8.	Ostatní služby	518	12 727.00			
9.	Mzdové náklady	521	37 794.00			
10.	Náklady z dávek sociálního zabezpečení	523				
11.	Zákonné sociální pojištění	524	12 675.00			
12.	Jiné sociální pojištění	525				
13.	Zákonné sociální náklady	527	737.00			
14.	Jiné sociální náklady	528	372.00			
15.	Daň silniční	531				
16.	Daň z nemovitostí	532	1.00			
17.	Jiné daně a poplatky	538	26.00			
18.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539				
19.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541				
20.	Jiné pokuty a penále	542				
21.	Dary	543				
22.	Prodaný materiál	544				
23.	Manka a škody	547				
24.	Tvorba fondů	548				
25.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	7 270.00			
26.	Zůstatková cena prodaného	552				
27.	Zůstatková cena prodaného	553				
28.	Prodané pozemky	554				
29.	Tvorba a zúčtování rezerv	555				
30.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	18.00			
31.	Náklady z odepsaných pohledávek	557				
32.	Ostatní náklady z činnosti	549	1 709.00			
II.	Finanční náklady		497.00			
1.	Prodané cenné papíry a podíly	561				
2.	Úroky	562				
3.	Kurzové ztráty	563	49.00			
4.	Náklady z přecenění reálnou hodnotou	564				
5.	Ostatní finanční náklady	569	448.00			

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
III.	Náklady na nezpochybnitelné nároky					
1.	Náklady na nároky na prostředky státního	571				
2.	Náklady na nároky na prostředky rozpočtů	572				
3.	Náklady na nároky na prostředky státních	573				
4.	Náklady na ostatní nároky	574				
IV.	Náklady ze sdílených daní					
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů	581				
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů	582				
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané	584				
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585				
5.	Náklady ze sdílených majetkových daní	586				
6.	Náklady ze sdílené silniční daně	588				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			BĚŽNÉ OBDOBÍ		MINULÉ OBDOBÍ	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
B.	VÝNOSY		95 622.00			
I.	Výnosy z činnosti		9 438.00			
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601	6.00			
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	2 695.00			
3.	Výnosy z pronájmu	603	1 897.00			
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	2 300.00			
5.	Výnosy ze správních poplatků	605				
6.	Výnosy z místních poplatků	606				
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607				
8.	Jiné výnosy z vlastních výkonů	609				
9.	Změna stavu nedokončené výroby	611				
10.	Změna stavu polotovarů	612				
11.	Změna stavu výrobků	613	3.00			
12.	Změna stavu ostatních zásob	614				
13.	Aktivace materiálu a zboží	621	94.00			
14.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	622				
15.	Aktivace dlouhodobého nehmotného	623				
16.	Aktivace dlouhodobého hmotného	624				
17.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641	1 019.00			
18.	Jiné pokuty a penále	642				
19.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643				
20.	Výnosy z prodeje materiálu	644				
21.	Výnosy z prodeje dlouhodobého	645				
22.	Výnosy z prodeje dlouhodobého	646				
23.	Výnosy z prodeje pozemků	647				
24.	Čerpání fondů	648	924.00			
25.	Ostatní výnosy z činnosti	649	500.00			

pol.č.	N á z e v p o l o ž k y		1	2	3	4
			B Ě Ž N Ě O B D O B Í		M I N U L Ě O B D O B Í	
			Hlavní činnost	Hosp. činnost	Hlavní činnost	Hosp. činnost
II.	Finanční výnosy		9.00			
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661				
2.	Úroky	662	4.00			
3.	Kurzové zisky	663	5.00			
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664				
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního	665				
6.	Ostatní finanční výnosy	669				
III.	Výnosy z daní a poplatků					
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631				
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632				
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633				
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634				
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635				
6.	Výnosy z majetkových daní	636				
7.	Výnosy z energetických daní	637				
8.	Výnosy ze silniční daně	638				
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639				
IV.	Výnosy z nezpochybnitelných nároků		86 175.00			
1.	Výnosy z nároků na prostředky státního	671	83 709.00			
2.	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů	672	1 443.00			
3.	Výnosy z nároků na prostředky státních	673				
4.	Výnosy z ostatních nároků	674	1 023.00			
V.	Výnosy ze sdílených daní					
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů	681				
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů	682				
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané	684				
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685				
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686				
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688				
VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ					
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		67.00			
2.	Daň z příjmů	591	67.00			
3.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595				
4.	Výsledek hospodaření po zdanění					

5. Příloha účetní závěrky

Příloha č. 5 - Příloha

(v tisících Kč)

sestavená k 31.12.2010

IČ 00094943   Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně
Sídlo: Kounicova 65a, 60187 Brno
Právní forma: příspěvková organizace

F. Doplňující informace k fondům účetní jednotky

FOND KULTURNÍCH A SOCIÁLNÍCH POTŘEB		Stav k 31.12.2010
Číslo	Název	
A. I.	Počáteční stav fondu	339.00
A. II.	Tvorba fondu	703.00
1.	Splátky půjček na bytové účely poskytnutých do konce roku 1992	
2.	Náhrady škod a pojistná plnění od pojišťovny vztahující se k majetku pořízenému z fondu	
3.	Peněžní a jiné dary určené do fondu	
A. III.	Užití fondu	569.00
1.	Půjčky na bytové účely	
2.	Stravování	239.00
3.	Rekreace	36.00
4.	Kultura, tělovýchova a sport	45.00
5.	Sociální výpomoci a půjčky	
6.	Poskytnuté peněžní dary	20.00
7.	Úhrada příspěvku na penzijní připojištění	217.00
8.	Úhrada části pojistného na soukromé životní pojištění	
9.	Ostatní užití fondu	12.00
A. IV.	Konečný stav fondu	473.00

REZERVNÍ FOND (STÁTNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE)		Stav k 31.12.2010
Číslo	Název	
C. I.	Počáteční stav fondu	741.00
C. II.	Tvorba fondu	1 902.00
1.	Zlepšený výsledek hospodaření	136.00
2.	Nespotřebované dotace z rozpočtu Evropské unie	
3.	Nespotřebované dotace z mezinárodních smluv	
4.	Peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí - účelové	884.00
5.	Peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí - neúčelové	
6.	Peněžní dary - účelové	90.00
7.	Peněžní dary - neúčelové	1.00
8.	Ostatní tvorba	791.00
C. III.	Čerpání fondu	1 099.00
1.	Úhrada zhoršeného výsledku hospodaření	
2.	Úhrada sankcí	
3.	Doplnění fondu reprodukce majetku se souhlasem zřizovatele	
4.	Překlenutí časového nesouladu mezi výnosy a náklady	
5.	Peněžní prostředky poskytnuté ze zahraničí - účelové	1 023.00
6.	Peněžní dary - účelové	76.00
7.	Ostatní čerpání	
C. IV.	Konečný stav fondu	1 544.00

FOND REPRODUKCE MAJETKU (STÁTNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE)		Stav k 31.12.2010
Číslo	Název	
E. I.	Počáteční stav fondu	1 099.00
E. II.	Tvorba fondu	7 270.00
1.	Zlepšený hospodářský výsledek	
2.	Ve výši odpisů dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	7 270.00
3.	Ve výši výnosů z prodeje dlouhodobého movitého nehmotného a hmotného majetku	
4.	Peněžní dary	
5.	Ve výši výnosů povolených veřejných sbírek určených na pořízení a tech. zhodnocení nehmot. a hmot.	
6.	Ve výši výnosů z prodeje nemovitého majetku, který příspěvková organizace nabyla ve prospěch státu	
7.	Prostředky poskytnuté ze zahraničí určené účelově na pořízení a technické zhodnocení nehmotného a	
E. III.	Čerpání fondu	7 495.00
1.	Financování pořízení a technického zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku	2 597.00
2.	Financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku	848.00
3.	Pořízení hmotného a nehmotného krátkodobého majetku	
4.	Úhrada přijatých úvěrů	
E. IV.	Konečný stav fondu	874.00

Příloha č. 5 - Příloha
(v tisících Kč)
sestavená k 31.12.2010

IČ 00094943

Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně
Sídlo: Kounicova 65a, 60187 Brno
Právní forma: příspěvková organizace

A.10. Informace podle § 4 odst. 8 písm. d) zákona

Položka			Stav k 1.1.	Stav k 31.12.2010
Název	Účet	Číslo		
Dotace celkem na dlouhodobý majetek ze státního rozpočtu	z AÚ k účtu 403	01		2 395.00
z toho: systémové dotace na dlouhodobý majetek		02	x	2 395.00
z toho na: výzkum a vývoj		03	x	
vzdělávání pracovníků		04	x	
informatiku	z AÚ k účtu 403	05	x	
individuální dotace na jmenovité akce		06	x	
Přijaté prostředky ze zahraničí na dlouhodobý majetek		07	x	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu územních samosprávných celků		08	x	
Přijaté příspěvky a dotace ze státního rozpočtu	z AÚ k účtu 671	09	x	83 709.00
z toho: přijaté příspěvky na provoz od zřizovatele		10	x	81 481.00
z toho na: výzkum a vývoj		11	x	4 003.00
vzdělávání pracovníků		12	x	
informatiku	z AÚ k účtu 671	13	x	
přijaté dotace na neinvestiční náklady související s financováním programů ISPROFIN od		14	x	2 100.00
přijaté prostředky na výzkum a vývoj od poskytovatelů jiných než od zřizovatele		15	x	128.00
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj z rozpočtu územních samosprávných celků		16	x	
Přijaté prostředky na výzkum a vývoj od příjemců účelové podpory	z AÚ účt.skup.67	17	x	
Přijaté prostředky na provoz ze zahraničí		18	x	
Přijaté příspěvky a dotace celkem na provoz z rozpočtu územních samosprávných celků		19	x	1 443.00
Přijaté příspěvky a dotace na provoz z rozpočtu státních fondů		20	x	
Přijaté dotace celkem na dlouhodobý majetek z rozpočtu státních fondů	z AÚ k účtu 672	21	x	
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - krajskému úřadu		22	x	
Poskytnuté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - obci		23	x	
	účet 316			
	účet 316			

Položka		
Název	Účet	Číslo
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - ze státního rozpočtu	účet 326	24
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od krajského úřadu	účet 326	25
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od obce	účet 326	26
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od státních fondů	účet 326	27
Přijaté návratné finanční výpomoci mezi rozpočty - od ostatních veřejných rozpočtů	účet 326	28
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím - organizační složkou státu	účet 316	29
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím - krajským úřadem	účet 316	30
Poskytnuté přechodné výpomoci příspěvkovým organizacím - obcí	účet 316	31
Krátkodobé bankovní úvěry tuzemské	účet 281	32
Krátkodobé bankovní úvěry zahraniční	účet 281	33
Vydané krátkodobé dluhopisy v tuzemsku	účet 283	34
Vydané krátkodobé dluhopisy v zahraničí	účet 283	35
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) tuzemské	účet 289	36
Ostatní krátkodobé závazky (finanční výpomoci) zahraniční	účet 289	37
Směnky k úhradě tuzemské	účet 322	38
Směnky k úhradě zahraniční	účet 322	39
Dlouhodobé bankovní úvěry tuzemské	účet 451	40
Dlouhodobé bankovní úvěry zahraniční	účet 451	41
Vydané dluhopisy tuzemské	účet 453	42
Vydané dluhopisy zahraniční	účet 453	43
Dlouhodobé směnky k úhradě tuzemské	účet 457	44
Dlouhodobé směnky k úhradě zahraniční	účet 457	45
Ostatní dlouhodobé závazky tuzemské	účet 459	46
Ostatní dlouhodobé závazky zahraniční	účet 459	47
Nakoupené dluhopisy a směnky k inkasu celkem	z AÚ úč.063,253,312	48
z toho: krátkodobé dluhopisy a směnky územních samosprávných celků	z AÚ úč.253 a 312	49
komunální dluhopisy územních samosprávných celků	z účtu 063	50
ostatní dluhopisy a směnky veřejných rozpočtů	z AÚ úč.063,253,312	51

6. Kalendárium kulturních akcí

28. ledna 2010

Americké velvyslanectví v Praze a InfoUSA v MZK uspořádali v rámci konference o práci provinčních rekonstrukčních týmů v Afghánistánu diskusi na téma *Výzvy pro Afghánistán*. Vystoupila expertka z Americké agentury pro mezinárodní rozvoj (USAID) Dawn Liberiová a Andrew Mann, americký diplomat s nedávnou zkušeností práce v PRT v Afghánistánu.

1.–28. února 2010

Ve foyer MZK proběhla výstava vítězných fotografií soutěže *Americký západ tvýma očima*, kterou již druhým rokem vyhlásilo Americké centrum Velvyslanectví Spojených států v Praze.

1.–26. února 2010

Ve foyer MZK byla ve spolupráci s Německým kulturním sdružením regionu Brno instalována výstava *Životy našich předků z německojazyčného ostrova u Vyškova*. Výstava fotografií se zabývala kroji, architekturou, zvyky a obyčejí, stejně jako rodinným životem tohoto dříve německojazyčného regionu našich předků. Autorkou výstavy byla paní Rosina Reim.

24. února 2010

InfoUSA v MZK a Velvyslanectví USA v Praze uspořádali přednášku Americké hnutí za občanská práva / The American Civil Rights Movement věnovanou historii hnutí za občanská práva ve Spojených státech. V rámci přednášky vystoupil kulturní atašé Velvyslanectví Spojených států v Praze, David Gainer.

19. dubna 2010

Pod záštitou Rakouské knihovny proběhla přednáška pořadatelky literárních soutěží a autorky literárních esejů Marlene Krisper pod názvem Marlen Haushofer v kontextu její doby.

1.–30. dubna 2010

Ve foyer MZK byla instalována výstava *Abraham Lincoln* obsahující kopie dokumentů a literatury o 16. prezidentovi Spojených států amerických, od jehož narození uběhlo v roce 2009 200 let.

3.–26. května 2010

Moravská zemská knihovna ve spolupráci se Základní uměleckou školou Jaroslava Kvapila uspořádala ve foyer MZK výstavu výtvarných prací *Brunensie*, kterou připravili žáci a studenti paní Pavly Dvorské, Marie Šrámkové, Jarmily Tvrzníkové a Tomáše Vrány. Výstava se tematicky vztahovala k městu Brnu, přibližovala jeho atmosféru, zákoutí i historii.

11. května 2010

Britský autor *Simon Mawer* četl ze svého románu *The Glass Room* (Skleněný pokoj), který byl inspirován skutečným osudem vily Tugendhat. Autorské čtení bylo uspořádáno společně s British Council v Praze, Magistrátem města Brna a Knihkupectvím Barvič a Novotný.

2. června 2011

Ve spolupráci s Rakouským kulturním fórem se uskutečnilo autorské čtení *Robert Kleindienst: Später vielleicht*. Robert Kleindienst je spisovatelem, literárním kritikem a zakládajícím členem literárního portálu Dieflut. Získal několik ocenění, mimo jiné Österreichisches Dramatikerstipendium (1997, 2003), cenu Georga Trakla za poezii (1997), Rauriser Förderungspreis (2007).

2. června 2010

Pod záštitou InfoUSA v MZK a Velvyslanectví USA se v konferenčním sále uskutečnila přednáška plk.v.v. PhDr. Otakara Rampuly, předsedy Svazu letců ČR, a Michala Plavce, kurátora letecké sbírky Národního technického muzea na téma *Letci druhé světové války – Podíl afro-amerických letců na osvobození Československa*.

22. června 2010

Info USA v MZK ve spolupráci s Velvyslanectvím USA v Praze a Junákem – okres Brno-město se v prostorách konferenčního sálu uskutečnil *Skautský večer* ke 100. výročí založení chlapeckého skautingu v USA.

6.–30. září 2010

V prostorách foyer MZK se uskutečnila výstava *Brno v proměnách času / Brunn im Wandel der Zeit*, která obsahovala vyobrazení Brna na starých pohlednicích se současnou podobou stejných míst tak, jak je na fotografiích zachytili členové spolku. Pohlednice pocházely ze sbírky Bruna Faustky. Výstavu připravil Německý jazykový a kulturní spolek (Deutscher Sprach- und Kulturverein) v Brně.

5. října 2010

V rámci oslav 20. výročí založení Rakouské knihovny proběhla přednáška prof. PhDr. Miloše Štědrone, M.A., CSc., *Cantilenae diversae – Brunae 1745. Rozmanité písně. Latinsko-německý písňový sborník studenta z tereziánské doby*.

7. října 2010

Prof. RNDr. Miloslav Druckmüller, CSc. přednášel na téma *Cesta za zatměním Slunce na konec světa*. Přednáška o expedici za úplným zatměním Slunce, které nastalo 11. 7. 2010, návštěvníky zavedla na atol Tatakoto ztracený ve vodách Tichého oceánu a umožnila nahlédnout do tajemné sluneční koróny prostřednictvím unikátních obrazů získaných složitými matematickými metodami.

9. října 2010

Den otevřených dveří v MZK umožnil návštěvníkům prohlídku knihovny i v místech, která jsou jim obvykle nedostupná, a blíže je seznámil s komplexním fungováním moderní budovy.

12. října 2010

Cyklus přednášek v Rakouské knihovně pokračoval přednáškou dr. Filipa, kunsthistorika z Masarykovy univerzity, která měla název *Vídeňská secese v zemích Koruny české – (nechtěná) zvěstovatelka moderní doby*.

19. října 2010

V konferenčním sále se uskutečnila přednáška *Cituplný i drsný svět skladatele (ze života a díla Miloslava Ištvana)*. MgA. Radomír Ištvan v přednášce přiblížil život a dílo svého otce – skladatele Miloslava Ištvana.

19. října 2010

Autorsky četl *Clemens Meyer*, který je dosud autorem tří románů, z nichž druhý – *Die Nacht, die Richter* – získal v roce 2008 hlavní cenu Knižního veletrhu v Lipsku. Autorské čtení moderoval pan Thomas Krzenck ze Spolku na podporu partnerských měst Brno-Lipsko.

18. října až 17. prosince 2010

Ve foyer MZK proběhla výstava *Petr Janda: Fotografie* věnovaná 20. výročí znovuoobnovení činnosti Armády spásy v Brně. Jednalo se o soubor fotografií sociálního dokumentu a portrétů lidí bez domova.

27. října 2010

Kanadský spisovatel, básník, vydavatel a učitel literatury *John Pass* četl z vlastní tvorby. Zároveň vyprávěl o autobiografických aspektech své tvorby a o svém přístupu k tématu paměti. Pořádáno ve spolupráci s InfoUSA v MZK a Katedrou anglistiky a amerikanistiky Masarykovy univerzity v Brně

2. listopadu 2010

V rámci Týdne vědy a techniky se uskutečnila přednáška RNDr. Vladimíra Wagnera, CSc. s názvem *Největší urychlovač LHC na cestě k poznání počátku vesmíru*.

3. listopadu 2010

V rámci Týdne vědy a techniky probíhalo promítání amerických dokumentárních filmů: *Green Apple*, *Green Machine*. Dokumenty televizní stanice PBS jsou součástí projektu s názvem Design: e2. „The Green Apple“.

3. listopadu 2010

MZK ve spolupráci s Goethe Institut Prag uspořádala autorské čtení a diskusi se spisovatelem *Janem Faktorem*. Pořad moderoval prof. Jaroslav Strítecký.

4. listopadu 2010

MZK ve spolupráci s British Council v Praze uspořádala přednášku prof. PhDr. Martina Hilského, CSc. pod názvem *Shakespearovi šašci aneb Chvála bláznovství*. Přednáška pojednávala o lidových bláznech i profesionálních šaších v kontextu anglické a evropské renesance.

9. listopadu 2010

Přednáška Mgr. Miroslava Jeřábka, Ph.D. *Středoevropská kavárna před rokem 1939 s podtitulem Pražské, brněnské a vídeňské kavárny meziválečné doby* seznámila návštěvníky s dobovým uměleckým děním v souvislosti s architektonickou podobou kaváren a společenským stylem jejich návštěvníků.

10. listopadu 2010

MZK ve spolupráci s Centrem pasivního domu, EFEKT, Ministerstvem průmyslu a obchodu a InfoUSA v MZK uspořádala *vernisáž výstavy o pasivních domech* spojenou s promítáním filmu „Bydlení budoucnosti“. Obecně o pasivních domech hovořil Jan Bárta z Centra pasivního domu.

16. listopadu 2010

S tvorbou rakouského dramatika návštěvníky seznámila přednáška PhDr. Romana Kopřivy, Ph.D. „[...] neboť život tady mne velice velice nudí.“ – *Proslulý rakouský lyrik a dramatik Hugo von Hofmannsthal na vojně v Brně, Hodoníně a jinde na Moravě (1894–95)*.

22. listopadu 2010

MZK ve spolupráci s Rakouským kulturním fórem v Praze uspořádala autorské čtení rakouské spisovatelky Evy Menasse. Autorka četla ze svých románů *Vienna* (2005) a *Lässliche Todsünden* (2009).

25. listopadu 2010

MZK ve spolupráci s Knihkupectvím Barvič a Novotný uspořádala autorské čtení a prezentaci českého překladu knihy *Praha ohrožená 1939–1945*, jejímž autorem je emeritní profesor Peter Demetz. Ten se při čtení zaměřil na brněnské kapitoly, na téma „jinošství v protektorátu, jazz, kino a kavárny na pozadí velkých dějin a tragédií“.

26. listopadu 2010

V konferenčním sále se konalo slavnostní setkání u příležitosti 20. výročí založení Rakouské knihovny v Brně. Projev přednesli například Dr. Florian Haug, ředitel Rakouského kulturního fóra v Praze, a paní ministerská radová Mag. Gertrude Kothaneková. Součástí slavnostního setkání bylo i předání Zlaté medaile Masarykovy univerzity paní vládní radové Christine Dollingerové.

30. listopadu 2010

Přednáška PhDr. Vojena Drlíka *Robert Musil neznámý – o záhadě jednoho obrazu* se uskutečnila v souvislosti s výročím narozením tohoto spisovatele.

2. prosince 2011

Přednáškový cyklus, který se konal v rámci 20. výročí založení Rakouské knihovny v Brně, se uzavřel přednáškou profesora Marka Nekuly z univerzity v Řezně s názvem *Pražské topografie v díle Franze Kafky*, která se zabývala projekcí českého národního diskurzu do pražského veřejného prostoru a jeho reflexí v Kafkových denících a korespondenci.

3.–23. prosince 2010

Proběhla výstava *Vyrobeno za každou cenu*, kterou připravila nevládní organizace Společnost pro Fair Trade zabývající se vzděláváním a vedením kampaní v oblasti aktuálních globálních a rozvojových témat. Výstava byla součástí Týdne lidských práv v Brně.

8. prosince 2010

Vedoucí redakce počasí České televize RNDr. Taťána Míková seznámila návštěvníky s nejnovějšími poznatky z oblasti změn klimatu v přednášce *Změna klimatu – pravda, nebo mýtus?*

9. prosince 2010

Info USA v Moravské zemské knihovně v Brně, Velvyslanectví USA v Praze a Libertas Independent Agency o. s. uspořádali panelovou diskusi na téma *Integrace muslimů v USA a České republice*. Debatovalo se o americké zkušenosti s integrací muslimských přistěhovalců a o možnostech využití těchto poznatků v České republice. Diskuzi moderovala novinářka a humanitární pracovnice Petra Procházková.

9.–23. prosince 2010

Uskutečnila se putovní výstava *Free Culture/Svobodná kultura*, kterou připravilo občanské sdružení Archiv výtvarného umění při příležitosti zpřístupnění informačního systému abART v

licenci Creative Commons (CC BY-NC-SA). Výstava byla zaměřená na nárůst světového hnutí za alternativní autorská práva.